

พ.ร.ว. ๑๕๗๙

กระทรวงศึกษาธิการ
อนุญาตให้ใช้เป็นแบบเรียนในโรงเรียนได้

แบบเรียนเลขคณิต

ประถมปีที่ ๒

ตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ

โดย
ระบิล สีตะสุวรรณ
ป.ม., B. Sc., M A. in Ed.

หอสมุดแห่งชาติ
๖ ก.ค. ๒๕๐๕
กรมศิลปากร

สะจำหน่าย
กษา (แผนกการพิมพ์)
รี โทร. ๖๐๘๔๐
ศิลสิทธิ์)
๒.๕๐

372.7
ร233ผ

2076

หอสมุดแห่งชาติ
๑๓ ก.ค. ๒๕๐๕
กรมศิลปากร

511
5

เลขห้อง 2/4
เลขหมู่ 372.7
ชุ่ย 7.2
เลขทะเบียน

แบบเรียนเลขคณิต

ประถมปีที่ ๒

ระบิล สีตะสุวรรณ ป.ม., B.Sc, M.A. in Ed.

๒๕๐

คำนำ

เลขคณิตสำหรับชั้นประถมปีที่สองนี้ ผู้เขียนมีความประสงค์จะให้เป็นอุปกรณ์การสอนการเรียนเลขคณิตอย่างหนึ่ง ได้จัดภาพประกอบบทเรียนประกอบการอธิบายไว้มาก ทั้งนี้เพื่อช่วยให้นักเรียนเข้าใจเห็นความหมายของหลักการต่างๆ ดีขึ้น แต่ถ้าหากผู้สอนได้จัดกิจกรรมและหาอุปกรณ์การสอนเพิ่มเติมตามแนวของบทเรียนหนึ่งๆ เช่น ในบทที่เกี่ยวกับการนับการทอนสตางค์ ถ้าได้จัดให้นักเรียนหัดซื้อของขายของ หัดทอนสตางค์ หัดนับสิ่งของ หัดนับสตางค์ ก็จะช่วยให้การเรียนสนุกสนาน เร้าใจให้นักเรียนอยากเรียน อยากคิดเลข อยากแก้ปัญหาต่างๆ

หลักการบวก ลบ คูณ และหาร เป็นหลักการเบื้องต้นที่สำคัญในการเรียนเลขคณิต นักเรียนเรียนเข้าใจแล้วก็ยังไม่ได้ประโยชน์นัก จะต้องฝึกให้เกิดทักษะ และสามารถนำไปใช้ได้ถูกต้องแม่นยำรวดเร็ว วิธีที่จะให้นักเรียนคิดเลขได้ถูกต้องรวดเร็ววิธีหนึ่งคือ การให้นักเรียนจำสูตรบวก สูตรลบ สูตรคูณ ได้คล่อง พอมองเห็นเลข 2 จำนวนบวกกัน เช่น 8+9 ก็บอกได้ทันทีว่า 17 ไม่ต้องเสียเวลานับรวมกัน เป็นต้น โดยให้นักเรียนได้เล่นเกมส์ ทายบัตรบวก บัตรลบ บัตรคูณ แข่งขันการ บวก ลบ คูณ หาร เลข ครูควรหาเวลาฝึกหัดนักเรียนเสมอ จนเห็นว่าจำได้คล่องแล้วจึงหยุด

อนึ่งผู้เขียนได้จัดแบบฝึกหัดไว้มาก ยากบ้าง ง่ายบ้างคละกัน จึงก่อนที่จะให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด ครูควรเลือกให้ทำตามความเหมาะสมแห่งความสามารถของเด็กแต่ละหมู่ ไม่จำต้องให้ทำหมดทุกข้อ เพราะได้จัดแบบฝึกหัดไว้มาก เพื่อให้เลือกทำแต่เพียงให้เกิดทักษะและเข้าใจในหลักการเท่านั้น

สารบาญ

		หน้า
บทที่ 1	อ่าน เขียน เลขสามหลัก	1
บทที่ 2	การนับและการทอนเงิน	8
บทที่ 3	นาฬิกากับเวลา	17
บทที่ 4	บวกเลขสามหลัก	23
บทที่ 5	ลบเลขสามหลัก	30
บทที่ 6	วิธีบวกและลบระคน	34
บทที่ 7	ชั่ง ตวง วัด และการบันทึก	42
บทที่ 8	วิธีคูณและการคูณด้วย 2	59
บทที่ 9	วิธีหารและการหารด้วย 2	72
บทที่ 10	คูณและหารด้วย 3, 4 และ 5	80
บทที่ 11	คูณและหารด้วย 6,7,8 และ 9	88
บทที่ 12	บวก ลบ คูณ หาร ระคน	97

หอสมุดแห่งชาติ
๖ ก.ค. ๒๕๐๕
กรมศิลปากร

บทที่ 1

อ่าน เขียน เลขสามหลัก

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 ทุกจำนวนเมื่อเขียนตัวเดียวโดด ๆ เป็นเลขหลักเดียว เรียกว่าหลักหน่วย

10	20	30	40	50	60	70	80	90
11	21	31	41	51	61	71	81	91
12	22	32	42	52	62	72	82	92
13	23	33	43	53	63	73	83	93
14	24	34	44	54	64	74	84	94
15	25	35	45	55	65	75	85	95
16	26	36	46	56	66	76	86	96
17	27	37	47	57	67	77	87	97
18	28	38	48	58	68	78	88	98
19	29	39	49	59	69	79	89	99

ถ้าเอาตัวเลข 2 ตัวมาเรียงกันเข้าดังข้างบน เรียกว่าเลขสองหลัก ตัวหลังเป็นเลขหลักหน่วย ตัวหน้าเป็นเลขหลักสิบ

หลักสิบ	หลักหน่วย	
	1	อ่านว่าหนึ่ง
1	1	อ่านว่าสิบเอ็ด
2	1	อ่านว่ายี่สิบเอ็ด
3	2	อ่านว่าสามสิบสอง

ถ้าตัวเลขสองตัวเรียงกันเป็นจำนวนเดียว แต่เลขหลักหน่วยเป็น 0 นั้น แสดงว่า เลขหลักหน่วยไม่มีหรือมีศูนย์ ก็อ่านเฉพาะตัวเลขหลักสิบ แต่ออกเสียงสิบเพิ่มขึ้น เช่น

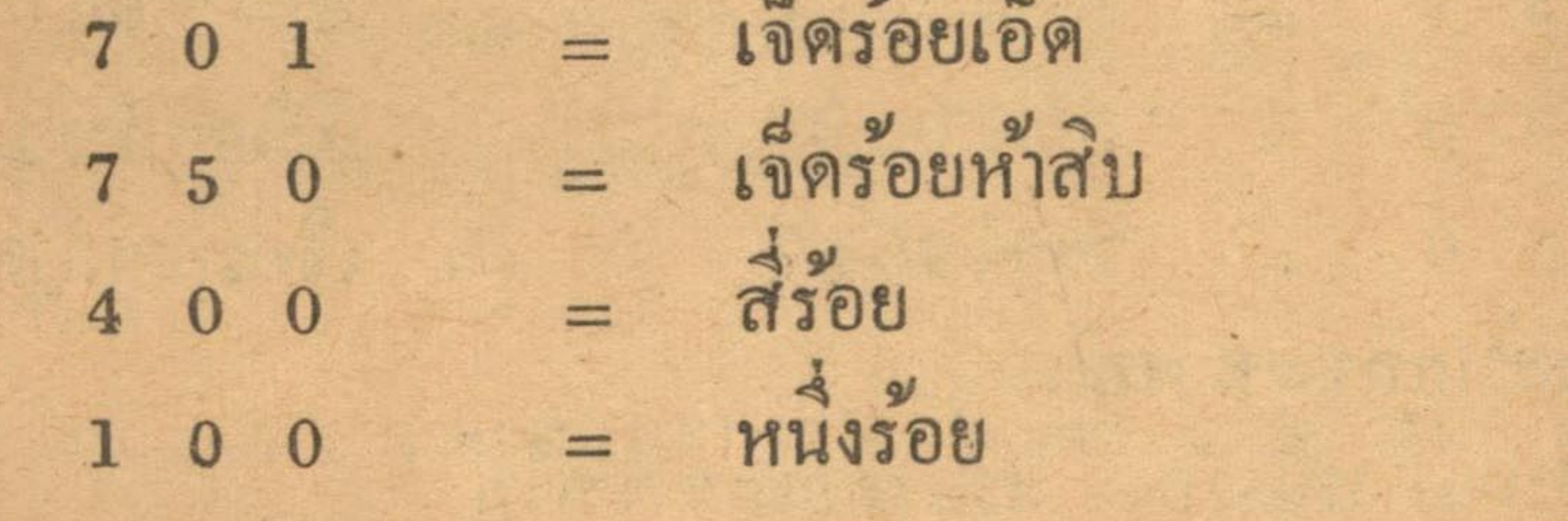
10 อ่านว่า หนึ่งสิบ (แต่นิยมอ่านจริง ๆ สิบเท่านั้น ไม่อ่านหนึ่งสิบ)

20	,,	ยี่สิบ	(นิยมอ่านยี่สิบ ไม่ใช่สองสิบ)
30	,.	สามสิบ	
40	,,	สี่สิบ	
50	,,	ห้าสิบ	
60	,,	หกสิบ	
70	,,	เจ็ดสิบ	
80	,,	แปดสิบ	
90	,,	เก้าสิบ	

ถ้าตัวเลขสามตัวเรียงกันเป็น 132 เรียกว่าเลขสามหลัก ตัวเลขตัวหลังเป็นเลขหลักหน่วย ตัวเลขตัวกลางเป็นเลขหลักสิบ ตัวเลขตัวหน้าเป็นเลขหลักร้อย

หนึ่งร้อยสามสิบสอง
หนึ่งร้อยห้า
ห้าร้อยสิบสอง
แปดร้อยเจ็ดสิบหก
เก้าร้อยเก้าสิบเก้า
เจ็ดร้อยเอ็ด
เจ็ดร้อยห้าสิบ
สี่ร้อย
หนึ่งร้อย

5 = ห้า
25 = ยี่สิบห้า
132 = หนึ่งร้อยสามสิบสอง
105 = หนึ่งร้อยห้า
512 = ห้าร้อยสิบสอง
876 = แปดร้อยเจ็ดสิบหก
999 = เก้าร้อยเก้าสิบเก้า
701 = เจ็ดร้อยเอ็ด
750 = เจ็ดร้อยห้าสิบ
400 = สี่ร้อย
100 = หนึ่งร้อย

100 + 30 + 2

หอสมุดแห่งชาติ
๖ ก.ค. ๒๕๐๕
กรมศิลปากร

หลักร้อย
หลักสิบ
หลักหน่วย

7 = เจ็ด

1 7 = 10+7 = สิบเจ็ด

9 7 = 90+7 = เก้าสิบเจ็ด

1 0 0 = 100+.... + ... = หนึ่งร้อย

1 0 7 = 100+7.... + ... = หนึ่งร้อยเจ็ด

1 1 0 = 100+10+ ..... = หนึ่งร้อยสิบ

1 3 2 = 100+30+2 = หนึ่งร้อยสามสิบสอง

2 3 7 = 200+30+7 = สองร้อยสามสิบเจ็ด

4 9 0 = 400+90+.... = สี่ร้อยเก้าสิบ

7 9 9 = 700+90+9 = เจ็ดร้อยเก้าสิบเก้า

การอ่านเลขสามหลัก

100 อ่านว่า หนึ่งร้อย หรือร้อยเฉย ๆ ก็ได้

101 อ่านว่า หนึ่งร้อยเอ็ด ตัวเลขหลักสิบเป็น 0 ไม่ต้องอ่าน 0 ทำหน้าที่บอกให้รู้ว่าตัวเลขหลักสิบไม่มี เลข 1 ในหลักหน่วยออกเสียงเอ็ดเสมอ

150 อ่านว่า หนึ่งร้อยห้าสิบ

202 อ่านว่า สองร้อยสอง

220 อ่านว่า สองร้อยยี่สิบ

221 อ่านว่า สองร้อยยี่สิบเอ็ด

319 อ่านว่า สามร้อยสิบเก้า

599 อ่านว่า ห้าร้อยเก้าสิบเก้า

แบบฝึกหัดที่ 1

1. นักเรียน จงอ่าน จำนวนเลขทางขวาจาก 10 ถึง 90 ให้หาว่าแต่ละจำนวนมีเลขกี่หลัก ?
2. นักเรียน จงอ่าน จำนวนเลขทางขวาจาก 100 ไปถึง 190 ให้หาว่าแต่ละจำนวนมีเลขกี่หลัก ?
3. นักเรียน จงอ่าน จำนวนเลขทางขวาจาก 200 ไปถึง 500 ให้หาว่าแต่ละจำนวนมีเลขกี่หลัก ?
4. เลขแต่ละจำนวนทางขวานับจาก 10 ไปจนถึง 500 เป็นการนับครั้งละเท่าไร ?

10	110	210	310	410
20	120	220	320	420
30	130	230	330	430
40	140	240	340	440
50	150	250	350	450
60	160	260	360	460
70	170	270	370	470
80	180	280	380	480
90	190	290	390	490
100	200	300	400	500

5. นักเรียน จงอ่าน จำนวนเลขทางขวาจาก 101 ถึง 481
6. นักเรียน จงเขียนจำนวนเลขทางขวาเป็นตัวเลขไทย
7. นักเรียนจงเขียน จำนวนเลขทางขวาเป็นตัวหนังสือ

101	201	301	401
121	221	321	421
141	241	341	441
161	261	361	461
181	281	381	481

8. จำนวนเลข 180 ตัว 0 หมายความว่าอย่างไร ?
9. จำนวนเลข 201 ตัว 0 หมายความว่าอย่างไร ?

10. จำนวนเลข 300 ตัว 0 ตัวหน้าหมายความว่าอย่างไร ตัว 0 ตัวท้ายหมายความว่าอย่างไร ?

11. จงเขียนเป็นตัวเลขอารบิค สองร้อยห้า สี่ร้อยหกสิบ ห้าร้อยแปดสิบ เก้าร้อยเอ็ด แปดร้อยเจ็ดสิบสาม เก้าร้อยเก้าสิบเก้า

12. จงเขียนเป็นตัวเลขไทย เจ็ดสิบ เจ็ดสิบเจ็ด เจ็ดร้อย เจ็ดร้อยเจ็ด เจ็ดร้อยเจ็ดสิบเจ็ด

13. จงแยกเลขต่อไปนี้ว่า ตัวใดอยู่ในหลักไหน ?

จำนวนเลข	หลักร้อย	หลักสิบ	หลักหน่วย
21			
112			
200			
201			
211			
120			

14. จงเขียนเป็นตัวหนังสือ

2 11 201 22 333 379 108

75 453 400 302 429 505 600

15. จงเขียนจำนวนเลขตั้งแต่ 181 ถึง 200

16. จงเขียนจำนวนเลขตั้งแต่ 300 ถึง 319

17. $315 = 300 + 10 + 5$ ถ้าแยกจำนวนต่อไปนี้ดังตัวอย่าง จะเท่ากับเท่าไร 235, 305, 530, 604, 702, 270.

18. จงเขียนเป็นจำนวนเลขจำนวนเดียวกัน

ก. 400+10+8

ข. 800+0+9

ค. 900+20+0

ง. 400+40+4

19. เลขจำนวนหนึ่งมีเลขในหลักหน่วยเป็น 3 เลขในหลักสิบเป็น 7 เลขในหลักร้อยเป็น 6 จงเขียนเลขจำนวนนั้น

20. เลขจำนวนหนึ่งมีเลขในหลักร้อยเป็น 3 เลขในหลักสิบเป็น 6 เลขในหลักร้อยเป็น 7 จงเขียนเลขจำนวนนั้น

21. เลขจำนวนหนึ่งมีเลขในหลักหน่วยเป็น 1 เลขในหลักสิบเป็น 0 เลขในหลักร้อยเป็น 4 จงเขียนเลขจำนวนนั้น

22. ศูนย์ในเลขต่อไปนี้ หมายความว่าอย่างไร ?

101, 210, 300

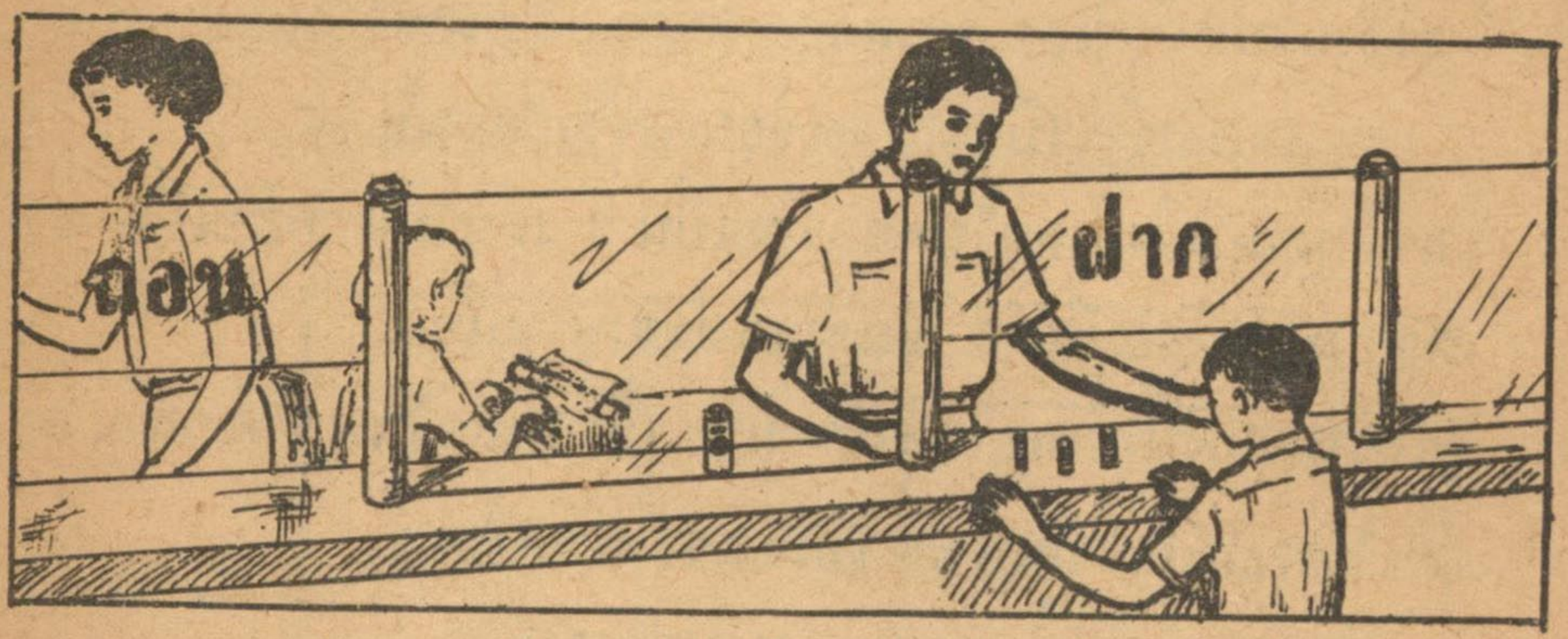
23. 11 กับ 1 มากกว่ากันเท่าไร ?

24. 77 กับ 7 มากกว่ากันเท่าไร ?

25. 55, 505, 555 จำนวนไหนมากที่สุด จำนวนไหนน้อยที่สุด

บทที่ 2

การนับ และ การทอนเงิน

ปัญญาเก็บสตางค์ใส่กระป๋องออมสิน เมื่อเต็มแล้วเขาเอาไปฝากที่ธนาคารออมสิน เจ้าหน้าที่เปิดกระป๋องออมสิน แล้วเลือกสตางค์กองไว้เป็นชนิด ๆ สตางค์ห้ากองหนึ่ง สตางค์สิบกองหนึ่ง เหรียญสลึงกองหนึ่ง กองหนึ่ง ๆ เท่ากับ 1 บาท

สตางค์ห้า 20 อัน มีราคาเท่ากับ 1 บาท สตางค์สิบ 10 อัน มีราคาเท่ากับ 1 บาท เหรียญสลึง 4 อัน มีราคาเท่ากับ 1 บาท เหรียญสองสลึง 2 อัน มีราคาเท่ากับ 1 บาท ปัญญารู้จักนับสตางค์และธนบัตร เพราะผู้ปกครองปัญญาสอนให้นับและรู้จักแลกเงิน ปัญญาเคยเรียนเลขเกี่ยวกับวิธีนับและทอนเงิน เพื่อจะได้รู้จักคิดหาเงินและใช้เงินให้ถูกต้อง รู้จักเก็บเงินไว้ใช้เมื่อคราวจำเป็น นักเรียนรู้จักนับและใช้สตางค์และเงินมาแล้ว จงนับและทอนสตางค์ต่อไปนี้

แบบฝึกหัดที่ 2

1. สตางค์อันละหนึ่ง 5 อัน ราคาเท่ากับสตางค์อันละห้ากี่อัน ?
2. สตางค์อันละหนึ่ง 10 อัน ราคาเท่ากับสตางค์อันละ 10 กี่อัน ?
3. สตางค์อันละห้า 2 อัน ราคาเท่ากับสตางค์อันละ 10 กี่อัน ?
4. สตางค์อันละห้า 5 อัน ราคาเท่ากับเหรียญสลึงกี่อัน ?
5. สตางค์อันละสิบ 5 อัน ราคาเท่ากับเหรียญสลึงกี่อัน ?
6. เหรียญสลึง 2 อัน ราคาเท่ากับเหรียญสองสลึงกี่อัน ?
7. เหรียญสองสลึง 2 อัน ราคาเท่ากับธนบัตรฉบับละ 1 บาท กี่ฉบับ ?
8. เหรียญสองสลึง 1 อัน แลกสตางค์อันละห้าได้กี่อัน ?
9. เหรียญสองสลึง 1 อัน กับเหรียญสลึง 1 อัน รวมเป็นกี่สตางค์ ?
10. หรียญสลึงอยู่ 2 อัน มีเหรียญสลึงอยู่ 1 อัน รวมมีกี่สลึง ?

11. มีเหรียญสองสลึงอยู่ 3 อัน มีสตางค์ 10 อยู่ 2 อัน รวมมีกี่สตางค์ ?

12. มีเหรียญสองสลึงอยู่ 2 อัน เหรียญสลึง 1 อัน สตางค์สิบ 2 อัน รวมมีสตางค์กี่สตางค์ ?

13. มีธนบัตรอยู่ 1 บาท เหรียญสองสลึง 1 อัน สตางค์ห้า 1 อัน รวมมีสตางค์กี่สตางค์ ?

14. มีเหรียญสองสลึง 3 อัน เหรียญสลึง 1 อัน สตางค์สิบ 2 อัน รวมมีสตางค์กี่สตางค์ ?

15. มีเหรียญสลึง 3 อัน สตางค์สิบ 4 อัน สตางค์ห้า 3 อัน รวมมีสตางค์กี่สตางค์ ?

16. สตางค์อันละ 5 สตางค์ 40 อัน เป็นเงินกี่บาท ?

17. สตางค์อันละ 10 สตางค์ 60 อัน เป็นเงินกี่บาท ?

18. เหรียญสลึง 24 อัน เป็นเงินกี่บาท ?

19. เหรียญสองสลึง 18 อัน เป็นเงินกี่บาท ?

20. ธนบัตรใบละ 20 บาท 2 ใบ เป็นเงินกี่บาท ?

การเขียนจำนวนเงินอย่างย่อ

= หนึ่งบาทสามสิบห้าสตางค์

เขียนหนึ่งบาทสามสิบห้าสตางค์ยาวไป เราอาจเขียนย่อ ๆ ได้ดังนี้

1 บ. 35 สต. หรือ 1.35 บาท หรือ 1.35 บ. ที่นิยมกันนั้นใช้ 1.35 บาท

เลขข้างหน้าจุดเป็นจำนวนบาท เลขข้างหลังจุดเป็นสตางค์

2	บาท	20 สตางค์	=	2.20 บาท
3	บาท	5 สตางค์	=	3.05 บาท
5	บาท	25 สตางค์	=	5.25 บาท
6	บาท	หนึ่งสลึง	=	6.25 บาท
8	บาท	สองสลึง	=	8.50 บาท
8	บาท		=	8.00 บาท
		12 สตางค์	=	0.12 บาท
		6 สตางค์	=	0.06 บาท

แบบฝึกหัดที่ 3

จงเขียนจำนวนเงินต่อไปนี้ให้เป็นอย่างย่อ

1. 2 บาท 75 สตางค์
2. 3 บาท 43 สตางค์
3. 4 บาท 80 สตางค์
4. 5 บาท 6 สตางค์
5. 7 บาท 27 สตางค์
6. 9 บาท 2 สตางค์
7. 10 บาท 20 สตางค์
8. 25 สตางค์
9. 14 บาท 3 สตางค์
10. 20 บาท 5 สตางค์

จงเขียนจำนวนเงินต่อไปนี้โดยใส่คำว่าบาทสตางค์ให้ถูกต้อง

11. 3.14 บาท
12. 8.36 บาท
13. 4.20 บาท
14. 9.41 บาท
15. 6.24 บาท
16. 6.05 บาท
17. 10.03 บาท
18. 50.50 บาท
19. 100.00 บาท
20. 100.10 บาท
21. 0.69 บาท
22. 0.56 บาท
23. .08 บาท
24. .07 บาท

ฉารทอนสตางค์

แม่ค้าพ่อค้านิยมทอนสตางค์แบบนับทบ เช่นซื้อของ 2 บาท ให้ธนบัตรฉบับละ 5 บาท เขาไป เขาจะหยิบธนบัตรฉบับละ 1 บาทให้ทีละใบ และเริ่มนับจากราคาของที่ซื้อ ดังนี้ นับสองซึ่งเป็นราคาของก่อน ยื่นธนบัตรฉบับละ 1 บาท ให้ 1 ฉบับ แล้วนับ 3 ยื่นให้อีก 1 ฉบับ แล้วนับ 4 ยื่นให้อีก 1 ฉบับ แล้วนับ 5 จนครบจำนวนเงินที่ให้เขาไป

หอสมุดแห่งชาติ
15
๖ ก.ค. ๒๕๐๕
กรมศิลปากร

แบบฝึกหัดที่ 4

(ตอบปากเปล่า)

1. ยุพามีเหรียญสองสลึงอยู่ 1 อัน ซื้อสมุดราคาเล่มละ 25 สตางค์ ผู้ขายทอนสตางค์ให้ดังรูปข้างล่างนี้ ถูกต้องหรือไม่ จงนับทบดูว่าเขาทอนให้เท่าไร ?

2. ดารามีเงินอยู่ 1 บาท ซื้อดินสอราคา 60 สตางค์ ผู้ขายทอนสตางค์ให้ดังรูปข้างล่างนี้ ถูกต้องหรือไม่ จงนับทบดูว่าเขาทอนให้เท่าไร ?

3. ปีติซื้อลูกเงาะราคา 65 สตางค์ ให้ธนบัตรหนึ่งบาทแก่ผู้ขาย ปีติ ได้รับทอนดังรูปข้างล่างนี้ ถูกต้องหรือไม่ จงนับทบดูว่าเท่าไร ?

4. สุดาซื้อกาแฟร้อนราคา 70 สตางค์ ให้ธนบัตรหนึ่งบาทแก่ผู้ขายยาย สุดาได้รับทอนดังรูปข้างล่างนี้ ถูกต้องหรือไม่ จงนับทบดูว่ายเท่าไร ?

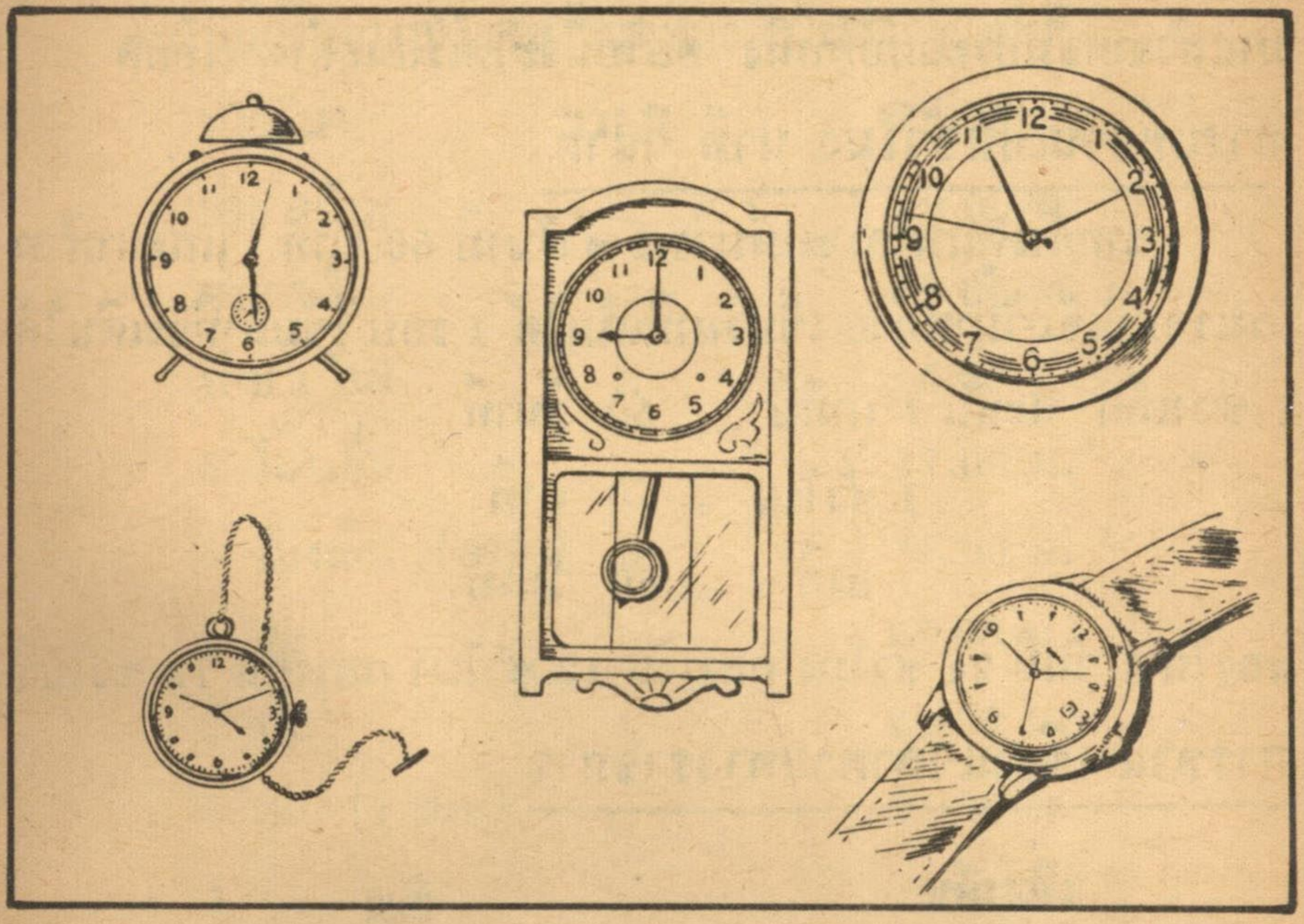
5. มีสตางค์อยู่ 1 บาท ซื้อผักกาดขาวราคา 40 สตางค์ แม่ค้าทอนให้ดังรูปข้างล่างนี้ ถูกต้องหรือไม่. จงนับทบดูว่าเท่าไร ?

6. มีธนบัตรราคา 20 บาท อยู่ฉบับหนึ่ง ถ้าซื้อของเป็นเงิน 7 บาท ให้ธนบัตรแก่ผู้ขายไป ผู้ขายทอนมาเป็นธนบัตรใบละ 1 บาท 3 ใบ ใบละห้า 2 ใบ ถูกต้องหรือไม่ จงคิดดูว่าเขาทอนให้เท่าไร ?

บทที่ 3

นาฬิกาและเวลา

นาฬิกามีรูปลักษณะต่าง ๆ กัน แต่มีส่วนที่เหมือนกันดังนี้

1. มีเข็มยาว (เข็มนาที) และเข็มสั้น (เข็มชั่วโมง) (บางเรือน เช่นนาฬิกาพก นาฬิกาข้อมือบางชนิดมีเข็มวินาที)
2. หน้าปัดแม้จะกลมหรือเหลี่ยมก็แบ่งออกเป็นช่องใหญ่ 12 ช่อง และแบ่งช่องใหญ่แต่ละช่องออกเป็น 5 ช่องเล็ก
3. ขีดใหญ่แต่ละขีดที่ประกอบเป็นช่องใหญ่ มีตัวเลขกำกับไว้ ตัวเลขนั้นเป็นตัวเลขบอกชั่วโมง

4. เข็มยาวเดินได้ 1 รอบ หรือเดินได้ครบ 12 ช่องใหญ่ หรือ 60 ช่องเล็ก เข็มสั้นจะเดินได้ 5 ช่องเล็กหรือ 1 ช่องใหญ่ เรียกว่า นาฬิกาเดินได้ 1 ชั่วโมง

นักเรียนได้เรียนวิธีดูนาฬิกาเป็นครั้งชั่วโมง และหนึ่งชั่วโมงมาแล้วจากชั้นประถมปีที่หนึ่ง ต่อไปนี้จะได้เรียนอย่างละเอียด

การแบ่งวันเป็นชั่วโมง นาที วินาที

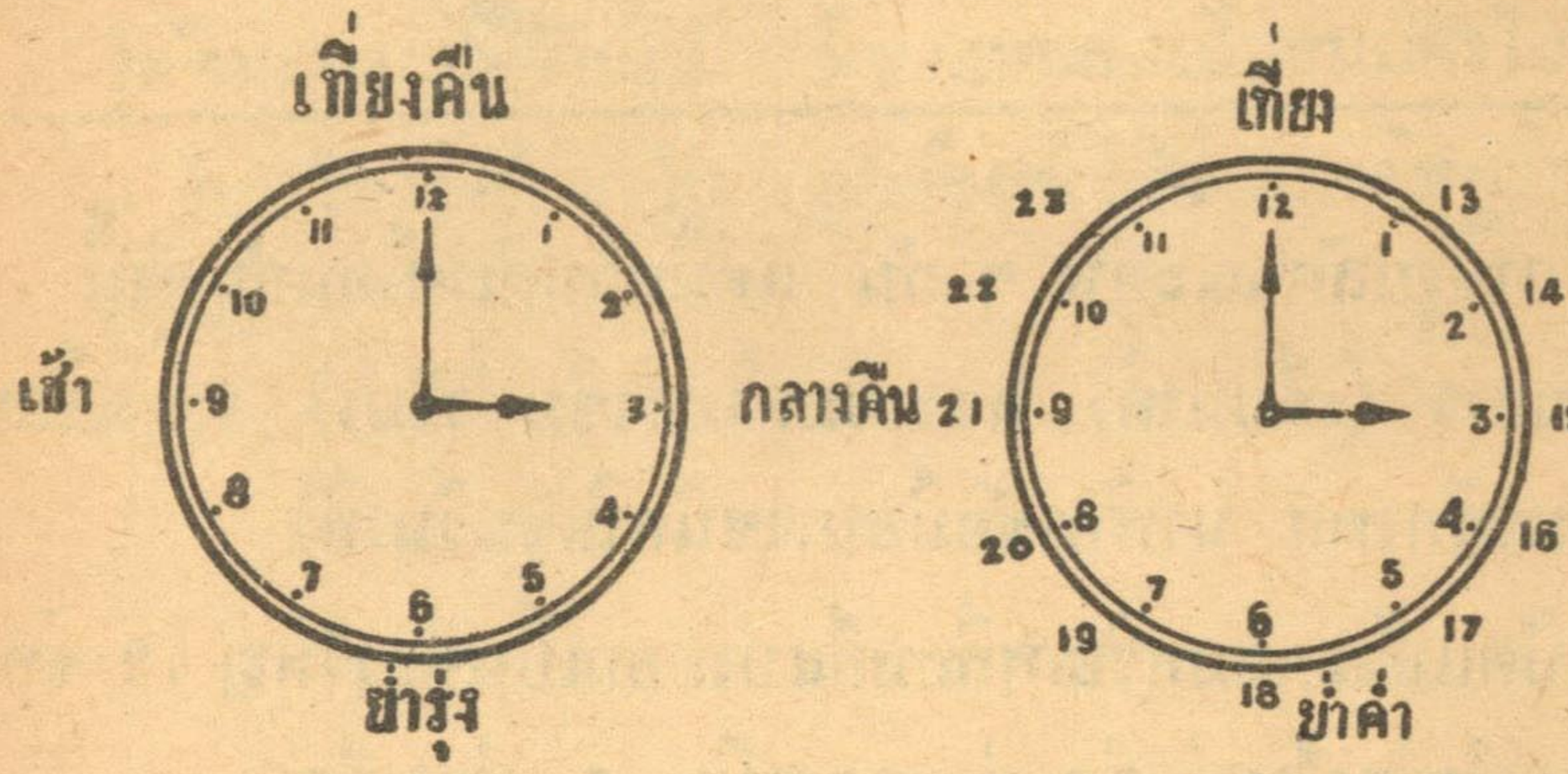
จากการดูนาฬิกาจะเห็นว่า 1 ชั่วโมงมี 60 นาที และนาฬิกาบางเรือนมีเข็มวินาทีด้วย เข็มวินาทีเดินได้ 1 รอบ เข็มนาทีจะเดินได้ 1 ช่องเล็ก ฉะนั้น 1 นาทีมี 60 วินาที

1 ชั่วโมง = 60 นาที

1 นาที = 60 วินาที

และใน 1 วันมี 24 ชั่วโมง กลางวัน 12 ชั่วโมง กลางคืน 12 ชั่วโมง

การอ่าน เขียนเวลาตามทางราชการ

การอ่านเขียนเวลาตามทางราชการ เริ่มนับวันใหม่หลังจากเที่ยงคืนไปแล้ว ถ้าล่วงไป 1 ชั่วโมงก็เรียก 1.00 น. ถ้า 2 ชั่วโมง

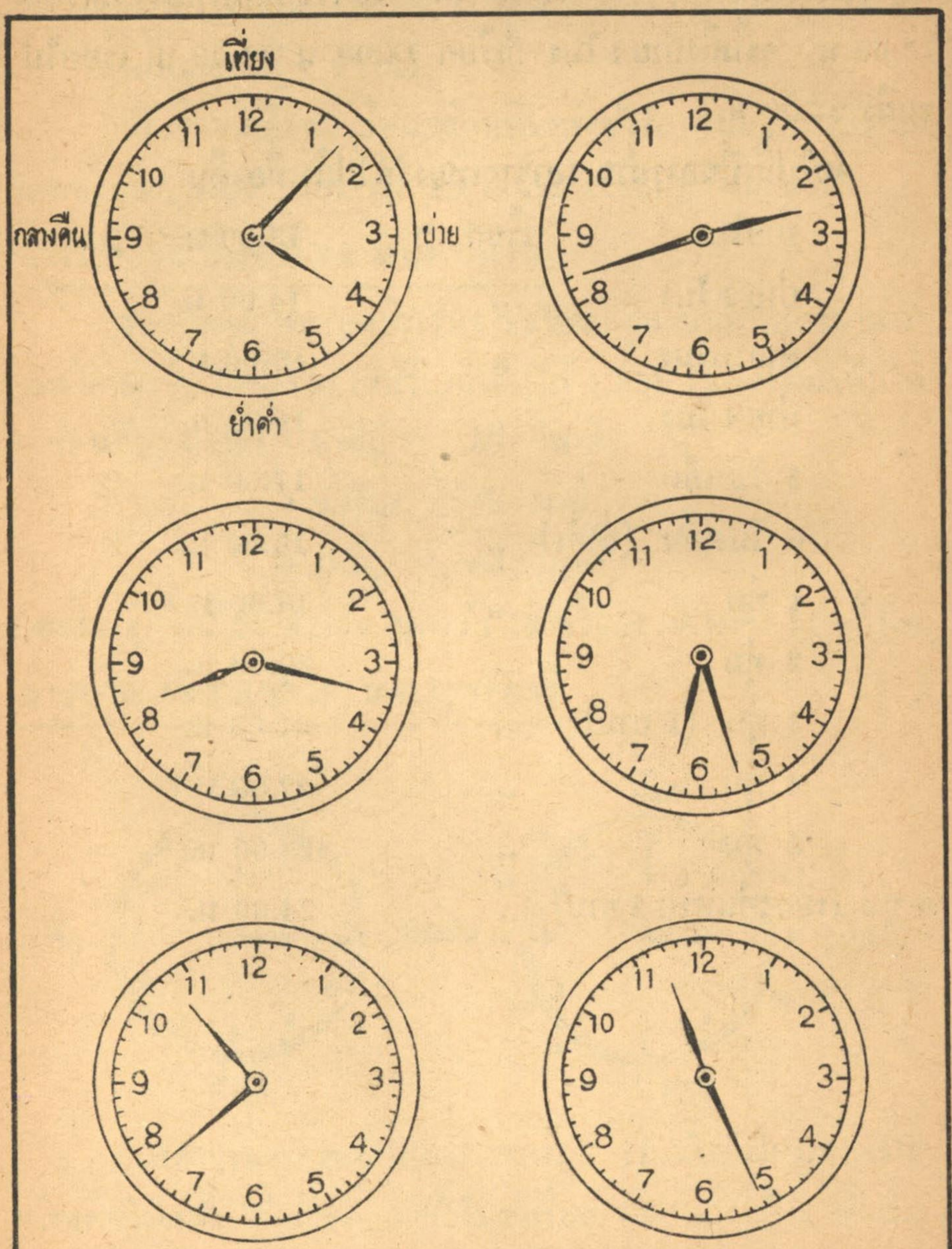
ก็เรียก 2.00 น. ถ้ามีเศษนาทีก็เติมลงไป เป็น 2.05 น. หรือ 02.12 น. (น. ย่อมาจากนาฬิกา) นับเริ่มจาก 1 เรื่อยไปจนถึงเที่ยงวันก็เรียก 12.00 น. ครั้นถึงบ่าย 1 โมง ก็เรียก 13.00 น. 14.00 น. เรื่อยไปจนถึง 24.00 น.

ต่อไปนี้เป็นการอ่านเวลาจากเที่ยงวันไปถึงเที่ยงคืน

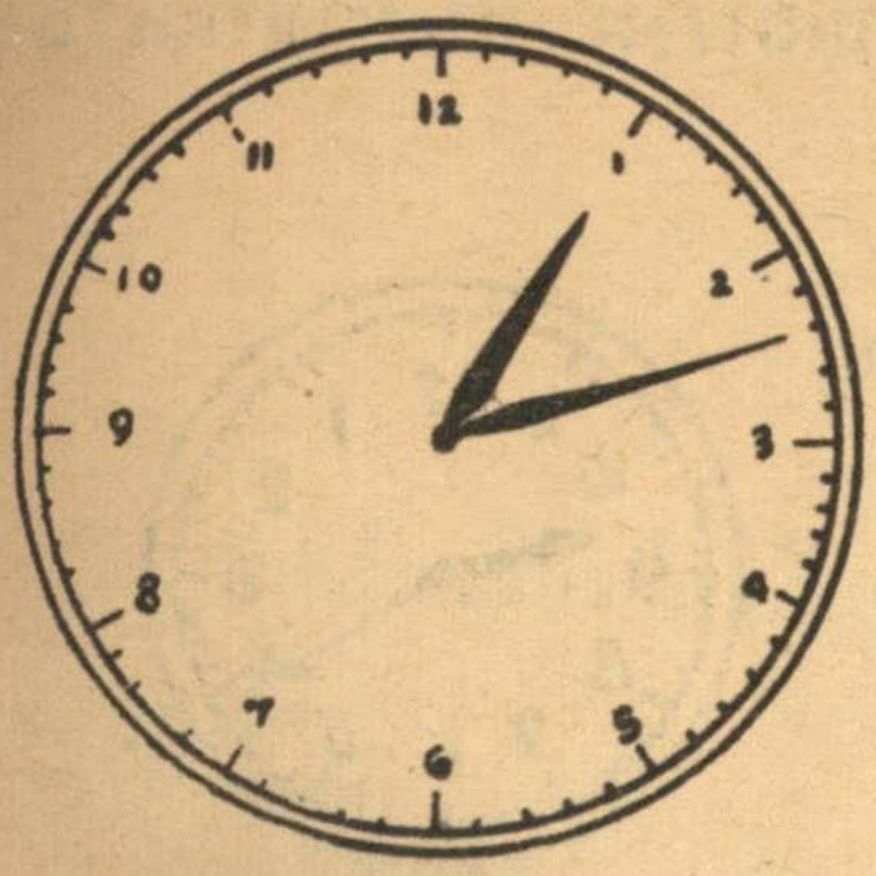
บ่ายโมง	เรียก	13.00 น.
บ่าย 2 โมง	,,	14.00 น.
บ่าย 3 โมง	,,	15.00 น.
บ่าย 4 โมง	,,	16.00 น.
5 โมงเย็น	,,	17.00 น.
6 โมงเย็น (ย่ำค่ำ)	,,	18.00 น.
1 ทุ่ม	,,	19.00 น.
2 ทุ่ม	,,	20.00 น.
3 ทุ่ม (1 ยาม)	,,	21.00 น.
4 ทุ่ม	,,	22.00 น.
5 ทุ่ม	,,	23.00 น.
6 ทุ่ม (เที่ยงคืนหรือ 2 ยาม)	,,	24.00 น.

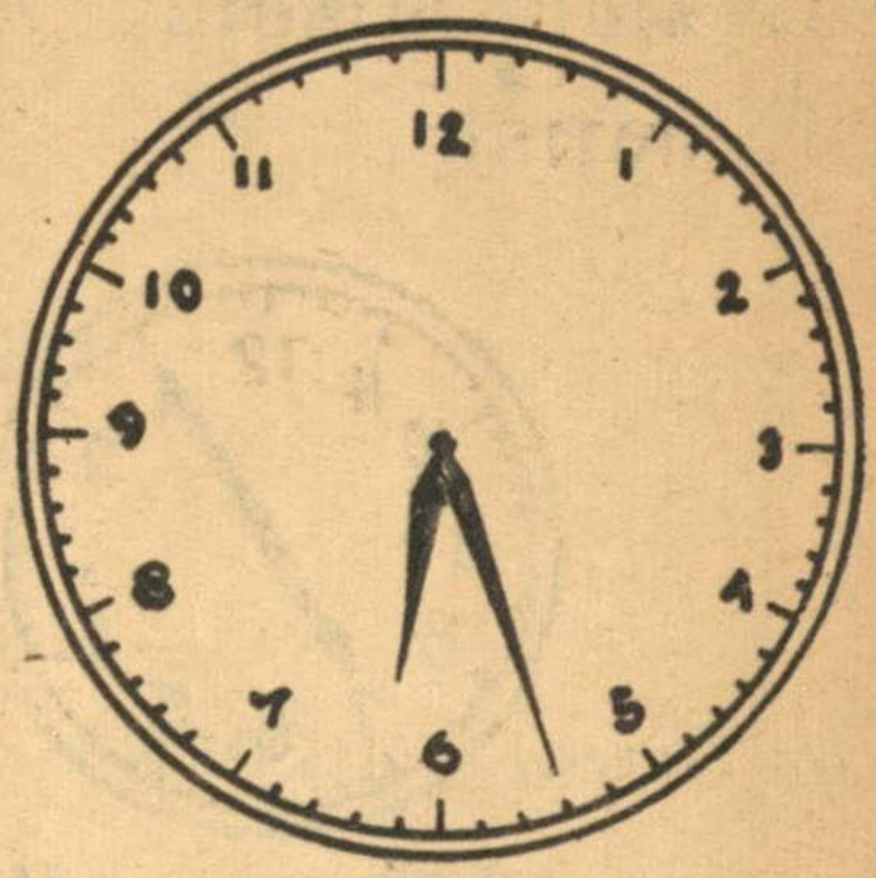
แบบฝึกหัดที่ 5

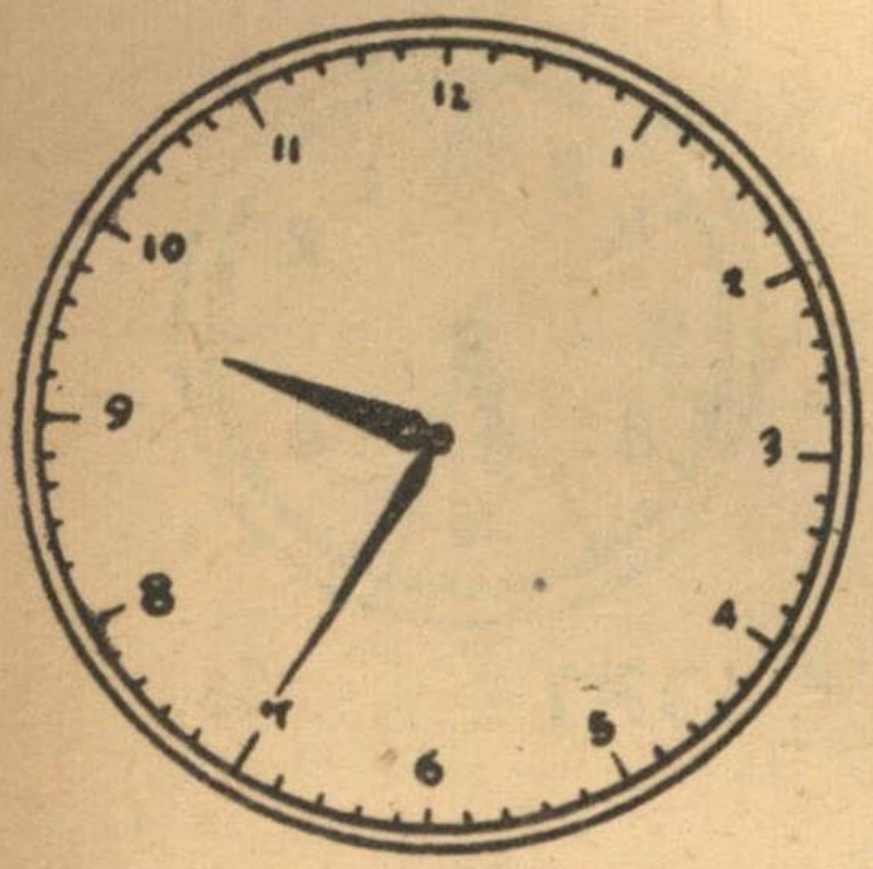
1. จงอ่านเวลาต่อไปนี้ โดยเริ่มนับแต่เที่ยงวัน

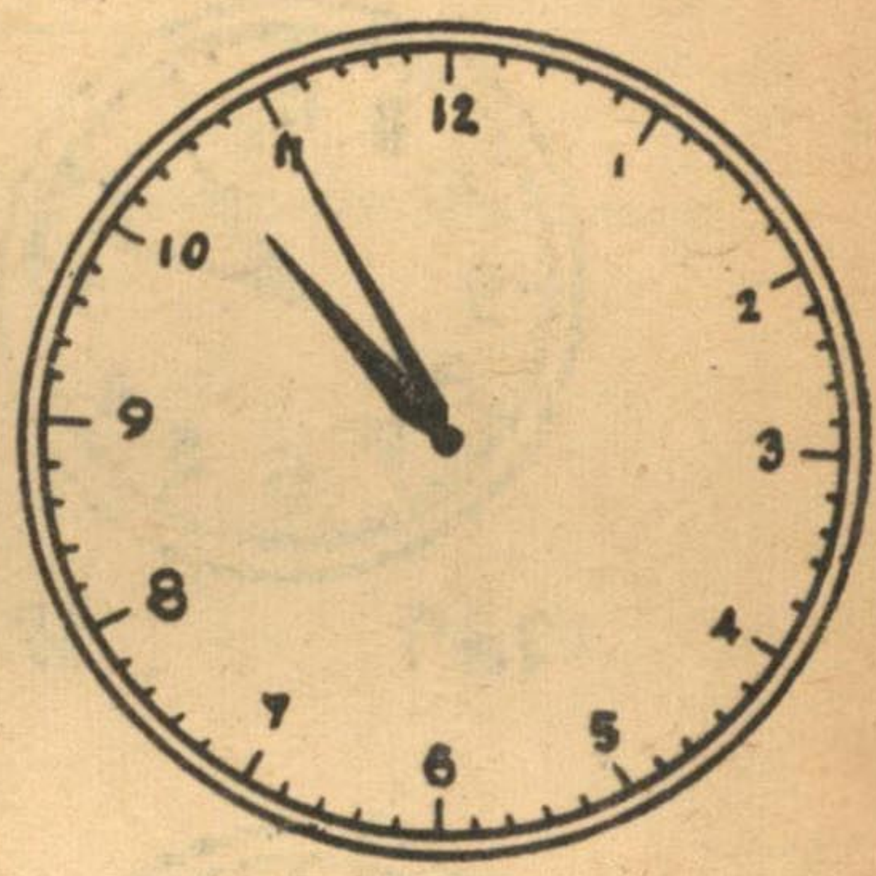

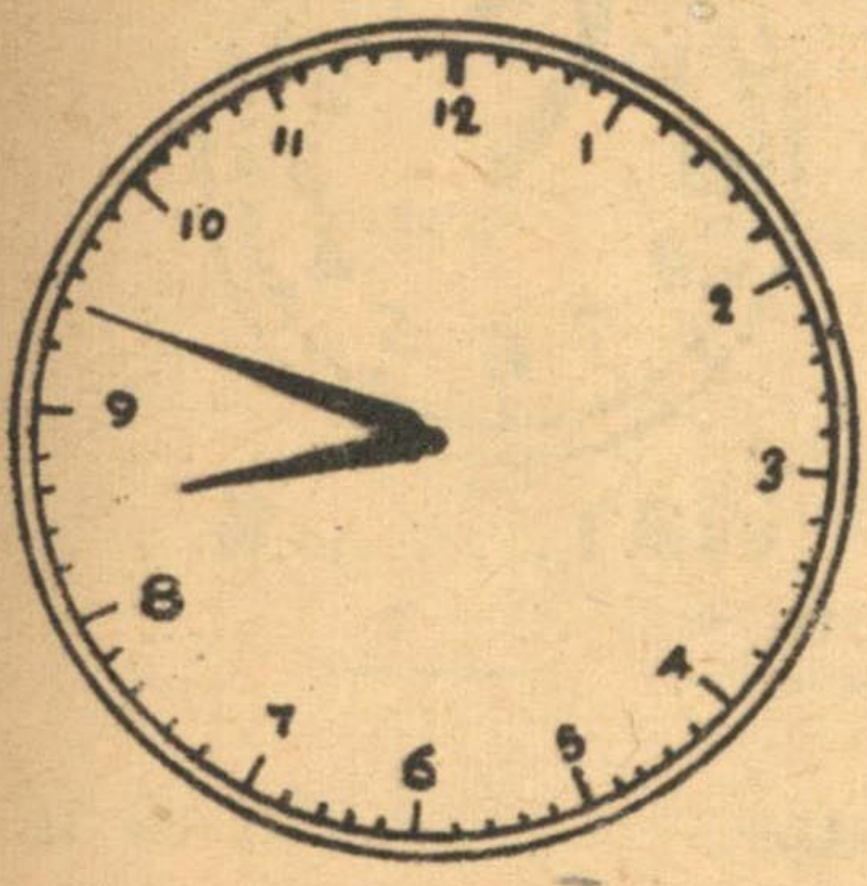
จงอ่านเวลาต่อไปนี้ โดยเริ่มนับแต่เที่ยงคืน

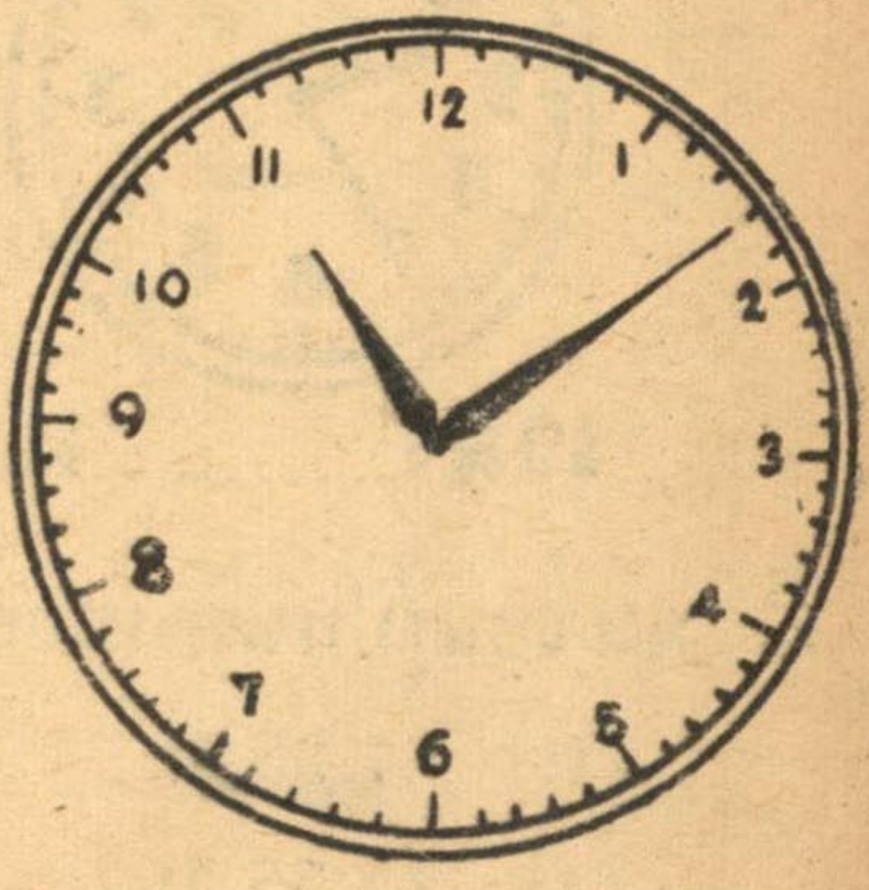

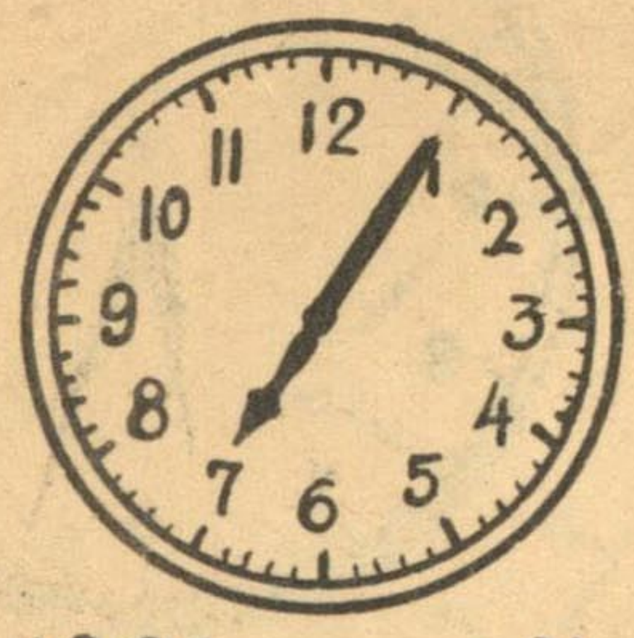

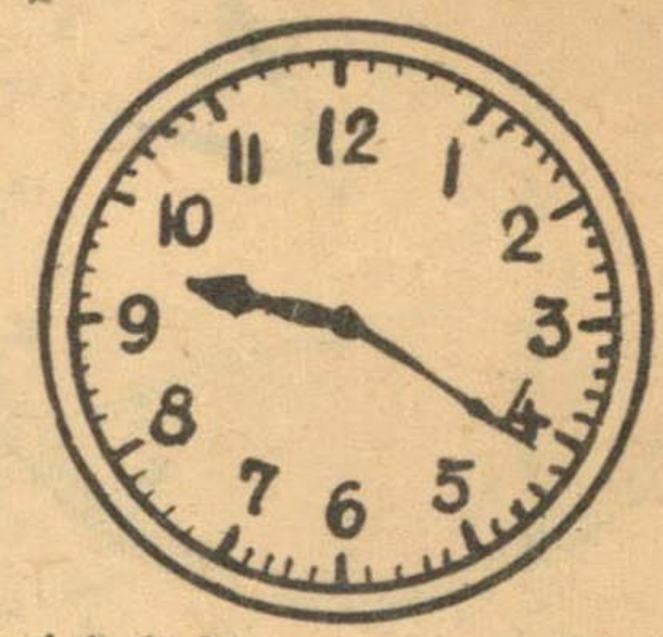

แบบฝึกหัดที่ 6

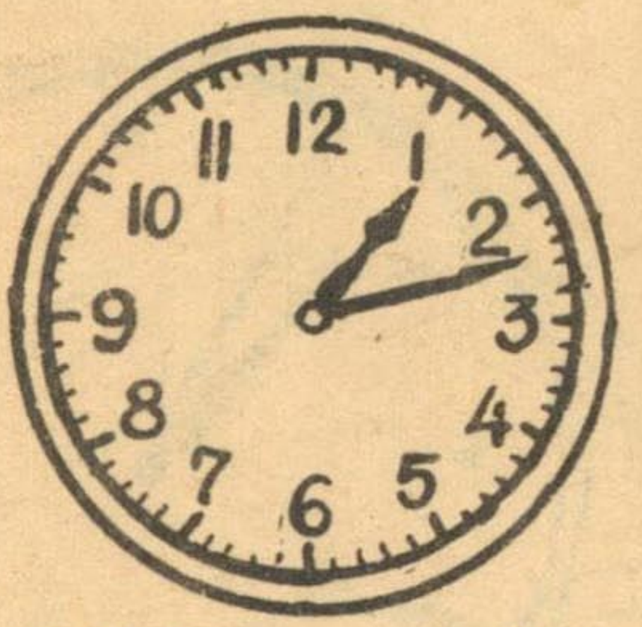
1. จงอ่านเวลาต่อไปนี้ ทางซ้ายเป็นเวลากลางวัน ทางขวาเป็นเวลากลางคืน

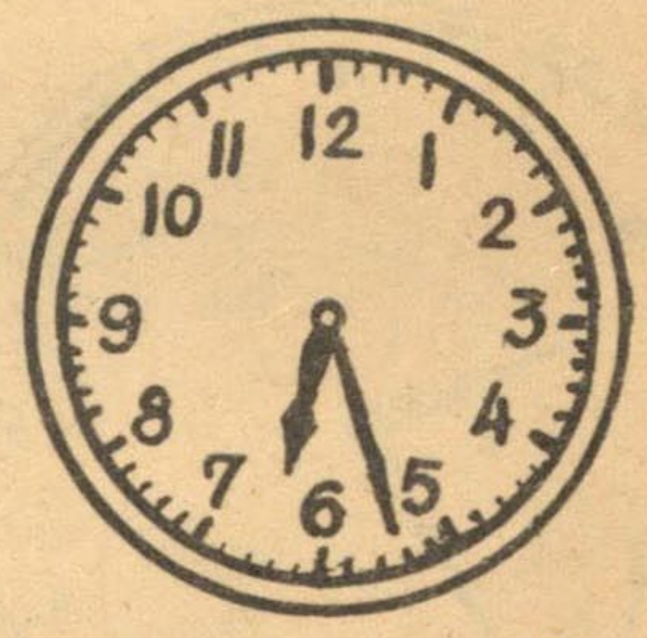
เวลา.....น.

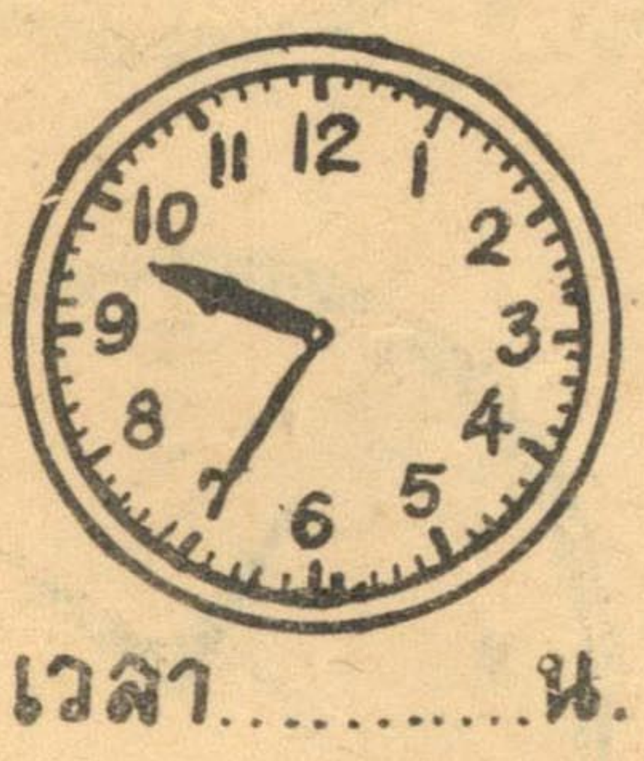
เวลา.....น.

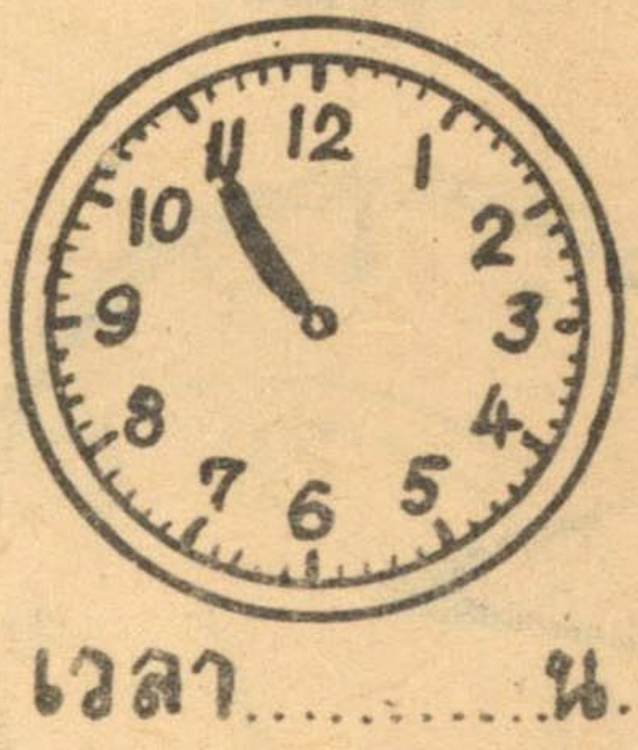
เวลา.....น.

เวลา.....น.

เวลา.....น.

เวลา.....น.

2. จงเขียนรูปนาฬิกาบอกเวลาต่อไปนี้

(ก) 1.25 น. (ข) 4.30 น. (ค) 15.40 น.

(ง) 17.55 น. (จ) 20.33 น. (ฉ) 22.24 น.

หอสมุดแห่งชาติ
๖ ก.ค. ๒๕๐๕
กรมศิลปากร

บทที่ 4

บวกเลขสามหลัก

ทำอย่างเดียวกับวิธีบวกเลข 2 หลัก

ตัวอย่างที่ 1

	หลักร้อย	หลักสิบ	หลักหน่วย
213	2	1	3
145	1	4	5
358	3	5	8

ตอบ 358

แบบฝึกหัดที่ 7

5	4	3	6	9
+ 2	+ 5	+ 5	+ 7	+ 8
7				

18	7	24	31	67
+ 7	+ 16	+ 19	+ 40	+ 28

3.

175	421	314	702	530
+ 213	+ 142	+ 561	+ 190	+ 306
388				

ตัวอย่างที่ 2

	หลักร้อย	หลักสิบ	หลักหน่วย
287	2	8	7
+ 165	+ 1	6	5
452	3+1←(1)	4+1←(1)	2
	4	5	2

แบบฝึกหัดที่ 8

1.

175	247	350	61
+ 83	+ 92	+ 74	+ 456
258			

2.

114	218	209	736
+ 356	+ 307	+ 229	+ 115

3.

465	530	354	291
+ 356	+ 197	+ 472	+ 263

4. 283 + 328 = ?

175 + 539 = ?

306 + 668 = ?

790 + 198 = ?

ตัวอย่างที่ 3

126+83+435 = ?

126	126 หลักหน่วย 6+3+5
+ 83	83 = 14 ใส่ 4 ทด 1
209	435 หลักสิบทด 1+2+8+3
+ 435	= 14 ใส่ 4 ทด 1
644	644 หลักร้อยทด 1+1+4=6
ตอบ 644	

แบบฝึกหัดที่ 9

1. 7+ 65+234 =
2. 28+ 76+349 =
3. 90+ 209+229 =
4. 314+ 58+ 8 =
5. 489+ 5+ 36 =
6. 365+106 +205 =
7. 162+226+373 =
8. 246+179+234 =

9. $301+268+411=$

10. $286+212+243=$

11. $333+444+99=$

12. $293+507+171=$

13.
$$\begin{array}{r} 148 \\ 209 \\ 149 \\ \underline{169} \\ \hline\hline \end{array}$$

14.
$$\begin{array}{r} 256 \\ 237 \\ 189 \\ \underline{257} \\ \hline\hline \end{array}$$

15.
$$\begin{array}{r} 127 \\ 314 \\ 281 \\ \underline{155} \\ \hline\hline \end{array}$$

16.
$$\begin{array}{r} 230 \\ 246 \\ 128 \\ \underline{237} \\ \hline\hline \end{array}$$

17.
$$\begin{array}{r} 156 \\ 171 \\ 199 \\ \underline{257} \\ \hline\hline \end{array}$$

18.
$$\begin{array}{r} 313 \\ 109 \\ 290 \\ \underline{178} \\ \hline\hline \end{array}$$

ปฏิทินประจำเดือน มกราคม

อาทิตย์	จันทร์	อังคาร	พุธ	พฤหัสฯ	ศุกร์	เสาร์
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

1 ป ม 12 เดือน

เดือน	มกราคม	มี 31 วัน	เดือน	กุมภาพันธ์	มี 28 วัน
เดือน	มีนาคม	มี 31 วัน	เดือน	เมษายน	มี 30 วัน
เดือน	พฤษภาคม	มี 31 วัน	เดือน	มิถุนายน	มี 30 วัน
เดือน	กรกฎาคม	มี 31 วัน	เดือน	สิงหาคม	มี 31 วัน
เดือน	กันยายน	มี 30 วัน	เดือน	ตุลาคม	มี 31 วัน
เดือน	พฤศจิกายน	มี 30 วัน	เดือน	ธันวาคม	มี 31 วัน

แบบฝึกหัดที่ 10

1. เดือน มกราคม, มีนาคม, พฤษภาคม, กรกฎาคม, สิงหาคม, ตุลาคม, ธันวาคม รวมกันกี่วัน

2. เดือน เมษายน มิถุนายน กันยายน พฤศจิกายน และกุมภาพันธ์ รวมมีกี่วัน ถ้าเดือนกุมภาพันธ์มี 29 วัน
3. ครึ่งปีแรกมี เดือนมกราคม กุมภาพันธ์ มีนาคม เมษายน พฤษภาคม มิถุนายน รวมมีกี่วัน ถ้าเดือนกุมภาพันธ์มี 28 วัน
4. ครึ่งปีหลังมี เดือนกรกฎาคม สิงหาคม กันยายน ตุลาคม พฤศจิกายน ธันวาคม รวมมีกี่วัน
5. ปีหนึ่งมีกี่วัน ถ้าเดือนกุมภาพันธ์มี 28 วัน
6. วันที่ 15 มกราคม ถึงวันที่ 10 กุมภาพันธ์ ปีเดียวกันมีกี่วัน
7. วันที่ 17 พฤษภาคม ถึงวันที่ 15 สิงหาคม ปีเดียวกันมีกี่วัน
8. วันที่ 1 กันยายน ถึงวันที่ 5 ธันวาคม ปีเดียวกันมีกี่วัน

---

1 บาท	=	100 สตางค์
1 บาท	=	4 สลึง
1 สลึง	=	25 สตางค์
2 สลึง	=	50 สตางค์

ตัวอย่างที่ 4 ฉันมีเงินอยู่ 1 บาท 20 สตางค์ แม่ให้ฉัน 50 สตางค์ พ่อให้อีก 1 สลึง รวมฉันมีเงินเท่าไร ?

วิธีทำ

ฉันมีเงิน	120	สตางค์	หรือ	1.20 บาท
แม่ให้	+ 50	,,		+ .50 ,,
รวมมี	170	,,		1.70 ,,
พ่อให้	+ 25	,,		+ .25 ,,
รวมฉันมีเงิน	195	,,		1.95 ,,

ตอบ ฉันมีเงิน 1 บาท 95 สตางค์

หอสมุดแห่งชาติ

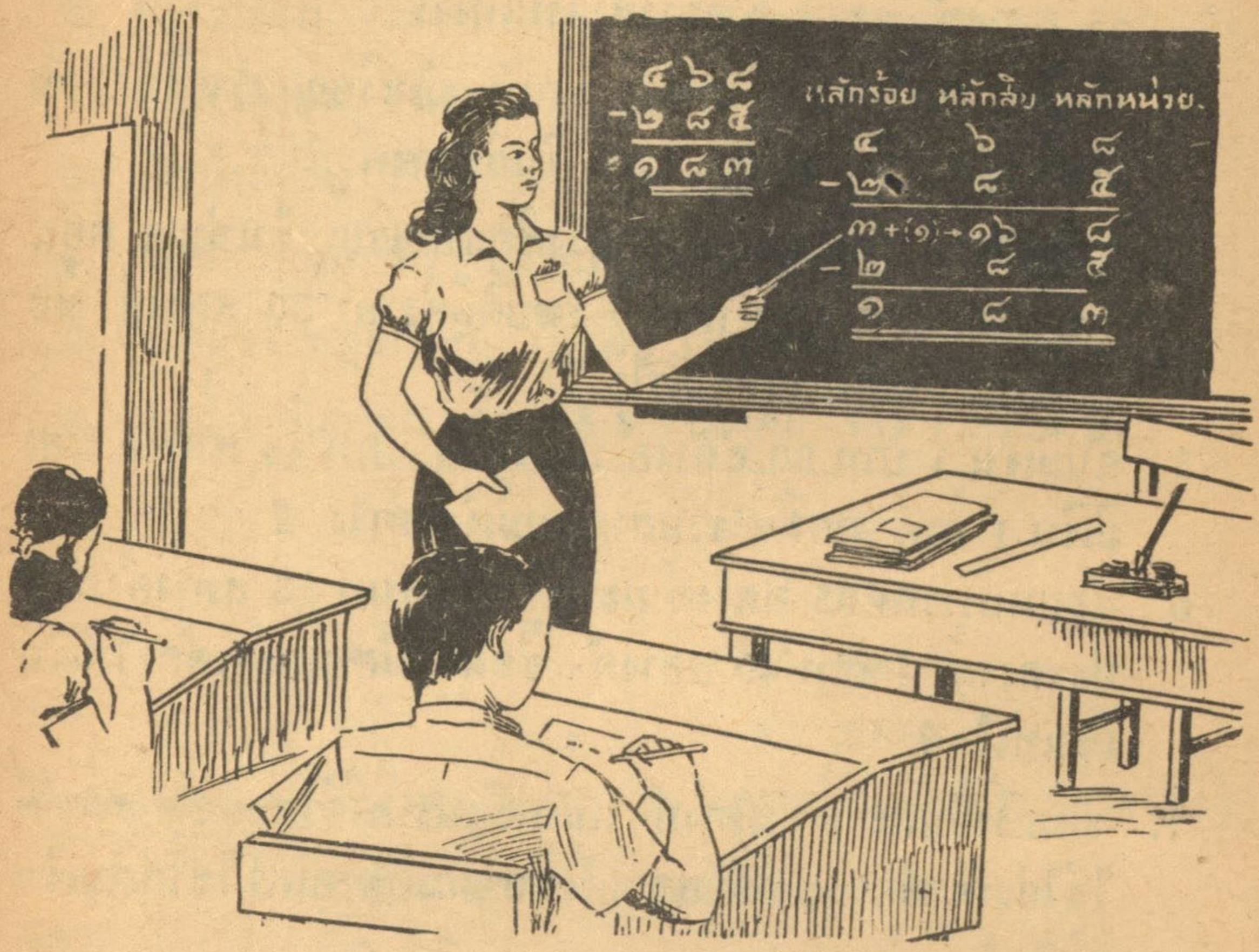
แบบฝึกหัดที่ 11

1. ข้าวราดแกงราคา 100 สตางค์ ขนมราคา 25 สตางค์น้ำแข็งราคา 20 สตางค์ ซื้อข้าว ขนม น้ำแข็ง เป็นเงินเท่าไร ?
2. ไม้บรรทัดราคา 45 สตางค์ ดินสอดำราคา 25 สตางค์ สมุดราคา 55 สตางค์ ซื้อทั้ง 3 อย่างสิ้นเงินเท่าไร ?
3. ฉันมีธนบัตรใบละ 1 บาทอยู่ 1 ฉบับ มีเหรียญ 2 สลึง 1 อัน มีเหรียญสลึงอีก 1 อัน รวมมีเงินกี่สตางค์ ?
4. หนังสือเลขราคา 2.20 บาท หนังสือแบบเรียนเร็วเล่ม 1 ตอนกลางราคา 1.35 บาท หนังสือสมบัติผู้ดีราคา 50 สตางค์ ซื้อหนังสือสามเล่มสิ้นเงินเท่าไร ?
5. ฉันมีเงิน 1 บาท 80 สตางค์ พี่มีเงิน 3 บาท 45 สตางค์ น้องมีเงิน 1 บาท 2 สลึง รวมสามคนมีเงินเท่าไร ?
6. น้อยหน่าราคา 35 สตางค์ มะพร้าวอ่อนราคา 65 สตางค์ สับปะรดราคา 1 บาท 40 สตางค์ ซื้อผลไม้สามอย่างต้องให้เงินเขาเท่าไร ?
7. ขนมปังชิ้นละ 50 สตางค์ กาแฟร้อนราคาถ้วยละ 70 สตางค์ ไข่ไก่ราคาฟองละ 65 สตางค์ ซื้อขนมปัง กาแฟ ไข่ไก่สิ้นเงินเท่าไร ?
8. ฉันมีเงิน 5.00 บาท แม่ให้ฉัน 1 บาท 1 สลึง ขายฝรั่งได้เงิน 85 สตางค์ รวมฉันมีเงินเท่าไร ?
9. ซื้อของเล่นราคา 65 สตางค์ ซื้ออาหารกลางวัน 70 สตางค์ ซื้อหนังสือราคา 1 บาท 35 สตางค์ สิ้นเงินเท่าไร ?
10. เก็บผักขายได้เงิน 2.25 บาท ขายไข่ไก่ได้เงิน 1.75 บาท ขายไข่เป็ดได้เงิน 1 บาท 2 สลึง รวมขายของได้เงินกี่บาทกี่สตางค์ ?

สำนักหอสมุดกลาง

บทที่ 5

ลบเลขสามหลัก

หลักร้อย หลักสิบ หลักหน่วย

	4	6	8
468	− 2	8	5
− 285	3+(1)→16		8
183	− 2	8	5
	1	8	3

ตัวอย่างที่ 1 715 - 378 = ?

วิธีทำ

	หลักร้อย	หลักสิบ	หลักหน่วย
	7	1	5
−	3	7	8
	3	3	7

อธิบาย หลักหน่วย ตัวตั้งเป็น 5 เอา 8 ลบไม่ได้ กระจาย 1 สิบ ในหลักสิบ ไปรวมกับ 5 ได้ 15 เอา 8 ลบ ได้ 7 หลักสิบ เดิมมี 1 กระจายไป 1 สิบ คงเหลือ 0 เอา 7 ลบไม่ได้ แยก 7 ร้อย เป็น 6+1 กระจาย 1 ไปเป็น 10 สิบ + กับ 0 ได้ 10 เอา 7 ลบ ได้ 3 หลักร้อย แยก 7 เป็น 6+1 กระจาย 1 ไปในหลักสิบ คงเหลือ 6 เอา 3 ลบ ได้ 3

แบบฝึกหัดที่ 12

1 358−137 = ?

2. 479−264 = ?

3. 586−372 = ?.

4. 492−277 = ?

5. 683−465 = ?

6. 510−321 = ?

7. 728−569 = ?

8. 802−617 = ?

9. 813−765 = ?

10. 906—438 = ?

11. 932—346—210 = ?

12. 709—402—177 = ?

13. 654— 89—431 = ?

14. 820—143—506 = ?

15. 807—291— 87 = ?

ตัวอย่างที่ 2 ชายคนหนึ่งหาเงินได้ 750 บาท ใช้เป็นค่าอาหาร 480 บาท ใช้จ่ายอื่น ๆ รวม 195 บาท เขาจะมีเงินเหลือเท่าไร ?

วิธีทำ

หาเงินได้	750	บาท
ใช้เป็นค่าอาหาร	— 480	,,
คงเหลือ	270	,,
ใช้จ่ายอื่น ๆ	— 195	,,
คงเหลือ	75	,,

ตอบ เขาจะมีเงินเหลือ 75 บาท

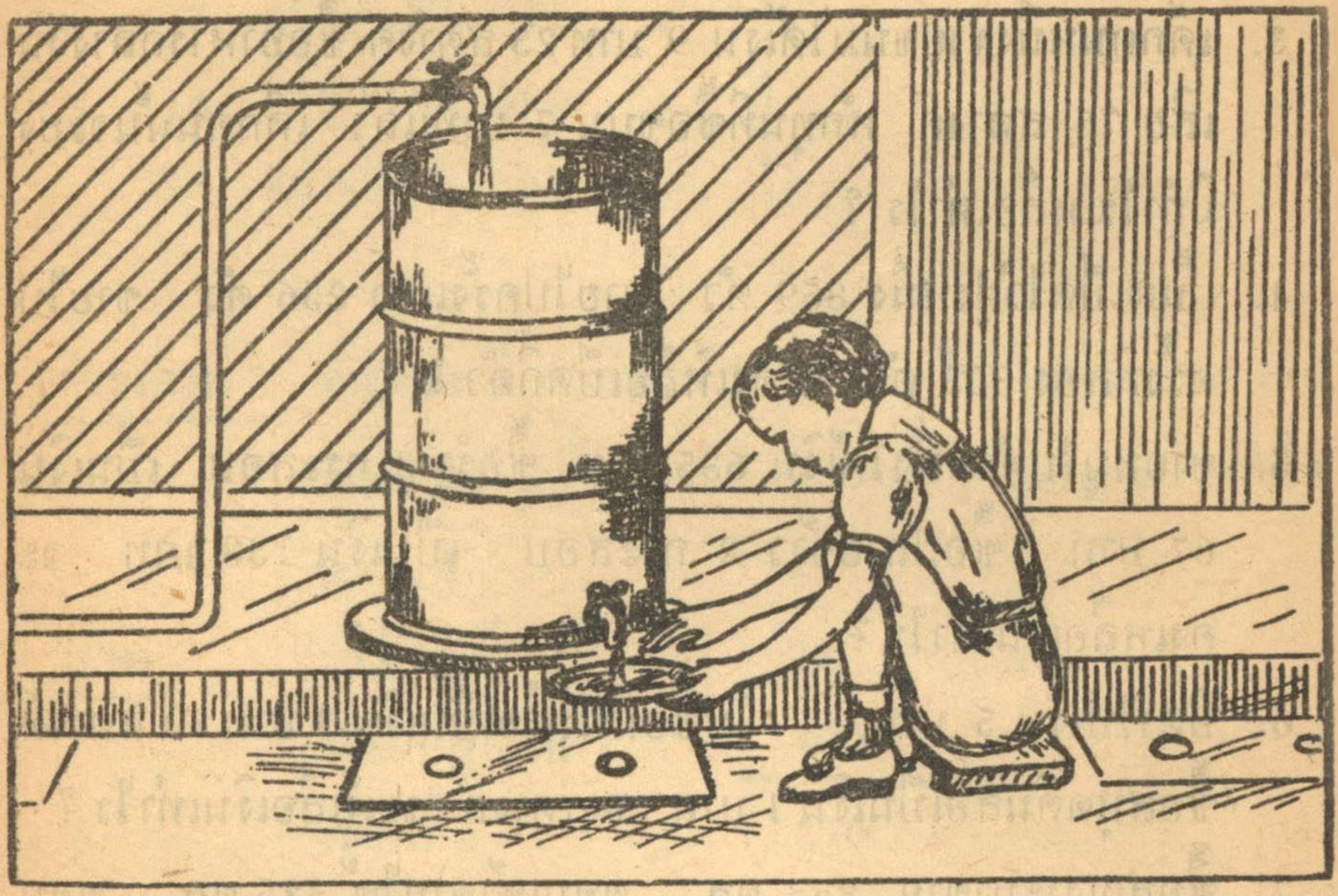
แบบฝึกหัดที่ 13

1. ชายคนหนึ่งได้เงินเดือน 450 บาท เสียค่าเช่าที่ดิน 25 บาท ใช้จ่ายประจำเดือน 386 บาท จะมีเงินเหลือเดือนละเท่าไร ?

2. ปีหนึ่งมี 365 วัน โรงเรียนปิดภาคต้น 31 วัน ปิดภาคกลาง 29 วัน ปิดภาคปลาย 30 วัน โรงเรียนเปิดเรียนกี่วันใน 1 ปี (ไม่นับวันหยุดอื่น ๆ)
3. เด็กคนหนึ่งขายขนมได้เงิน 9 บาท 25 สตางค์ ซื้ออาหารกลางวันเสีย 75 สตางค์ หักทุนที่ซื้อขนม 7 บาทแล้ว เด็กคนนั้นจะยังมีกำไรเหลือเท่าไร ?
4. เลี้ยงเป็ดไว้ฝูงหนึ่ง 859 ตัว ขายไปครั้งแรก 256 ตัว ขายไปครั้งที่สอง 328 ตัว จะคงเหลือเป็ดกี่ตัว ?
5. ขายหมูไปตัวหนึ่งได้เงิน 635 บาท ซื้อรำ 3 กระสอบ เป็นเงิน 67 บาท ซื้อปลายข้าว 2 กระสอบ เป็นเงิน 138 บาท จะคงเหลือเงินเท่าไร ?
6. บิดาให้เงิน 5 บาท ไปซื้อหนังสือเป็นเงิน 3 บาท 30 สตางค์ ซื้อสมุดดินสอเป็นเงิน 1 บาท 25 สตางค์ จะเหลือเงินเท่าไร ?
7. ซื้อลูกเงาะมาขาย 855 ผล ตอนเช้าขายได้ 325 ผล ตอนกลางวันขายได้ 530 ผล จะยังเหลือลูกเงาะอีกเท่าไร ?
8. ทำไอสครีมแท่ง 374 แท่ง ตอนกลางวันขายได้ 217 แท่ง ตอนบ่ายขายได้ 109 แท่ง จะเหลือไอสครีมกี่แท่ง ?
9. เลข 3 จำนวนรวมกันได้ 999 จำนวนหนึ่งคือ 371 อีกจำนวนหนึ่งคือ 298 จงหาเลขอีกจำนวนหนึ่ง ?
10. ซื้อส้มเขียวหวานมาเข่งหนึ่ง นับดูได้ 780 ผล เอามาคัดออกเป็นสองขนาด ขนาดใหญ่มี 487 ผล ขนาดเล็กมี 264 ผล เหลือนอกนั้นเป็นส้มเน่า ส้มเน่าไปกี่ผล ?

บทที่ ๖

วิธีบวกและลบระคน

บวก	+	ลบ	−
เพิ่มขึ้น	+	ลดลง	−
มากขึ้น	+	น้อยลง	−
ได้มา	+	ให้ไป	−
ซื้อมา	+	ขายไป	−
เกิด	+	ตาย	−
เก็บมา	+	เน่า	−
หามา	+	กิน	−

วิธีบวกลบระคนกัน มีหลักการทำดังนี้ :-

ก. โจทย์เลขมีเครื่องหมาย + -

1. ถ้าตัวตั้งมากกว่าตัวลบ ให้ทำตามลำดับที่โจทย์กำหนดให้
2. ถ้าตัวตั้งน้อยกว่าตัวลบ ให้บวกกันก่อนแล้วจึงลบ
3. ถ้ามีเลขบวกและลบอย่างละหลายจำนวน ให้รวมพวกบวกไว้พวกหนึ่ง พวกลบไว้พวกหนึ่ง แล้วจึงเอาพวกลบไปลบพวกบวก

ข. โจทย์ปัญหา

โจทย์ประเภทนี้ไม่มีเครื่องหมาย + และ - แต่โจทย์บรรยายความไว้ให้พิจารณาเอาเองว่า จะต้องเอาจำนวนใดไปบวก จำนวนใดไปลบ ฉะนั้นก่อนจะทำควรต้องอ่านโจทย์ให้เข้าใจเสียก่อน

ตัวอย่างที่ 1 114-268+356 = ?

วิธีทำ

114

+ 356

470

- 268

202

ตอบ 202

หอสมุดแห่งชาติ ๖ ก.ค. ๒๕๐๕ กรมศิลปากร

อธิบาย เนื่องจากตัวตั้งน้อยกว่าตัวลบ จึงต้องรวมพวกบวกเสียก่อน แล้วจึงเอาจำนวนลบไปลบ

ตัวอย่างที่ 2 $301 - 234 + 179 = ?$

วิธีทำ

$$\begin{array}{r} 301 \\ -\ 234 \\ \hline 67 \\ +\ 179 \\ \hline 246 \\ \hline \end{array}$$

ตอบ 246

อธิบาย ทำตามลำดับเครื่องหมาย เพราะตัวตั้งมากกว่าตัวลบ

ตัวอย่างที่ 3 $978 - 524 - 361 = ?$

วิธีทำที่ 1

$$\begin{array}{r} 978 \\ -\ 524 \\ \hline 454 \\ -\ 361 \\ \hline 93 \\ \hline \end{array}$$

วิธีทำที่ 2

$$\begin{array}{r} (-524) \\ +\ (-361) \\ \hline (-885) \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 978 \\ -\ 885 \\ \hline 93 \\ \hline \end{array}$$

ตอบ 93

อธิบาย วิธีที่ 1 ทำตามลำดับที่โจทย์กำหนดให้ วิธีที่ 2 รวมพวกบวกด้วยกันเสียก่อน แล้วจึงเอาลบตัวตั้งภายหลัง

ตัวอย่างที่ 4 เลี้ยงเป็ดไว้ 138 ตัว ตายเสีย 45 ตัว จึงไปซื้อมาเพิ่มใหม่อีก 110 ตัว จะคงมีเป็ดกี่ตัว ?

วิธีทำ

เลี้ยงเป็ดไว้	138	ตัว
ตายเสีย	− 45	,,
ยังเหลือเป็ด	93	,,
ซื้อมาอีก	+ 110	,,
คงมีเป็ด	203	,,

ตอบ 203 ตัว

แบบฝึกหัดที่ 14

ข้อ 1 ถึง 10 ตอบปากเปล่า

1. 140 − 23 = ?
2. 135 − 101 = ?
3. 149 − 120 = ?
4. 105 − 90 = ?
5. 158 − 130 = ?
6. 120+50−100 = ?

7. 350 - 250 - 80 = ?

8. โรงเรียนแห่งหนึ่งมีนักเรียน 97 คน เข้าใหม่อีก 103 คน รวมมีนักเรียนทั้งหมดกี่คน ?

9. มีไข่อยู่ 200 ฟอง ขายไปเสีย 95 ฟอง จะยังเหลือไข่กี่ฟอง ?

10. ซื้อเสื้อตัวหนึ่งราคา 7 บาท 50 สตางค์ ให้ธนบัตรไป 8 บาท จะได้รับทอนเท่าไร ?

11. 121 + 143 - 118 = ?

12. 113 - 319 + 507 = ?

13. 134 - 106 + 212 = ?

14. 98 + 243 - 171 = ?

15. 468 - 35 + 309 = ?

16. 613 - 418 + 76 = ?

17. 865 + 314 - 293 = ?

18. 316 - 495 + 201 = ?

19. 217 + 186 - 333 = ?

20. 414 - 236 + 212 = ?

21. จงเอา 521 หักออกเสียจากผลบวกของ 478 กับ 165 จะได้ผลลัพธ์เท่าไร ?

22. เลขสามจำนวนรวมกันเป็น 910 จำนวนหนึ่งเป็น 235 จำนวนที่สองเป็น 352 จำนวนที่สามจะเป็นเท่าไร ?

23. ฉางข้าวหลังหนึ่งมีข้าว 250 เกวียน ขายไปแล้ว 155 เกวียน ต้องการเอาไว้ทำข้าวปลูก 7 เกวียน นอกนั้นขายหมด ขายข้าวครั้งหลังไปกี่เกวียน ?

24. ในสวนขนัดหนึ่งมีต้นมะม่วง 176 ต้น ต้นขนุน 154 ต้น ต้นส้ม 108 ต้น ที่ให้ผลไม่ดีจึงโค่นเสีย รวม 99 ต้น จะยังเหลือต้นผลไม้ในสวนกี่ต้น ?

25. โรงเรียนแห่งหนึ่งมีนักเรียน 344 คน เป็นนักเรียนชั้น ป. 1 เสีย 90 คน ป. 3 กับ ป. 4.รวมกัน 176 คน นอกนั้นเป็นนักเรียนชั้น ป. 2 ชั้น ป. 2 มีนักเรียนกี่คน ?

26. ขายหมูไปได้เงิน 357 บาท จึงไปซื้อเป็ดและไก่มาเลี้ยง ซื้อเป็ดเป็นเงิน 105 บาท ไก่เป็นเงิน 128 บาท จะยังเหลือเงินเท่าไร ?

27. ชายคนหนึ่งหาเงินได้ 480 บาท จ่ายเป็นค่าอาหารเสีย 145 บาท ค่าเครื่องนุ่งห่ม 117 บาท ค่าใช้จ่ายอย่างอื่นอีก 50 บาท จะเหลือเงินกี่บาท ?

28. โรงเรียนแห่งหนึ่งมีนักเรียน 647 คน เป็นนักเรียนชาย 317 คน เป็นนักเรียนหญิง 208 คน นอกนั้นเป็นนักเรียนเข้าใหม่ นักเรียนเข้าใหม่กี่คน ?

29. ระยะทางจากกรุงเทพ ฯ ถึงพิษณุโลก 390 กิโลเมตร จากกรุงเทพ ฯ ถึงพิจิตร 349 กิโลเมตร จากพิษณุโลกถึงสุโขทัย 58 กิโลเมตร จากพิจิตรถึงสุโขทัยกี่กิโลเมตร ?

แบบฝึกหัดที่ 15

ข้อ 1 ถึง 10 ตอบปากเปล่า

1. 3 บาท 15 สตางค์ = ... บาท

2. 15 บาท 6 สตางค์ = ... บาท

3. 24 บาท 20 สตางค์ = ... บาท

4. 65 บาท 4 สตางค์ = ... บาท

5. 7.25 บาท = ... บาท . . . . สตางค์

6. 10.02 บาท = . . . บาท . . . . สตางค์

7. 36.30 บาท = ... บาท . . . . สตางค์

8. 21.48 บาท = ... บาท . . . . สตางค์

9. 90.06 บาท = ... บาท . . . . สตางค์

10. 80.80 บาท ≐ . . . . บาท . . . . สตางค์

11. แบ่งเงิน 25 บาท 32 สตางค์ ให้แก่เด็ก 2 คน คนที่ 1 ได้รับ 15 บาท 60 สตางค์ คนที่ 2 จะได้รับเท่าไร ?

12. ขายผลไม้ไปเป็นเงิน 13 บาท 25 สตางค์ ผู้ซื้อให้ธนบัตรใบละ 20 บาท จะต้องทอนให้เขาเท่าไร ?

13. ซื้อหนังสือเรียนเป็นเงิน 32 บาท 70 สตางค์ ซื้อน้ำหมึกปากกา รวม 7 บาท 50 สตางค์ ให้ธนบัตรใบละ 20 บาท 1 ใบ กับใบละ 10 บาท 2 ใบ จะต้องให้เขาอีกเท่าไร ?

14. ขายมะม่วงไปได้เงิน 10 บาท 5 สตางค์ ขายมะปรางได้ 4 บาท 70 สตางค์ ซื้อของใช้เป็นเงิน 9 บาท 25 สตางค์ จะมีเงินเหลืออยู่เท่าไร ?

15. มีเงินอยู่ 22.84 บาท ขายไข่ไปได้เงินอีก 9.05 บาท ขายส้มไปได้เงิน 12 บาทถ้วน รวมมีเงินกี่บาท ?

16. ร้านขายเครื่องเขียนแบบเรียนแห่งหนึ่ง วันที่ 1 ขายสมุดไปเป็นเงิน 45.90 บาท วันที่ 2 ขายดินสอได้ 17.50 บาท วันที่ 3 ซื้อของเข้าร้านเป็นเงิน 38.25 บาท จะยังมีเงินเหลืออยู่เท่าไร ?

17. แบ่งเงิน 75 บาท ให้แก่เด็ก 3 คน คนที่หนึ่งได้ 20.50 บาท คนที่สองได้ 28.35 บาท คนที่สามจะได้เท่าไร ?

18. ซื้อเสื้อตัวหนึ่งราคา 33.75 บาท กางเกงตัวหนึ่งราคา 45 บาท ถ้วน ให้เงินเขาไป 80 บาท จะได้รับทอนเท่าไร ?

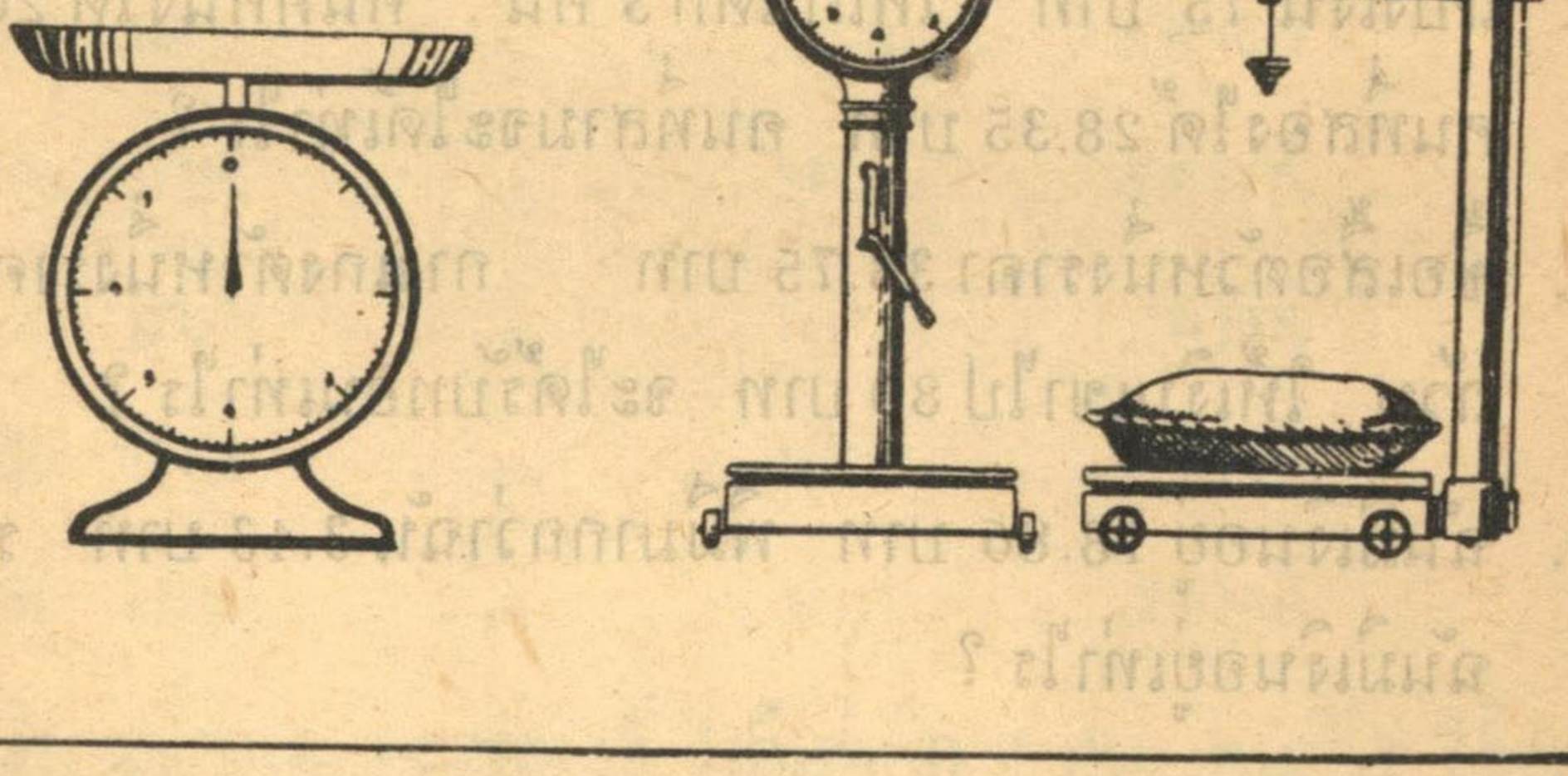
19. ฉันมีเงินอยู่ 18.86 บาท พี่มีมากกว่าฉัน 3.43 บาท รวมพี่และฉันมีเงินอยู่เท่าไร ?

หอสมุดแห่งชาติ
๑๓.ค.๒๕๐๕
กรมศิลปากร

บทที่ 7

ชั่ง ตวง วัด และการบันทึก

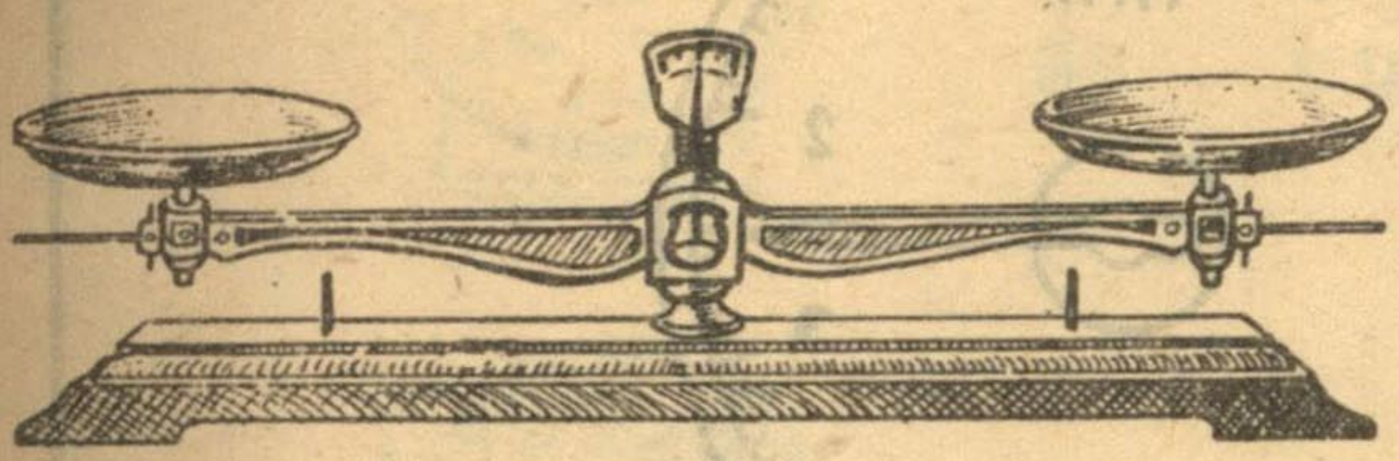
ชั่ง

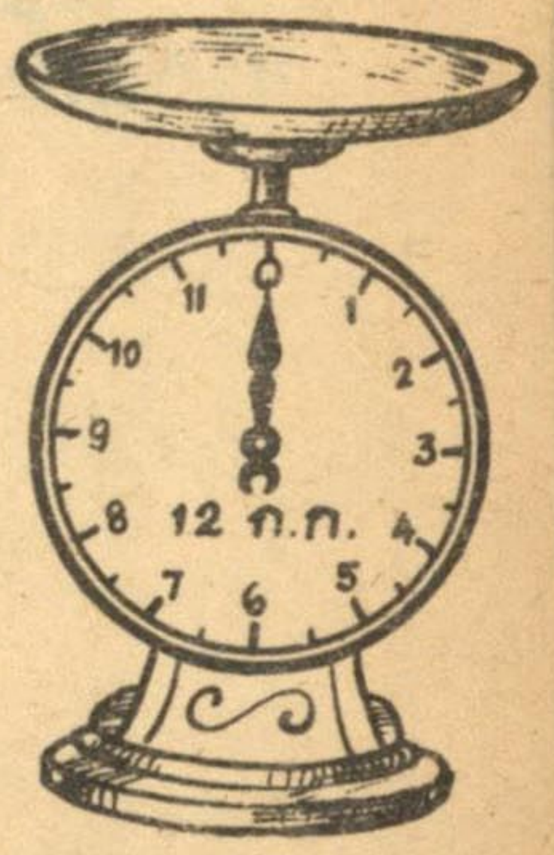

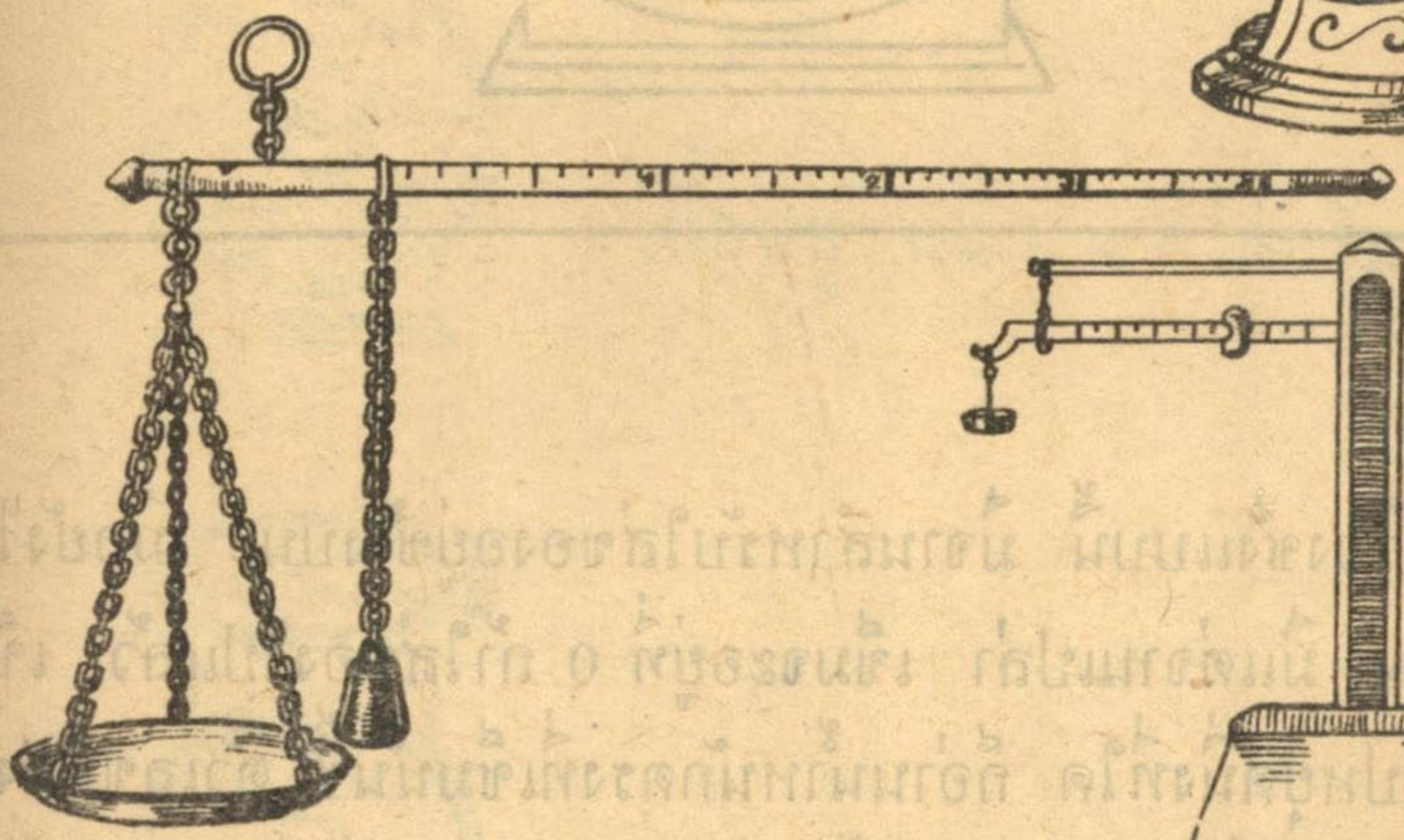
ในการที่จะรู้ว่าของหนักเท่าไร ตัวเราหนักเท่าไร เรามีเครื่องมือชนิดหนึ่งเรียกว่าชั่ง สำหรับชั่งของ ชั่งวัตถุ สัตว์ และคน เครื่องชั่งมีหลายแบบหลายชนิด เช่นเครื่องชั่งทอง เครื่องชั่งของที่มีน้ำหนักไม่มาก เครื่องชั่งของที่มีน้ำหนักมากและใหญ่ เครื่องชั่งมีลักษณะและรูปร่างต่าง ๆ กัน ที่นิยมใช้ชั่งของในตลาดมีอยู่ 2 ชนิด (ดูรูปและวิธีอ่านเครื่องชั่งในหน้าถัดไป) การคิดน้ำหนักในประเทศไทย ทางราชการกำหนดให้ใช้มาตราเมตริก คือคิดเป็นกิโลกรัม เขียนเป็นตัวย่อว่า กก. และกรัมเขียนย่อว่า ก.

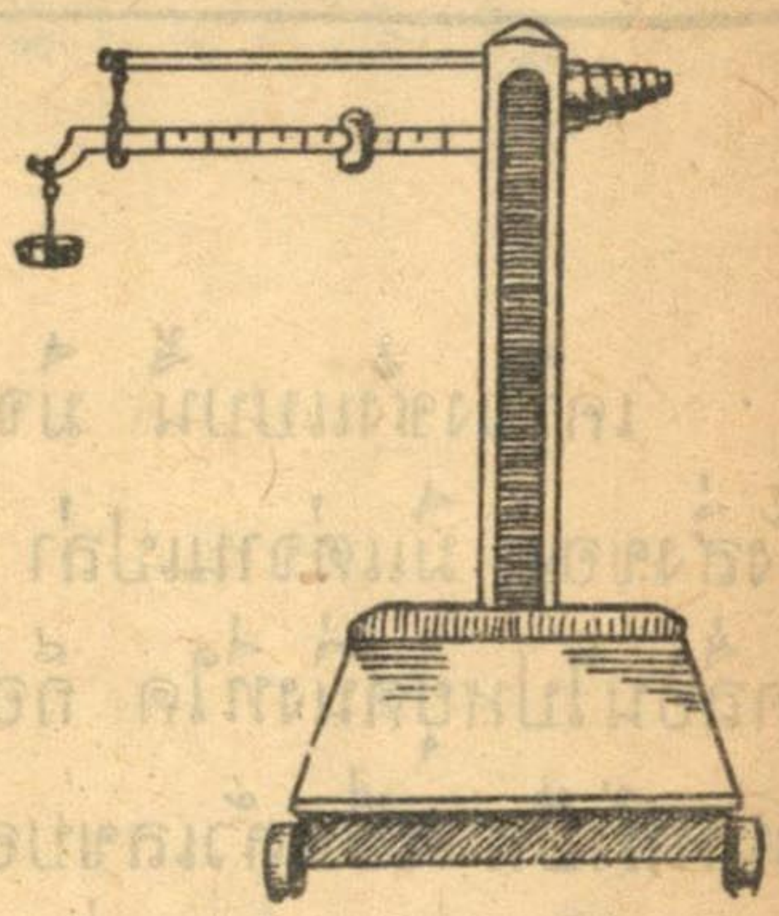
1 กิโลกรัม หนัก เท่ากับ 1000 กรัม

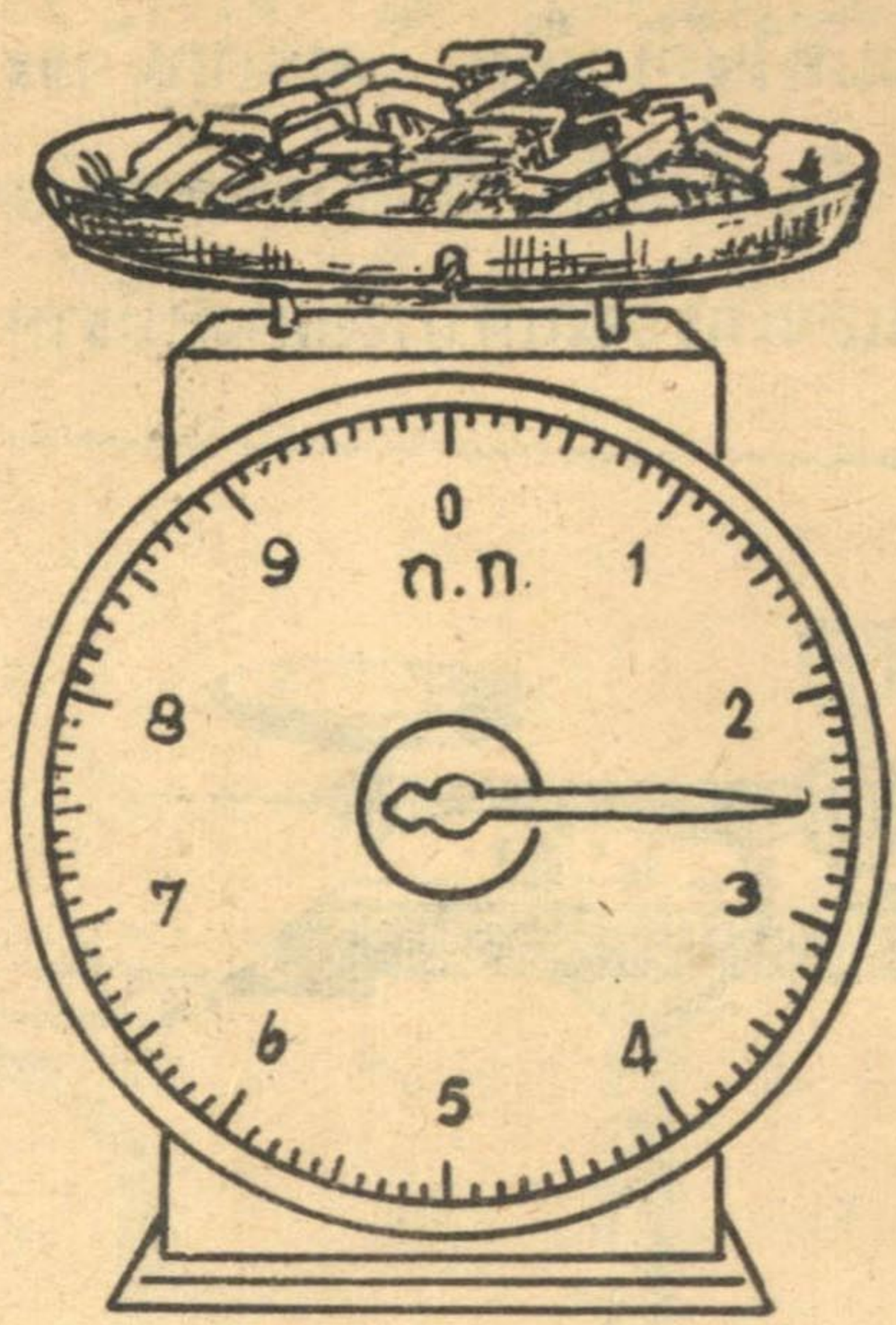
การชั่งเป็นกรัมมีที่ใช้กันน้อย โดยมากมักจะชั่งของที่มีค่าและเบา เช่น ชั่งทอง ชั่งเครื่องยา ยา ส่วนผสมตัวยาทางวิทยาศาสตร์ เครื่องปรุงน้ำหอม และเครื่องเทศบางอย่างที่มีราคาแพง

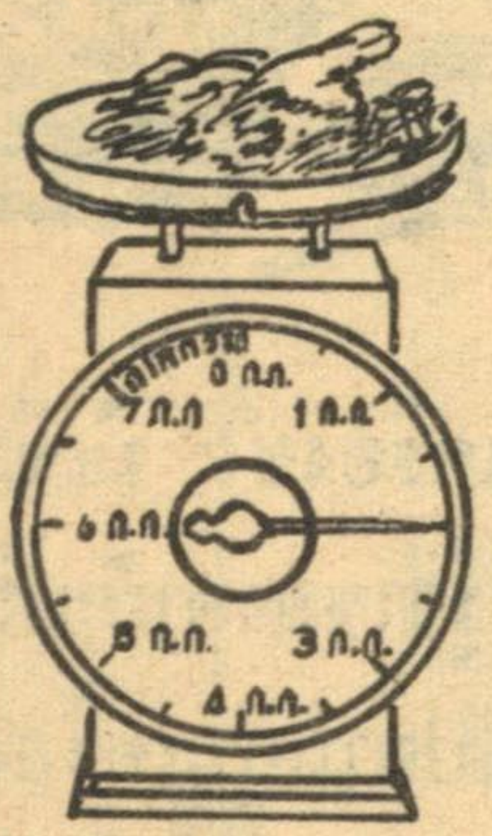

เครื่องชั่งแบบนี้ มีจานสำหรับใส่ของอยู่ข้างบน เมื่อยังไม่ได้ชั่งสิ่งของ มีแต่จานเปล่า เข็มจะอยู่ที่ 0 ถ้าใส่ของไปแล้ว เข็มจะเคลื่อนไปหยุดนิ่งที่ใด ก็อ่านน้ำหนักตรงที่เข็มนั้นชี้ ตัวเลขที่ปรากฏบนหน้าปัด เป็นตัวเลขบอกน้ำหนัก 1 2 3 กิโลกรัม เช่นข้างบนของหนัก 2 กิโลกรัมครึ่ง หรือ 2.5 กิโลกรัม ระหว่าง 1 กิโลกรัม มีขีดแบ่งออกเป็นช่องเล็ก ๆ 10 ช่อง ถ้าใส่ของบนจานเครื่องชั่งแล้ว เข็มชี้ไปที่ 3 กับอีก 1 ขีดเล็ก ของก็หนัก 3.1 กิโลกรัม พ่อค้าแม่ค้ามักจะเรียกกันว่า 3 กิโลกรัมกับ 1 ขีด

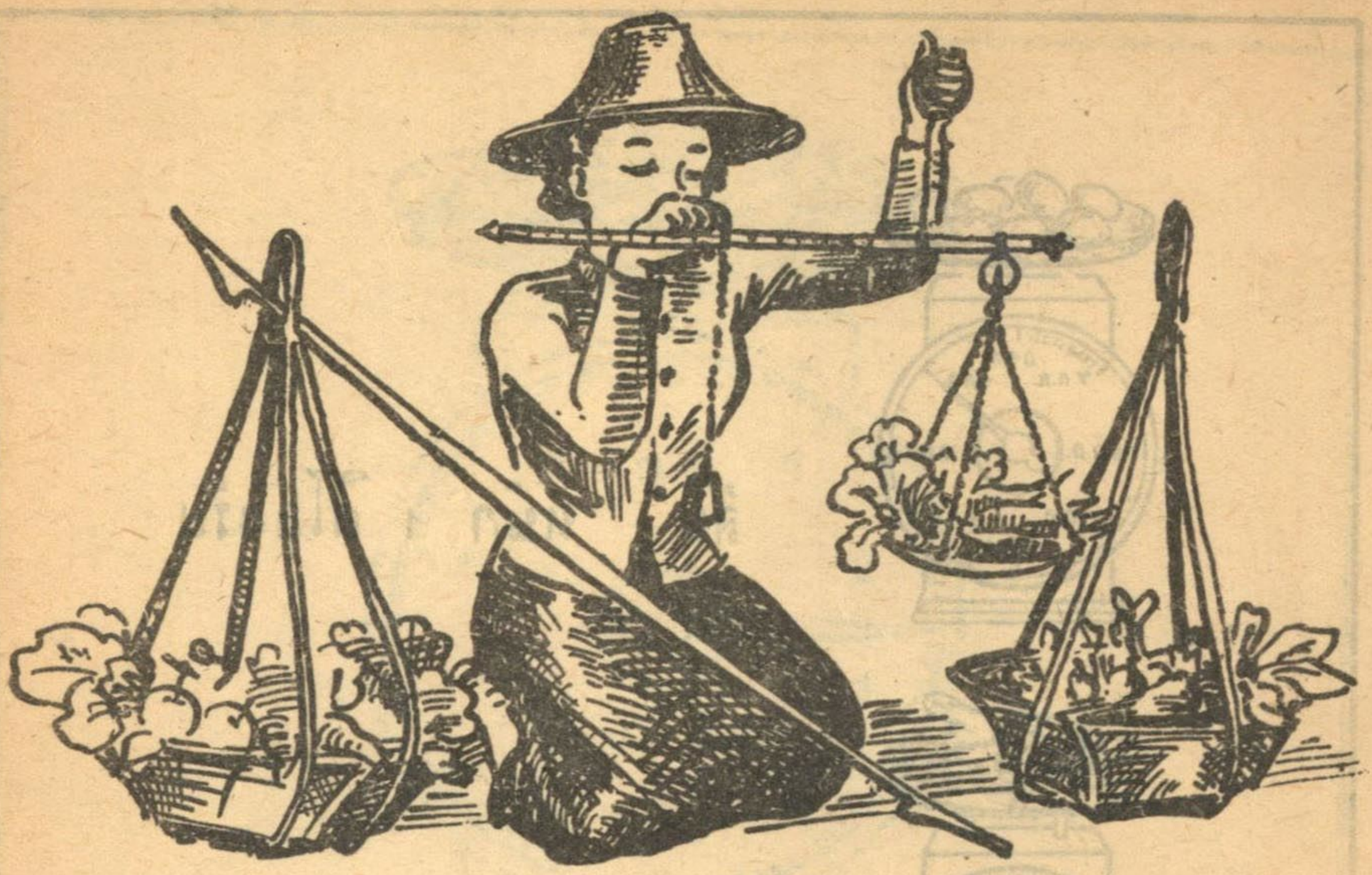
ส้ม หนัก 1 กิโลกรัม

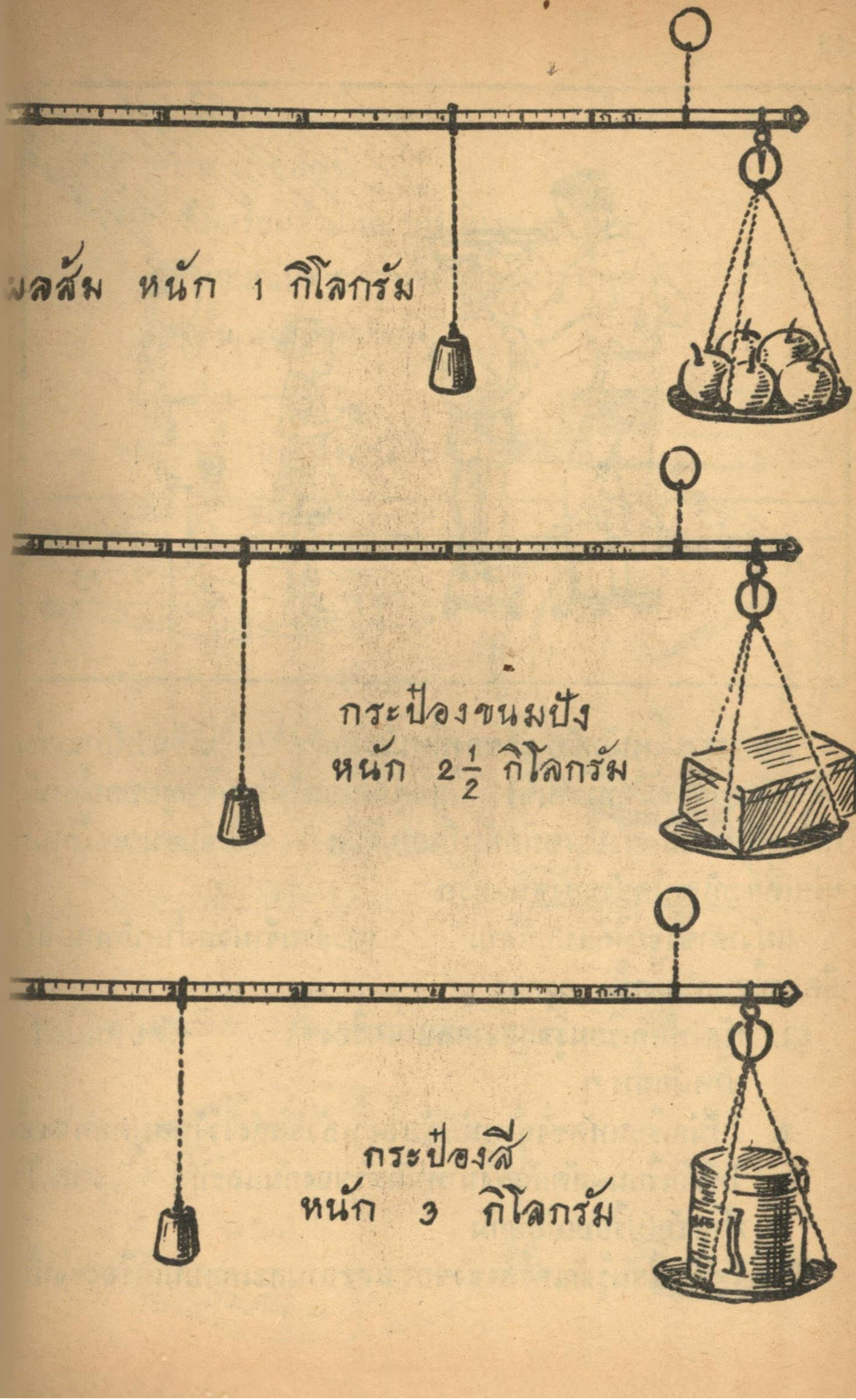
เนื้อหมู หนัก 2 กิโลกรัม

ปลา หนัก 3 กิโลกรัมครึ่ง

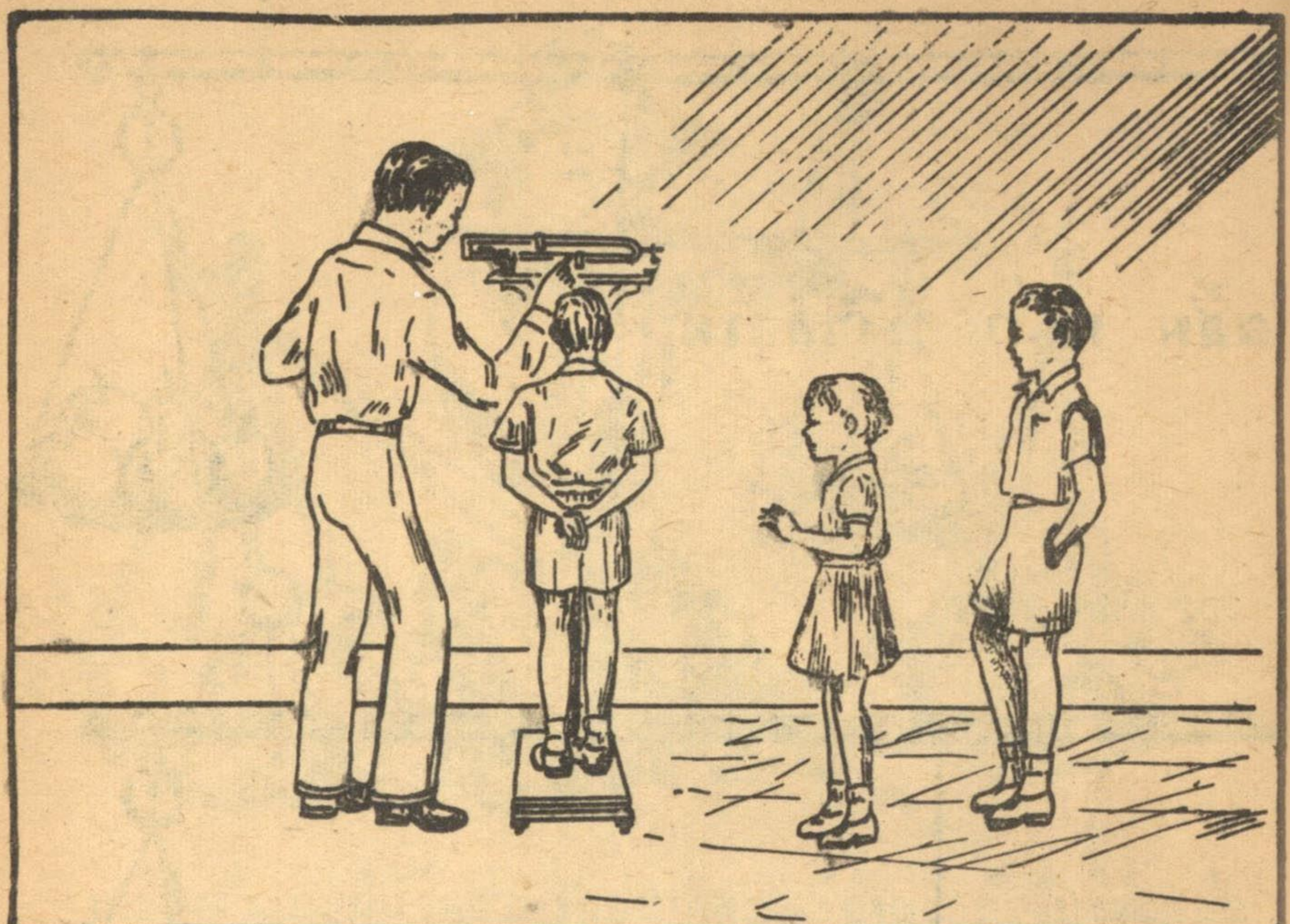
เครื่องชั่งแบบนี้มีขีดสำหรับอ่านที่คันเครื่องชั่ง มีเข็มชี้ที่เหนือจานใส่ของ มีลูกตุ้มสำหรับเป็นเครื่องชี้ให้รู้ว่าของหนักเท่าไร เวลาชั่งของเอาของใส่ในจาน แล้วเลื่อนลูกตุ้มไปตามคันเครื่องชั่ง กะว่าถ้ายกคันชั่งขึ้นด้วยห่วงข้างบน คันชั่งจะตรงอยู่ โดยมีเข็มชี้อยู่ตรงกลาง ปลายคันชั่งไม่กระดกขึ้นหรือเอียงลง จับลูกตุ้มไว้ตรงขีดที่ปรากฏบนคันชั่ง แล้วอ่านน้ำหนักที่คันชั่งนั้น บนคันเครื่องชั่งมีขีดใหญ่และขีดเล็ก ขีดใหญ่บอกน้ำหนักเป็นกิโลกรัม ระหว่างขีดกิโลกรัมมีขีดเล็ก ๆ แบ่งช่องระหว่างขีดใหญ่เป็น 10 ช่อง เช่นเดียวกับเครื่องชั่งชนิดตั้งที่ได้อธิบายมาแล้ว ถ้าลูกตุ้มอยู่ตรงขีด 1 กิโลกรัมกับ 2 ขีดเล็ก ก็อ่านว่า 1 กิโลกรัมกับ 2 ขีด หรือ 1.2 กิโลกรัม ถ้าอยู่ตรง 2 กิโลกรัมกับอีก 5 ขีด ก็อ่านว่า 2.5 กิโลกรัม หรือ $2\frac{1}{2}$ กิโลกรัม หรือ 2 กิโลกรัมครึ่ง

ผลส้ม หนัก 1 กิโลกรัม

กระป๋องขนมปัง
หนัก $2\frac{1}{2}$ กิโลกรัม

กระป๋องสี
หนัก 3 กิโลกรัม

เครื่องชั่งน้ำหนักตัวหรือของที่หนักมาก ๆ มีเข็มให้อ่านเช่นเดียวกับตาชั่งชนิดที่มีคันชั่ง มีลูกตุ้มเลื่อนได้ตามขีดที่บอกน้ำหนัก เครื่องชั่งน้ำหนักตัวบางชนิดทำเป็นหน้าปัด มีเข็มชี้บอกน้ำหนักเช่นเดียวกับชนิดชั่งของชนิดแรก

แม้ว่าตาชั่งจะมีกี่แบบก็ตาม การอ่านจำนวนน้ำหนักบนหน้าปัดเหมือนกันทั้งนั้น ครูควร

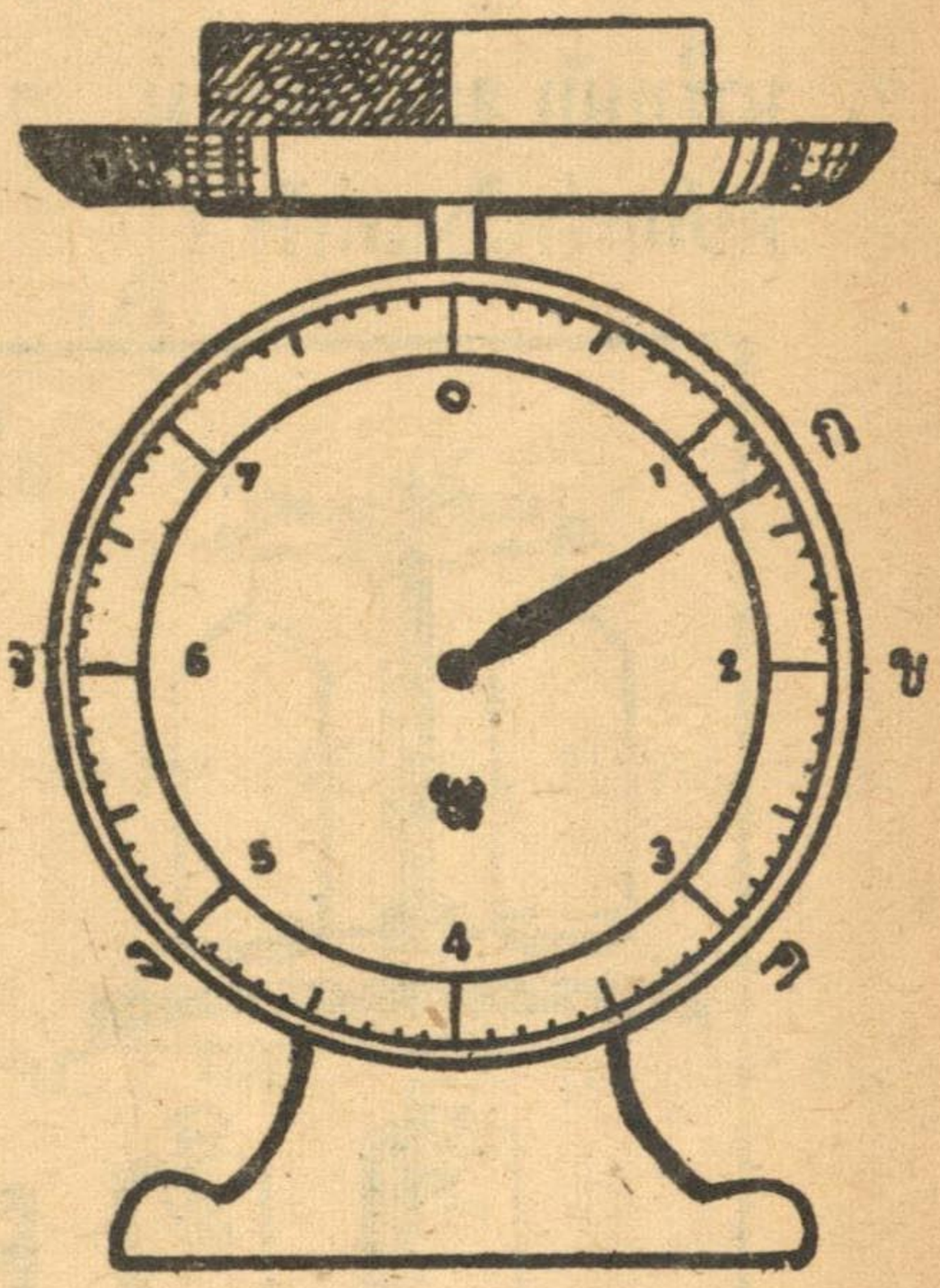
1. หัดให้นักเรียนรู้จักสะเกลบนเครื่องชั่ง หัดอ่านเมื่อใส่น้ำหนักต่าง ๆ
2. ให้นักเรียนหัดชั่งน้ำหนักตัวเอง แล้วจดลงไว้ในสมุดทุก 2 เดือน
3. ให้นักเรียนผลัดกันชั่งน้ำหนักตัวของกันและกัน จดลงไว้สำหรับเปรียบเทียบกัน
4. ให้นักเรียนรู้จักเครื่องชั่งของ และอ่านสะเกลบนเครื่องชั่งนั้น

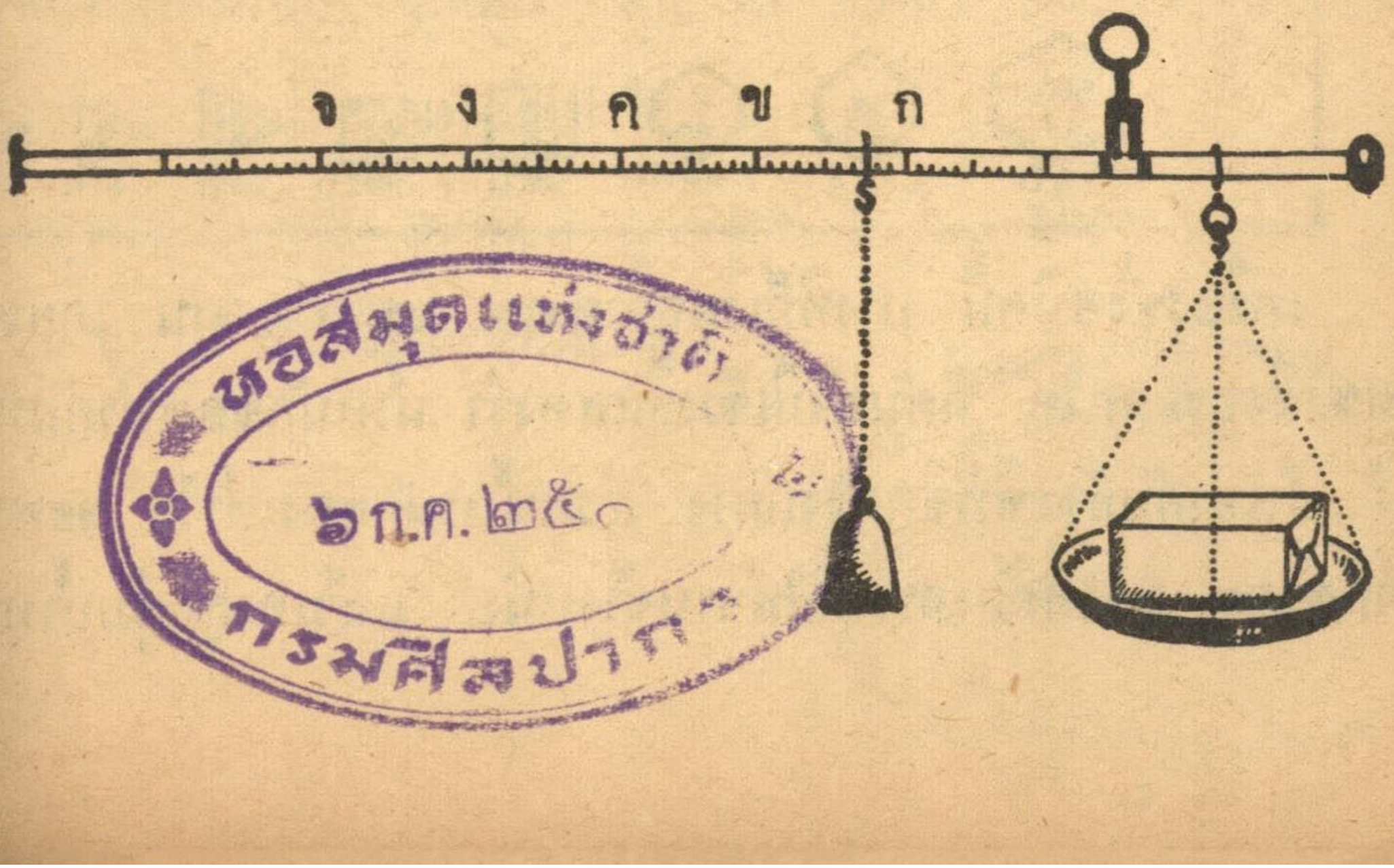
214
372.7
ร233ม

5. หัดให้นักเรียนชั่งสิ่งของต่าง ๆ แล้วจดบันทึกลงไว้เป็นรูปตาราง หรือบัญชี
6. หัดให้นักเรียนทำป้ายบอกราคาของตามน้ำหนัก
7. ให้นักเรียนเล่นขายของที่ต้องขายตามน้ำหนัก ให้ได้ใช้เครื่องชั่งและคิดราคาของ

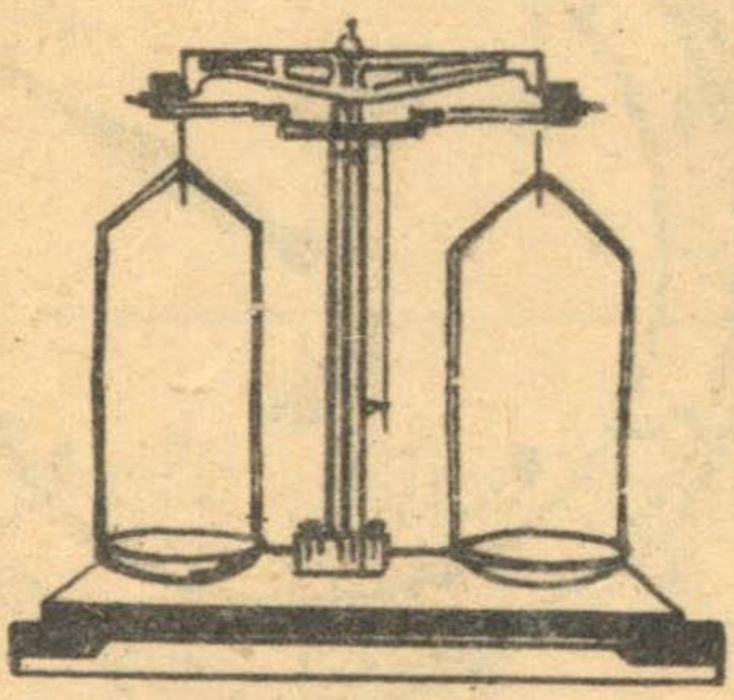
1. จงบอกน้ำหนักของที่ชั่งบนตาชั่ง ถ้าเข็มชี้ไปที่ ก, ข, ค, ง, จ,
2. ตามรูปข้างบน เข็มชี้ที่ ข. กับที่ ก. แสดงว่าของหนักกว่ากันเท่าไร ?
3. ตามรูปข้างบน เข็มชี้ที่ ข. กับ ง. แสดงว่าของหนักมากกว่ากันเท่าไร ?

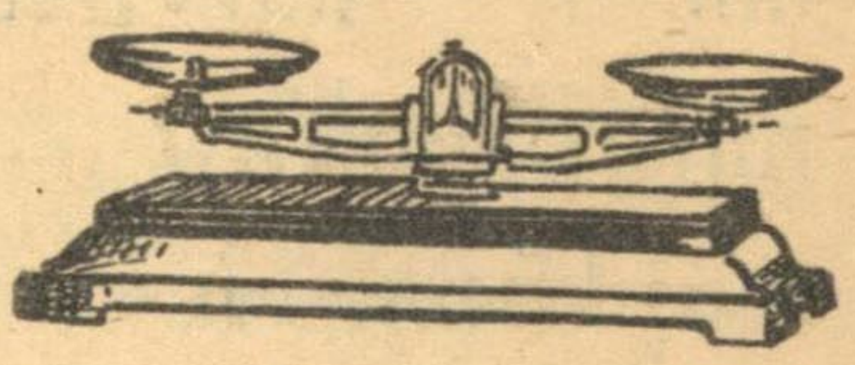

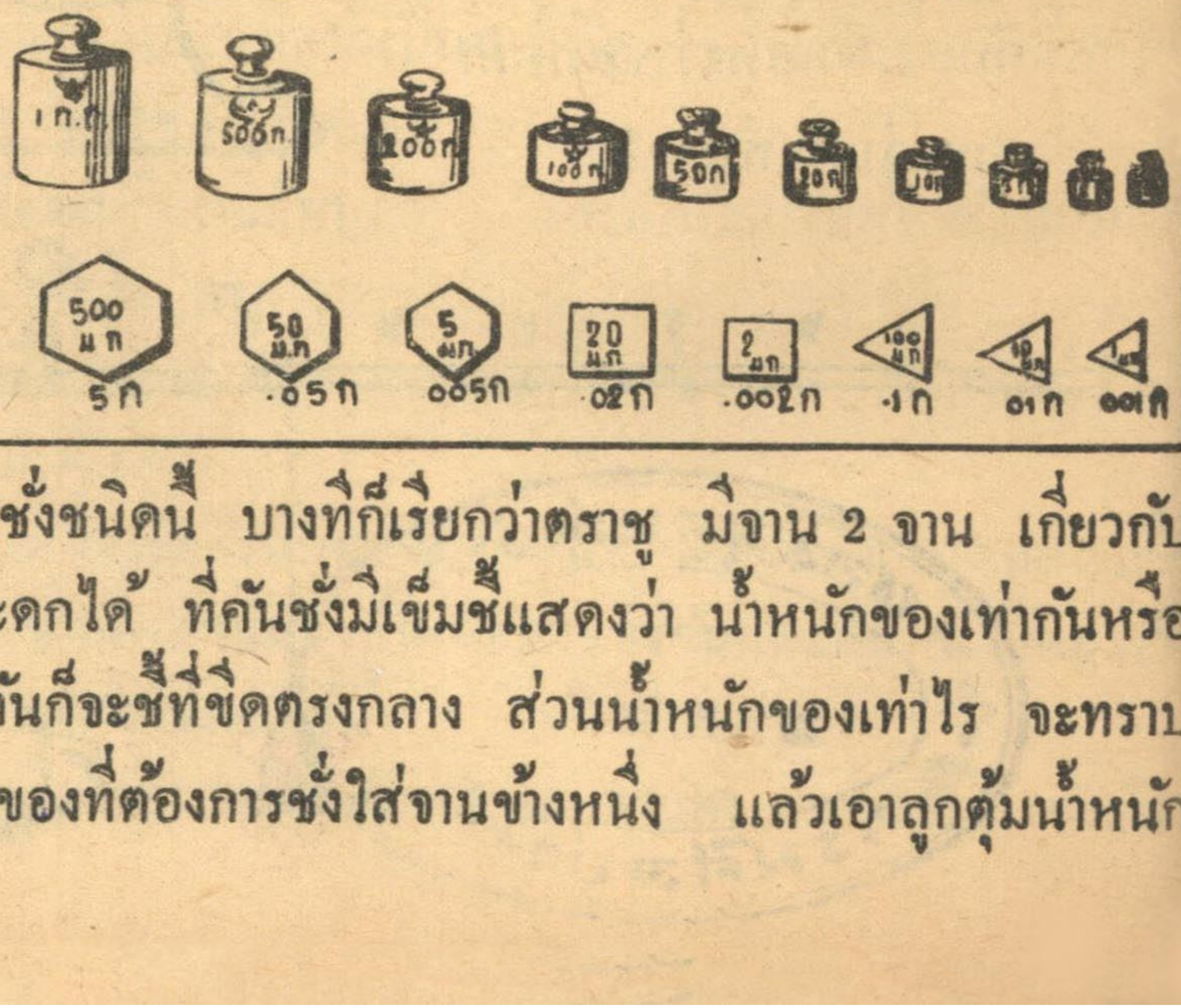

หอสมุดแห่งชาติ
๖ ก.ค. ๒๕๐
กรมศิลปากร

4. จงบอกน้ำหนักของที่ชั่งบนตาชั่ง ถ้าลูกตุ้มอยู่ตรง ก, ข, ค, ง, และ จ.
5. ตามรูปหน้า 49 ลูกตุ้มอยู่ที่ ค. กับ จ. แสดงว่าของหนักกว่ากันเท่าไร ?
6. นารีชั่งน้ำหนักตัวในเดือนพฤษภาคมได้ 20 กิโลกรัม ครั้นเดือนกันยายนชั่งได้หนัก 22 กิโลกรัม น้ำหนักตัวนารีเพิ่มขึ้นเท่าไร ?
7. นารีหนัก 22 กิโลกรัม น้องของนารีหนัก 13 กิโลกรัม นารีหนักกว่าน้องเท่าไร ?

เครื่องชั่งชนิดนี้ บางทีก็เรียกว่าตราชู มีจาน 2 จาน เกี่ยวกับคันชั่งซึ่งกระดกได้ ที่คันชั่งมีเข็มชี้แสดงว่า น้ำหนักของเท่ากันหรือไม่ ถ้าเท่ากันก็จะชี้ที่ขีดตรงกลาง ส่วนน้ำหนักของเท่าไร จะทราบได้ก็ด้วยเอาของที่ต้องการชั่งใส่จานข้างหนึ่ง แล้วเอาลูกตุ้มน้ำหนัก

ใส่จานอีกข้างหนึ่งใส่ถ่วงจนแขนคันชั่งตรง ไม่กระดกเอียงไปข้างใด เข็มชี้ตรงขีดกลางพอดี เอาน้ำหนักที่ปรากฏบนลูกตุ้มมาบวกกันเป็นน้ำหนักของ ๆ นั้น เช่น สมมุติว่า ของที่ชั่งหนักเท่ากับลูกตุ้ม 3 ลูก ดังนี้

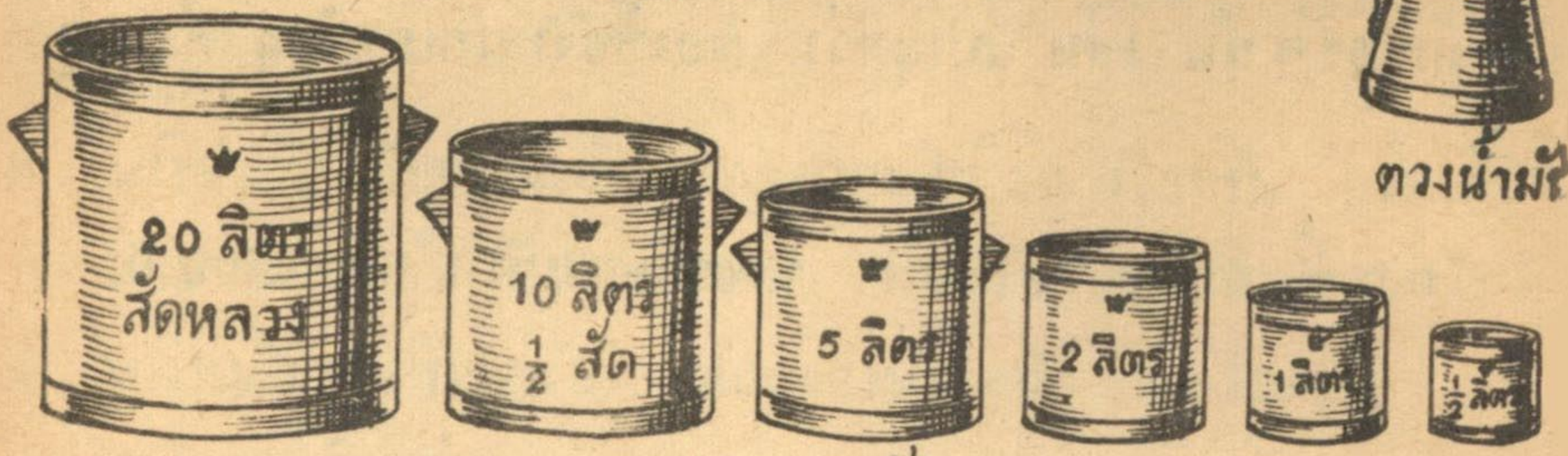
1 กก., 500 ก., 100 ก. ของนั้นก็หนัก 1 กก. 600 ก.

แบบฝึกหัดที่ 16

1. ของหนักเท่ากับ ลูกตุ้ม 3 ลูก คือ 1 กก., 500 ก., 50 ก. ของหนักเท่าไร ?
2. ของหนักเท่ากับ ลูกตุ้ม 4 ลูก คือ 500 ก., 100 ก., 20 ก., 5 ก. ของหนักเท่าไร ?
3. ของหนักเท่ากับ ลูกตุ้ม 4 ลูก คือ 1 กก., 200 ก., 10 ก., 2 ก. ของหนักเท่าไร ?
4. ของหนักเท่ากับ ลูกตุ้ม 5 ลูก คือ 1 กก., 500 ก., 100 ก., 10 ก., 2 ก. ของหนักเท่าไร ?
5. ของหนักเท่ากับ ลูกตุ้ม 5 ลูก คือ 1 ก., 200 ก., 50 ก., 20 ก., 1 ก. ของหนักเท่าไร ?

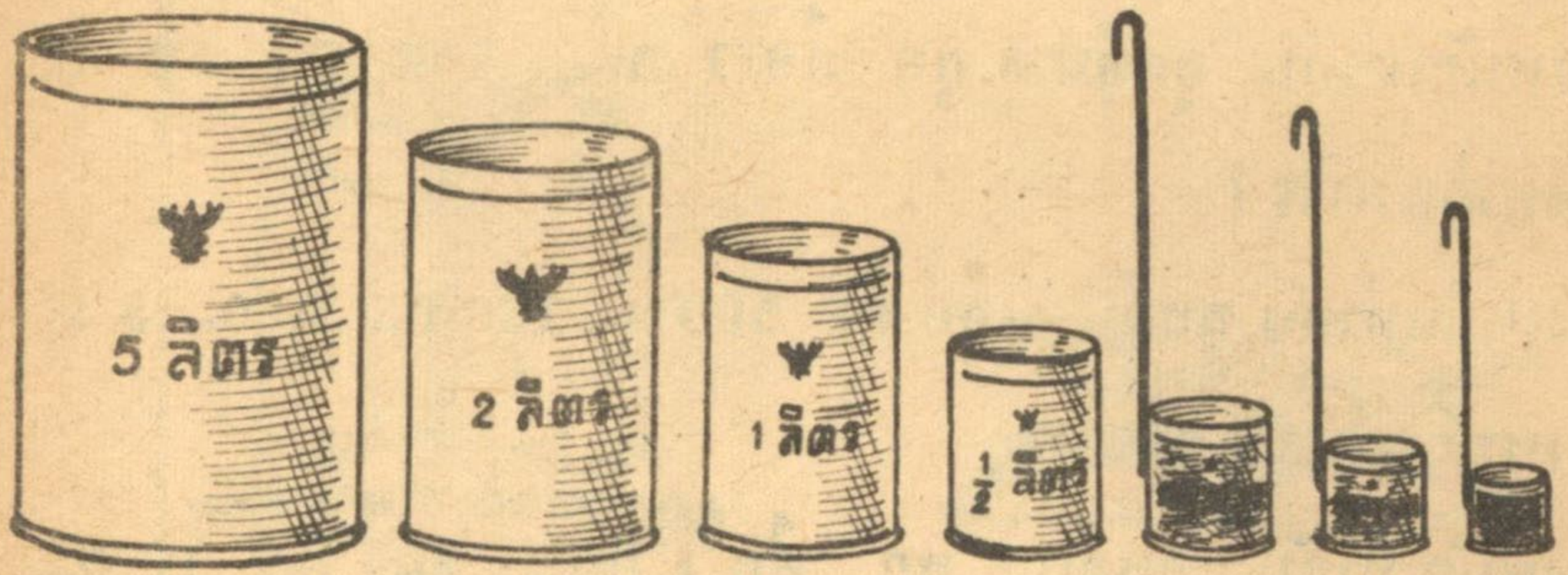
หอสมุดแห่งชาติ
๖ ก.ค. ๒๕๐๕
กรมศิลปากร

ตวง

ตวงน้ำมัน

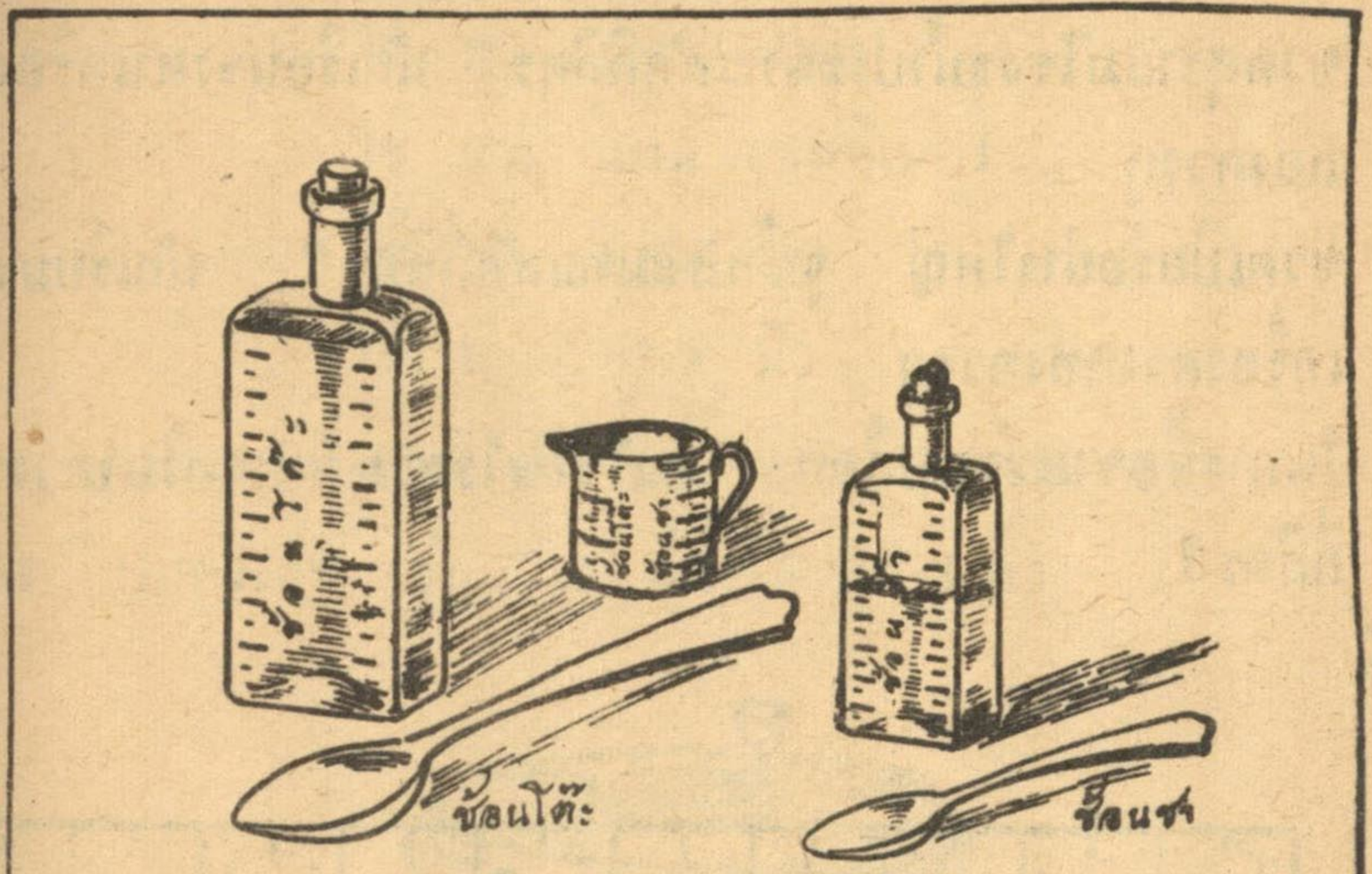
ตวงของแห้ง

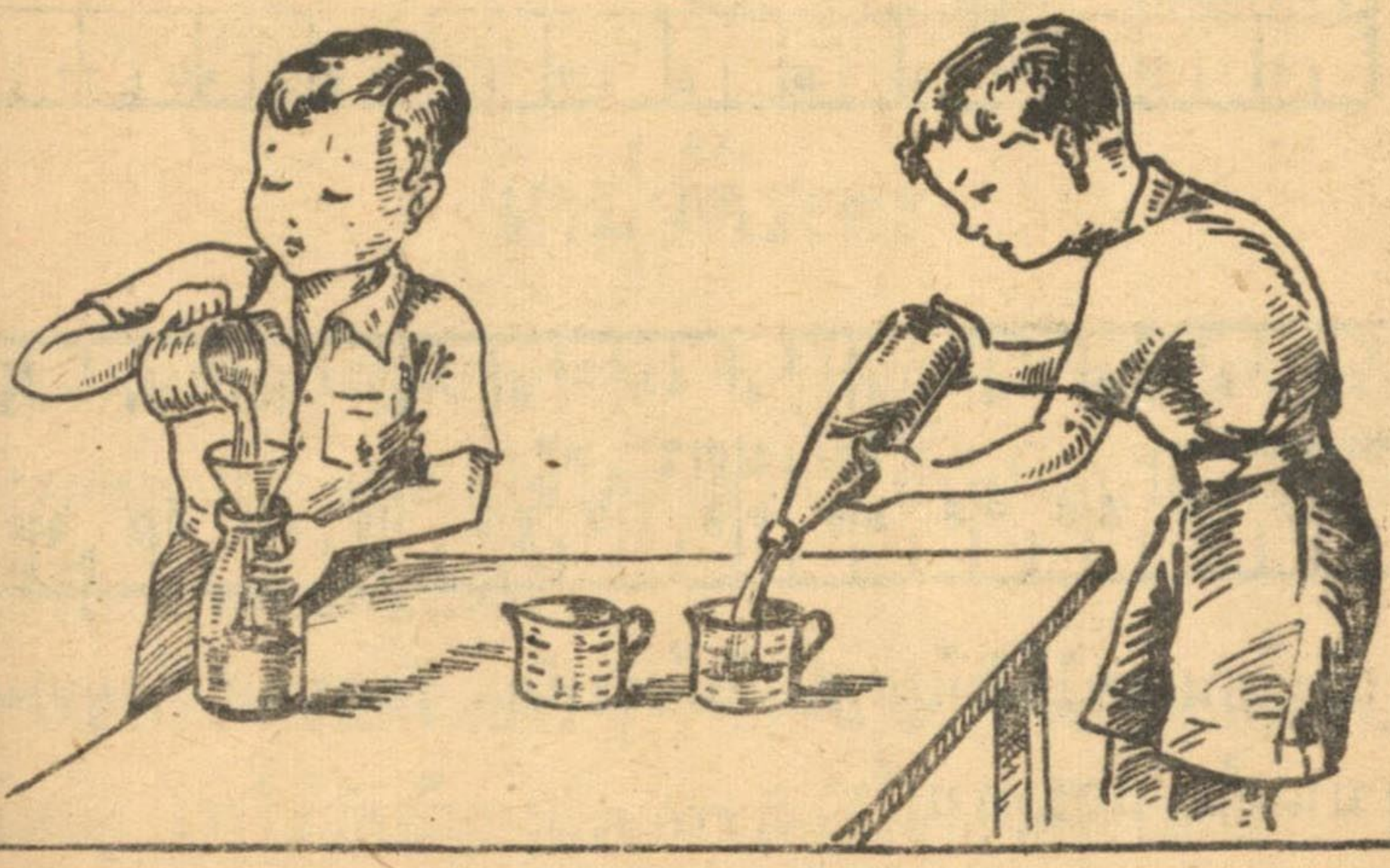

ตวงของเหลว

เครื่องตวงมี 3 ชนิด คือ เครื่องตวงยา เครื่องตวงของเหลว เครื่องตวงของแห้ง เครื่องตวงที่ใช้ตวงยา ตวงเครื่องปรุงอาหาร ตวงนมผงเพื่อชงให้เด็กรับประทาน คิดขนาดเป็นช้อนโต๊ะ ช้อนชาที่แน่นอน (ไม่ใช่ช้อนที่เราใช้กันเพราะขนาดของช้อนที่เราใช้กันมีขนาดไม่แน่นอน) ตามธรรมดาขวดที่ใส่ยามีขีดบอกช้อนโต๊ะ ช้อนชา มาให้แล้ว เวลาจะใช้ยาก็เทตามขีดที่บ่งไว้ เครื่องตวงที่ใช้ตวงของแห้งและของเหลวคิดขนาดเป็นลิตร แต่เครื่องตวงมีหลายขนาด ขนาด $\frac{1}{2}$ ของลิตร ขนาดหนึ่งลิตร ขนาดสองลิตร ขนาด 10 ลิตร และ

ขนาด 20 ลิตร เครื่องตวงขนาดจุ 20 ลิตร ใช้สำหรับตวงข้าว ถั่วเขียว งา เรียกกันว่าถัง 20 ลิตร เครื่องตวงของเหลวมีขนาดเล็กกว่าครึ่งลิตรอีกหลายขนาด ที่เครื่องตวงมีตัวเลขบอกขนาดทุกเครื่อง เวลาใช้ควรอ่านดูขนาดให้ดีเสียก่อน

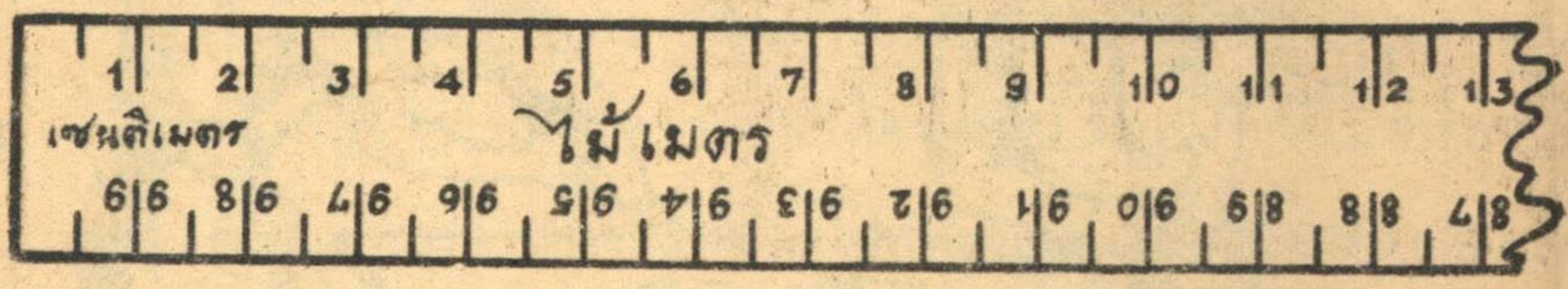

แบบฝึกหัดที่ 17

1. เราใช้ช้อนชา ช้อนโต๊ะ ตวงอะไรบ้าง ?
2. เราใช้เครื่องตวงตวงอะไรบ้าง ? จงบอกชื่อของที่แม่ค้าพ่อค้าตวงขายมาสัก 5 ชื่อ
3. ขวดสุราแม่โขงจุน้ำประมาณสักกี่ลิตร ? นักเรียนจงหาเครื่องตวงลองตวงดู
4. ขวดเบียร์อย่างใหญ่ จุน้ำประมาณสักกี่ลิตร ? นักเรียนจงเครื่องตวงลองตวงดู
5. ในการซื้อขายข้าวเปลือก เราใช้อะไรตวง เครื่องตวงนั้นกี่ลิตร ?

วัด

นักเรียนเคยใช้ไม้เมตร ไม้บรรทัด วัดความกว้างยาวของสิ่งต่าง ๆ มาแล้ว และทราบว่า

1 เมตร = 100 เซนติเมตร

1 ฟุต = 12 นิ้ว

โดยมากในการเขียน เมตร เซนติเมตร ฟุต นิ้ว นั้นยาวไป จึงนิยมย่อสั้น ๆ ดังนี้

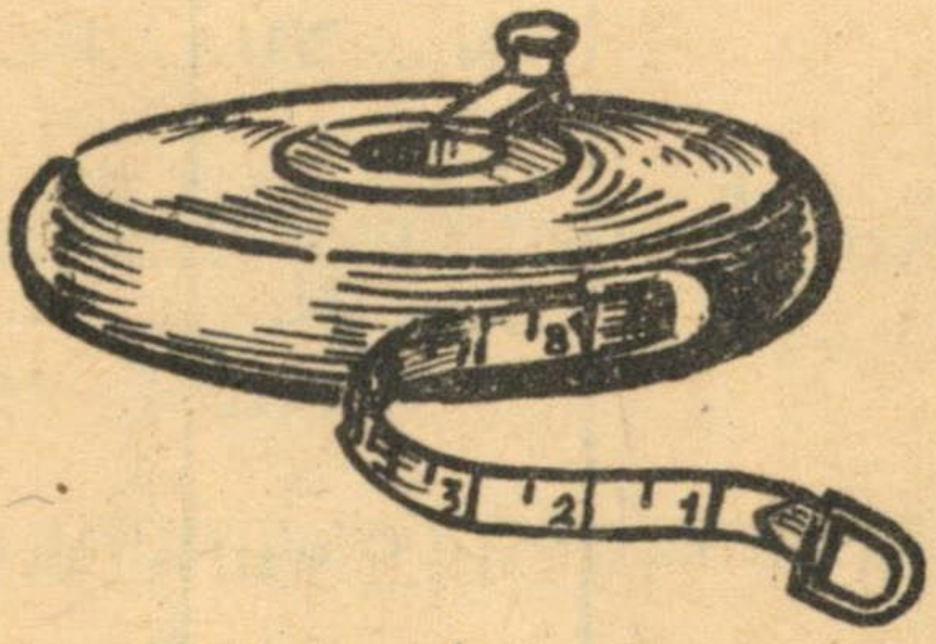
ใช้ ม. แทน เมตร

ใช้ ซม. แทน เซนติเมตร

ใช้ ฟ. แทน ฟุต

ใช้ น. แทน นิ้ว

บางทีแทนที่จะใช้ ฟ. และ น. แทนฟุตและนิ้ว เขาใช้ ' และ " บนตัวเลข เช่น 5' 3" ก็คือ 5 ฟุต 3 นิ้ว

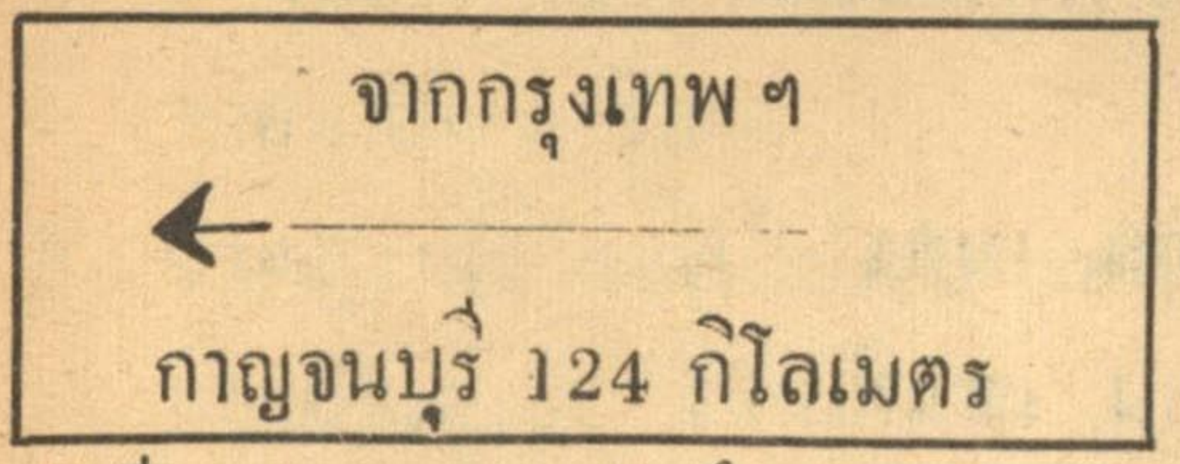
เทปวัดระยะ

ในการวัดสนามหรือระยะทางยาว ๆ โดยมากนิยมใช้เทปหรือเครื่องวัดดังรูปข้างบน เพราะใช้ได้สะดวก นำไปไหนได้ง่าย ช่างไม้ก็นิยมใช้เครื่องมือวัดชนิดนี้

ในการวัดระยะทางยาว ๆ เช่นระยะทางจากเมืองหนึ่งไปอีกเมืองหนึ่ง เราใช้วัดด้วยหน่วยการวัดที่เรียกว่ากิโลเมตร

1 กิโลเมตร = 1000 เมตร

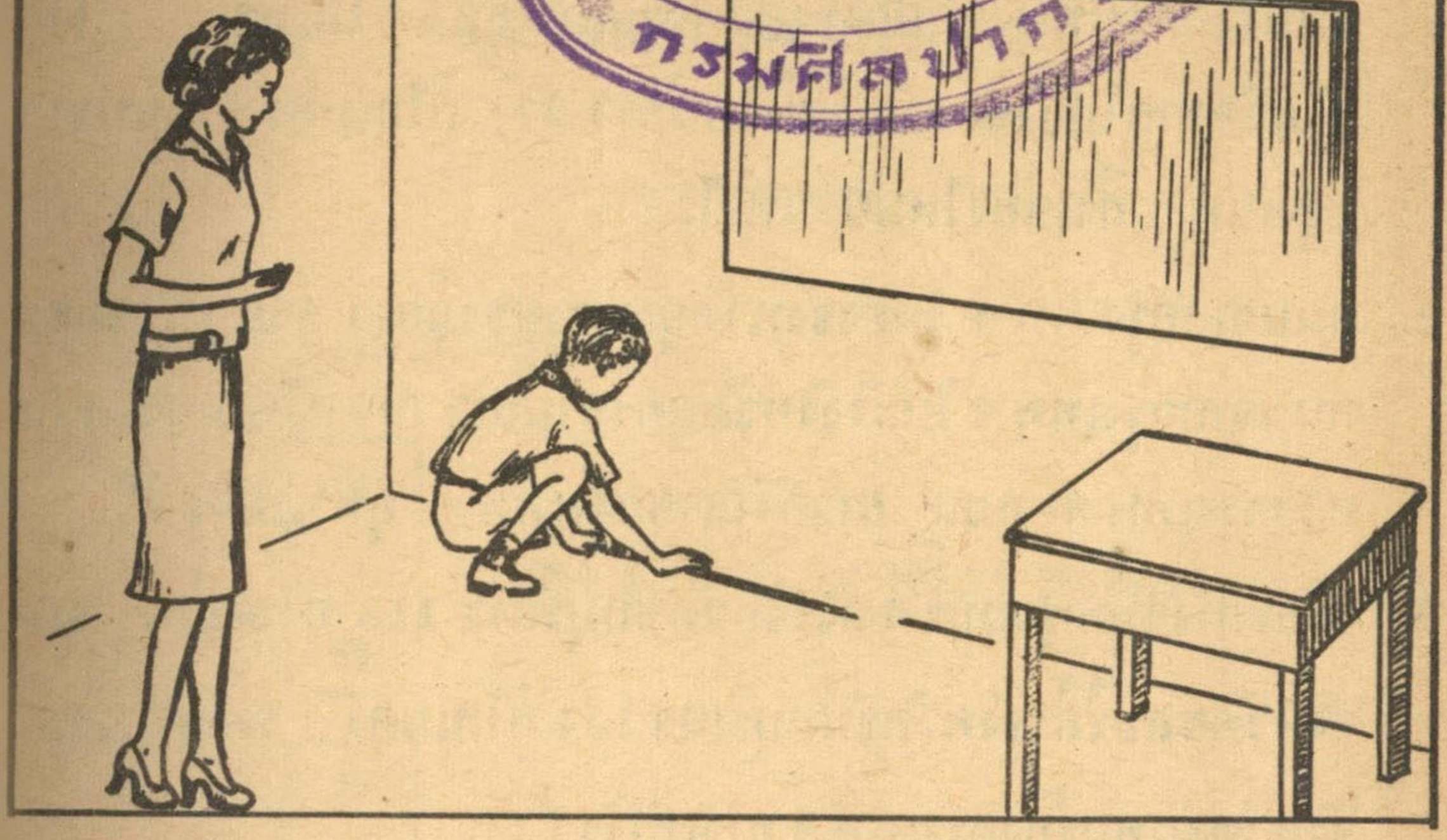
เรียกกิโลเมตรย่อ ๆ ว่า ก.ม. นักเรียนจะเห็นป้ายตามสี่แยกสามแยกก
ของถนนที่ไปยังเมืองต่าง ๆ บอกระยะทางระหว่างเมืองเช่น

ก็หมายความว่าระยะทางจากกกก
กรุงเทพ ฯ ไปจังหวัดกาญ-
จนบุรียาว 124 กิโลเมตรตรต
นักเรียนจงวัดและบันทึกความกว้าง ยาว สูง ของสิ่งต่าง ๆ ในนน
ห้องเรียน และโรงเรียนดังต่อไปนี้

รายการ	กว้าง	ยาว	สูง
ห้อง	ม.....ซม.	....ม.....ซม.	ม.....ซม.
โต๊ะครู	..ฟ.....น.	...ฟ.....น.	....ฟ.....น.
กระดานดำ	....ม.....ซม.	....ม.....ซม.	–
หนังสือ	.....นิ้ว	.....นิ้ว	–
สมุด	.....ซม.	.....ซม.	–
สนาม	.. ม.....ซม.	.. ม.....ซม.	–

หอสมุดแห่งชาติ
๖ ก.ค. ๒๕๕๐
กรมศิลปากร

1. ให้นักเรียนวัดห้องเรียนว่ายาวกี่เมตร กี่เซนติเมตร โดยให้รู้จักอ่านขีดบนไม้เมตร ไม้บรรทัด
2. ให้นักเรียนวัดสนามที่มีอยู่แล้ว จดบันทึกมาส่งครู ทำสนามเล่นกีฬาต่าง ๆ ตามขนาดที่ครูกำหนด
3. ให้นักเรียนใช้ไม้เมตร ทำร่องสวนดอกไม้ สวนครัว ตามขนาดที่กำหนด
4. ให้นักเรียนหัดคะเนความกว้าง ยาว ของสถานที่ จดไว้แล้ววัดจริง ๆ
5. ให้นักเรียนคะเนระยะทางที่กำหนดให้ และระยะทางจากบ้านไปโรงเรียน

แบบฝึกหัดที่ 18

1. ถนนจากกรุงเทพฯ ไปยังจังหวัดตากยาว 521 กิโลเมตร จาก จังหวัดตากไปยังจังหวัดเชียงใหม่ยาว 271 กิโลเมตร ถนนจาก กรุงเทพฯ ถึงเชียงใหม่ยาวเท่าไร ?

2. ถนนจากกรุงเทพฯ ไปยังจังหวัดอุบลราชธานียาว 868 กิโลเมตร ถนนจากกรุงเทพฯ ไปยังจังหวัดอุดรธานียาว 799 กิโลเมตร ถนน สายกรุงเทพฯ-อุบล ยาวกว่าสายกรุงเทพฯ-อุดรเท่าไร ?

3. ระยะทางจากกรุงเทพฯ ถึงจังหวัดชลบุรียาว 118 กิโลเมตร จังหวัดชลบุรีถึงจังหวัดจันทบุรียาว 134 กิโลเมตร ระยะทางทาง จังหวัดจันทบุรีถึงกรุงเทพฯ ยาวเท่าไร ?

4. ระยะทางจากกรุงเทพฯ ไปยังหัวหิน ผ่านจังหวัดนครปฐม จังหวัด ราชบุรี และจังหวัดเพชรบุรี และมีระยะทางดังนี้

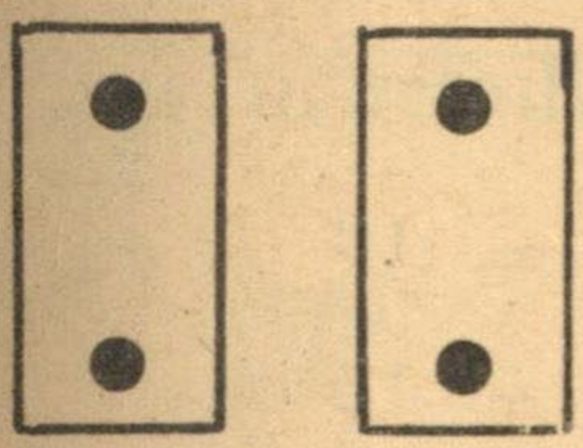
กรุงเทพฯ	ถึง	นครปฐม	ยาว	56	กิโลเมตร
นครปฐม	ถึง	ราชบุรี	ยาว	52	กิโลเมตร
ราชบุรี	ถึง	เพชรบุรี	ยาว	61	กิโลเมตร
เพชรบุรี	ถึง	หัวหิน	ยาว	62	กิโลเมตร

ระยะทางจากกรุงเทพฯ ถึงหัวหินยาวเท่าไร ?

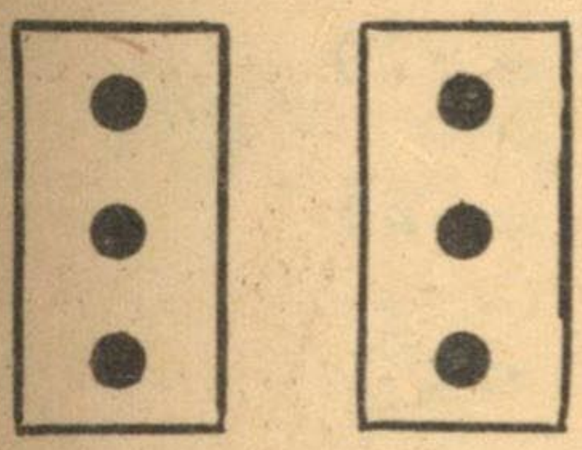
บทที่ ๘

วิธีคูณและการคูณด้วย 2

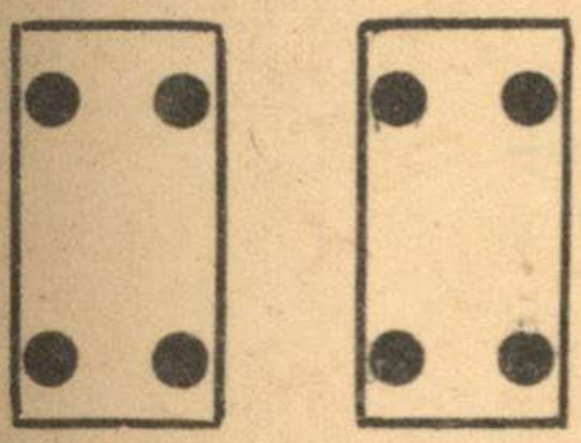
การคูณคือการบวกอย่างลัด

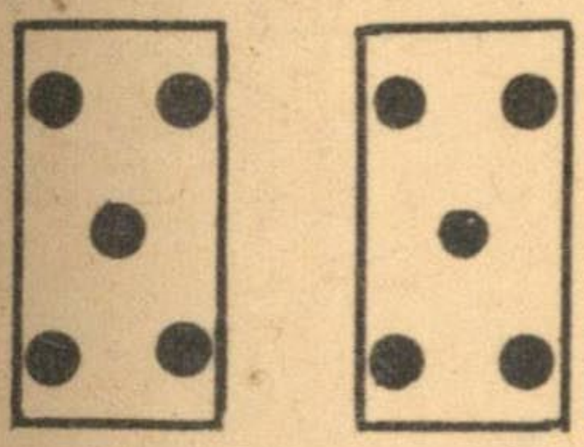
2 + 2 = 4 หรือ 2 สองครั้ง = 4

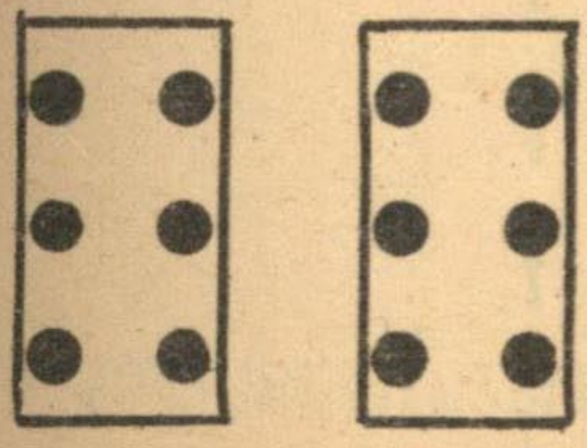
3 + 3 = 6 ,, 3 สองครั้ง = 6

4 + 4 = 8 ,, 4 สองครั้ง = 8

5 + 5 = 10 ,, 5 สองครั้ง = 10

6 + 6 = 12 ,, 6 สองครั้ง = 12

2 + 2 หรือ 2 สองครั้ง = 4

2 + 2 + 2 หรือ 2 สามครั้ง = 6

2 + 2 + 2 + 2 หรือ 2 สี่ครั้ง = 8

2 + 2 + 2 + 2 + 2 หรือ 2 ห้าครั้ง = 10

3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 หรือ 3 หกครั้ง = 18

การเอาเลขจำนวนเดียวกันมาบวกกันหลาย ๆ ครั้ง อาจทำสั้นเข้าได้ โดยใช้เครื่องหมาย × แทนคำว่าครั้งในการบวก เช่น

2 + 2 + 2 + 2 + 2 = 2 ห้าครั้ง = 2 × 5 = 10

3 + 3 + 3 + 3 + 3 = 3 ห้าครั้ง = 3 × 5 = 15

4 + 4 + 4 + 4 + 4 = 4 ห้าครั้ง = 4 × 5 = 20

5 + 5 + 5 + 5 + 5 = 5 ห้าครั้ง = 5 × 5 = 25

แบบฝึกหัดที่ 19

(ตอบปากเปล่า)

1. 2 + 2 + 2 + 2 = 2 × 4 = ?
2. 3 + 3 + 3 = 3 × 3 = ?
3. 4 + 4 + 4 = 4 × 3 = ?
4. 6 × 2 = 6 บวกกันกี่ครั้ง ?
5. 8 × 3 = 8 บวกกันกี่ครั้ง ?
6. 7 × 5 = 7 บวกกันกี่ครั้ง ?
7. 9 × 4 = 9 บวกกันกี่ครั้ง ?

8. 5 × 6 = 5 บวกกันกี่ครั้ง ?

9. 3 บวกกัน 5 ครั้ง = ? × ?

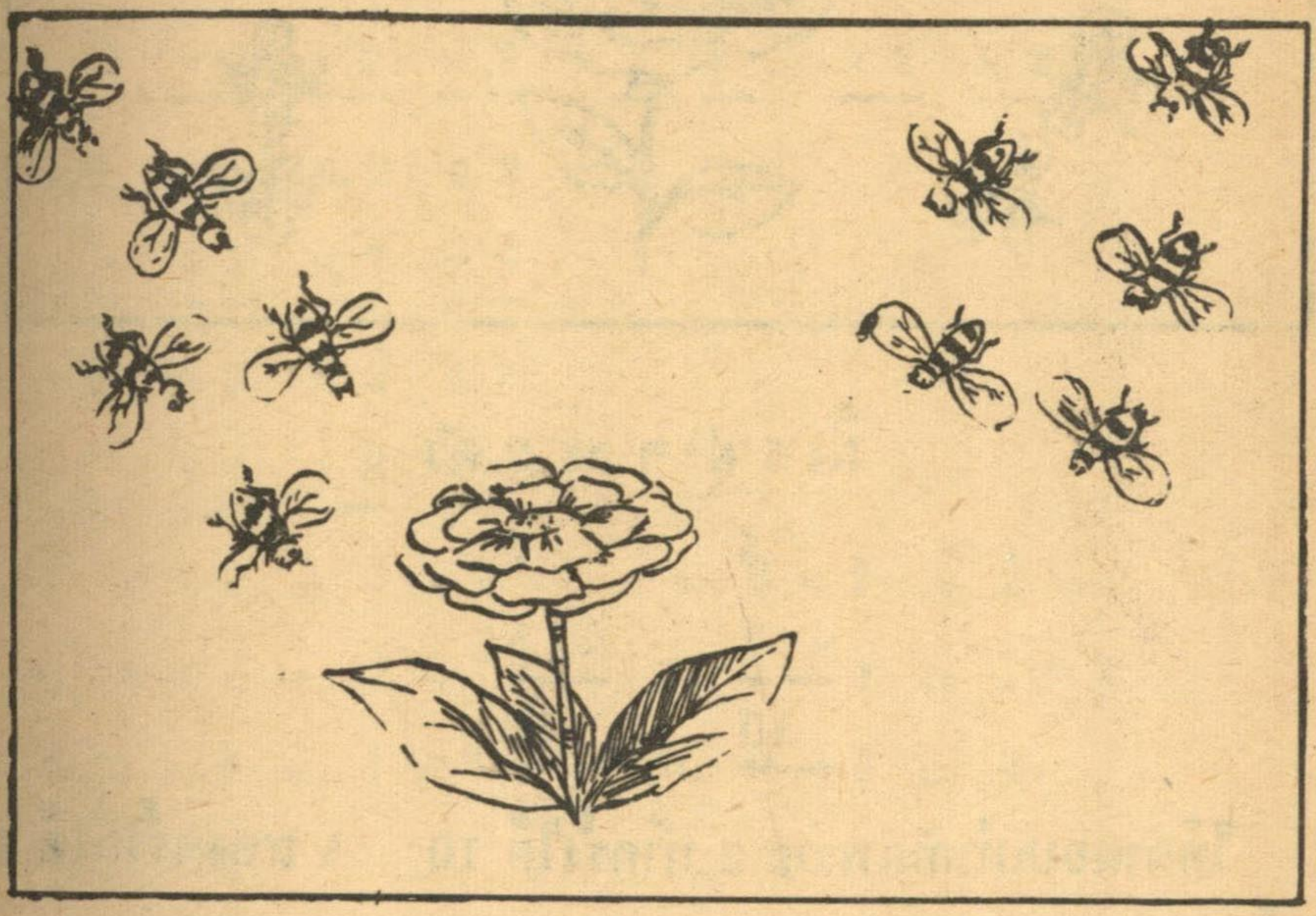
10. 4 บวกกัน 6 ครั้ง = ? × ?

11. 6 บวกกัน 7 ครั้ง = ? × ?

12. 8 บวกกัน 4 ครั้ง = ? × ?

13. 9 บวกกัน 3 ครั้ง = ? × ?

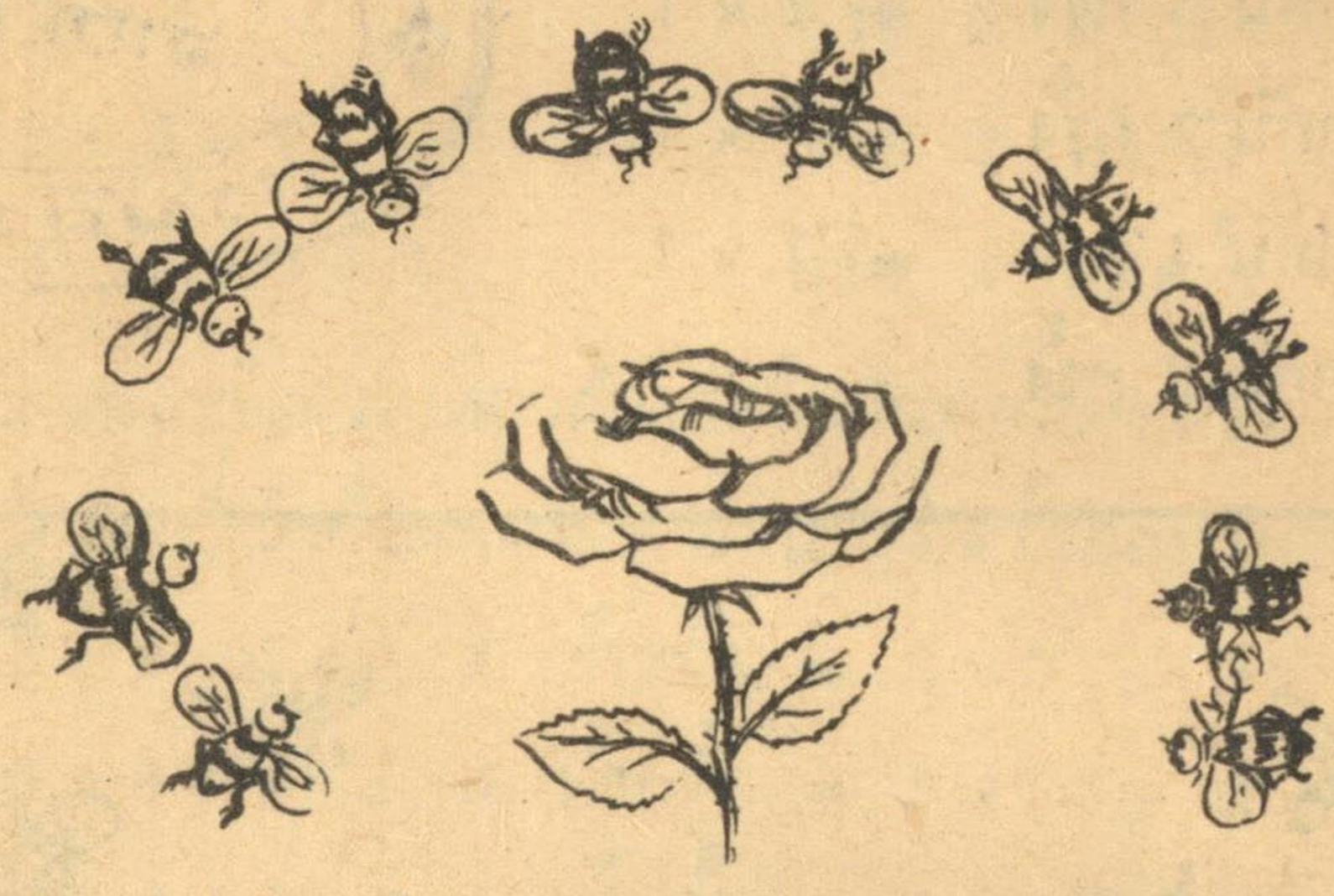
หอสมุดแห่งชาติ
๖ ก.ค. ๒๕๐๕
กรมศิลปากร

ผึ้ง 2 ฝูง ๆ ละ 5 ตัว

2	5
× 5	× 2
10	10

ได้คำตอบเท่ากันเพราะ 2 ห้าครั้งได้ 10 5 สองครั้งก็ได้ 10

ผึ้ง 5 ฝูง ๆ ละ 2 ตัว

5	2
× 2	× 5
10	10

ได้คำตอบเท่ากันเพราะ 2 ห้าครั้งได้ 10 5 สองครั้งก็ได้

ฉะนั้น

$$2 \times 5 = 5 \times 2$$

$$3 \times 2 = 2 \times 3$$

$$4 \times 5 = 5 \times 4$$

$$6 \times 3 = 3 \times 6$$

$$1 \times 8 = 8 \times 1$$

$$0 \times 4 = 4 \times 0$$

แบบฝึกหัดที่ 20

1. จงเขียนผลบวกของเลขต่อไปนี้

ก. 1 ข. 2 ค. 3 ง. 4 จ. 5 ฉ. 6 ช. 7 ซ. 8 ญ. 9

+ 1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7 + 8 + 9

จงใช้ผลบวกในข้อ 1 มาช่วยทำคูณเลขข้อต่อไปนี้

2. ก. 1 ข. 2 ค. 3 ง. 4 จ. 5 ฉ. 6 ช. 7 ซ. 8 ญ. 9

× 2 × 2 × 2 × 2 × 2 × 2 × 2 × 2 × 2

3. ก. 2 ข. 2 ค. 2 ง. 2

× 1 × 5 × 7 × 9

4. ก. 2 ข. 2 ค. 2 ง. 2

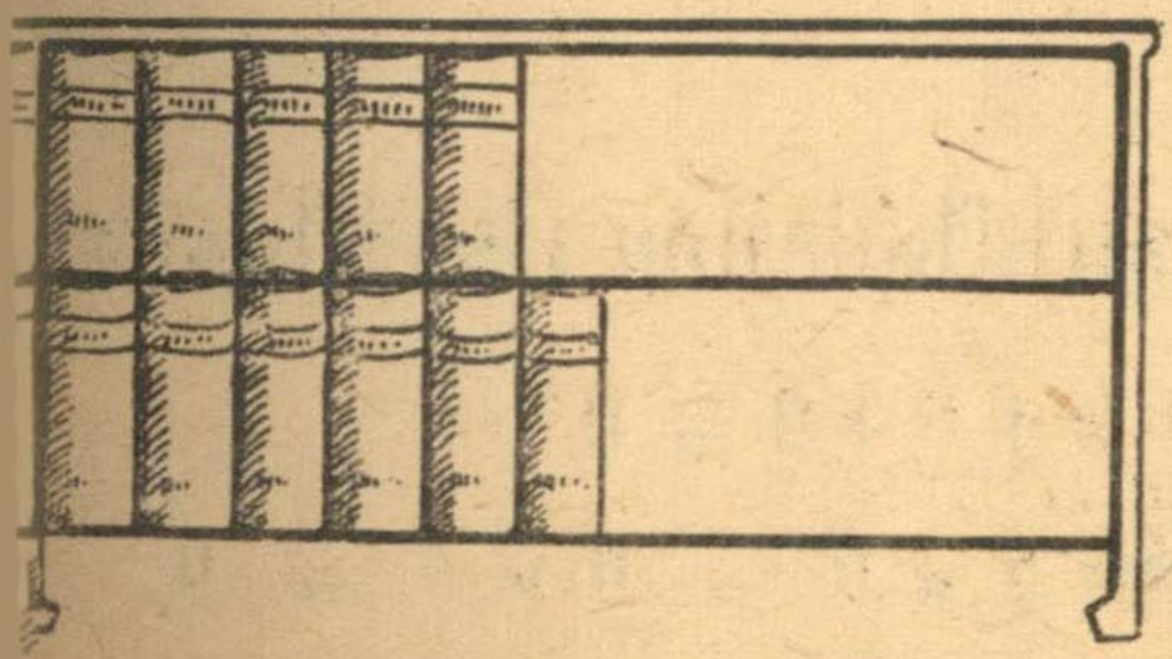
× 3 × 6 × 8 × 4

5. ก. $2 \times 7 = 7 \times ?$ ข. $8 \times 2 = 2 \times ?$

ค. $6 \times 2 = 2 \times ?$ ง. $2 \times 4 = ? \times 2$

จ. $3 \times 5 = ? \times 3$ ฉ. $9 \times 4 = 4 \times ?$

คูณกับบวก

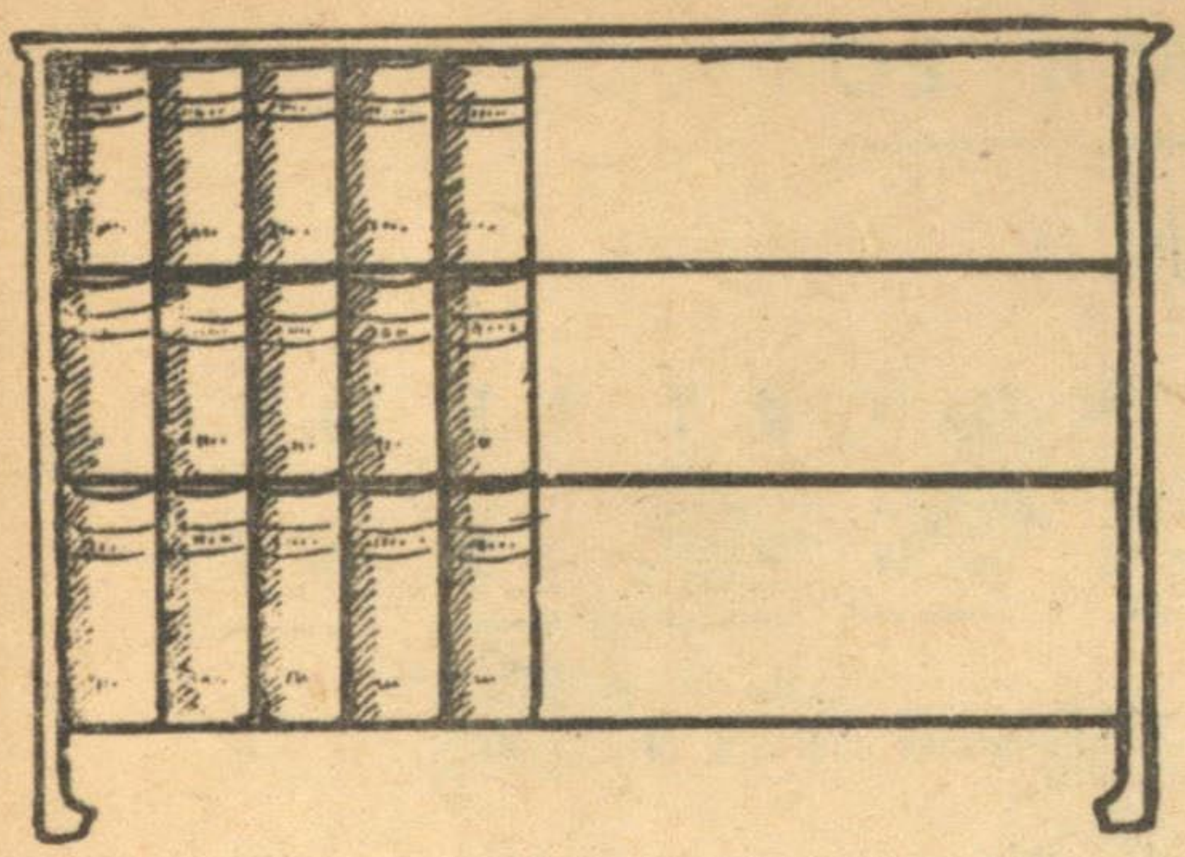

รูปที่ 1

ชั้นบนมีหนังสือ 5 เล่ม

ชั้นล่างมีหนังสือ 6 เล่ม

รวมมีหนังสือ 11 เล่ม

รูปที่ 2

ชั้นบนมีหนังสือ 5 เล่ม
ชั้นกลางมีหนังสือ 5 เล่ม
ชั้นล่างมีหนังสือ 5 เล่ม

รวมมีหนังสือ 15 เล่ม
หรือ 5 เล่ม
× 3
15 เล่ม

จากรูปที่ 1 ทำโดยวิธีคูณไม่ได้ เพราะจำนวนหนังสือไม่เท่ากัน ทำได้แต่วิธีบวกเท่านั้น

จากรูปที่ 2 ทำโดยวิธีบวกยาวไป ทำโดยวิธีคูณสั้นกว่า และทำได้เพราะจำนวนหนังสือของแต่ละชั้นเท่ากัน

คูณด้วย 1

เด็ก 5 คน ซื้อดินสอคนละ 1 แท่ง เด็กซื้อดินสอกี่แท่ง ?

$1 + 1 + 1 + 1 + 1 = 5$ หรือ $5 \times 1 = 5$

ฉะนั้น 1 คูณกับเลขจำนวนใด ก็ได้เท่ากับเลขจำนวนนั้น

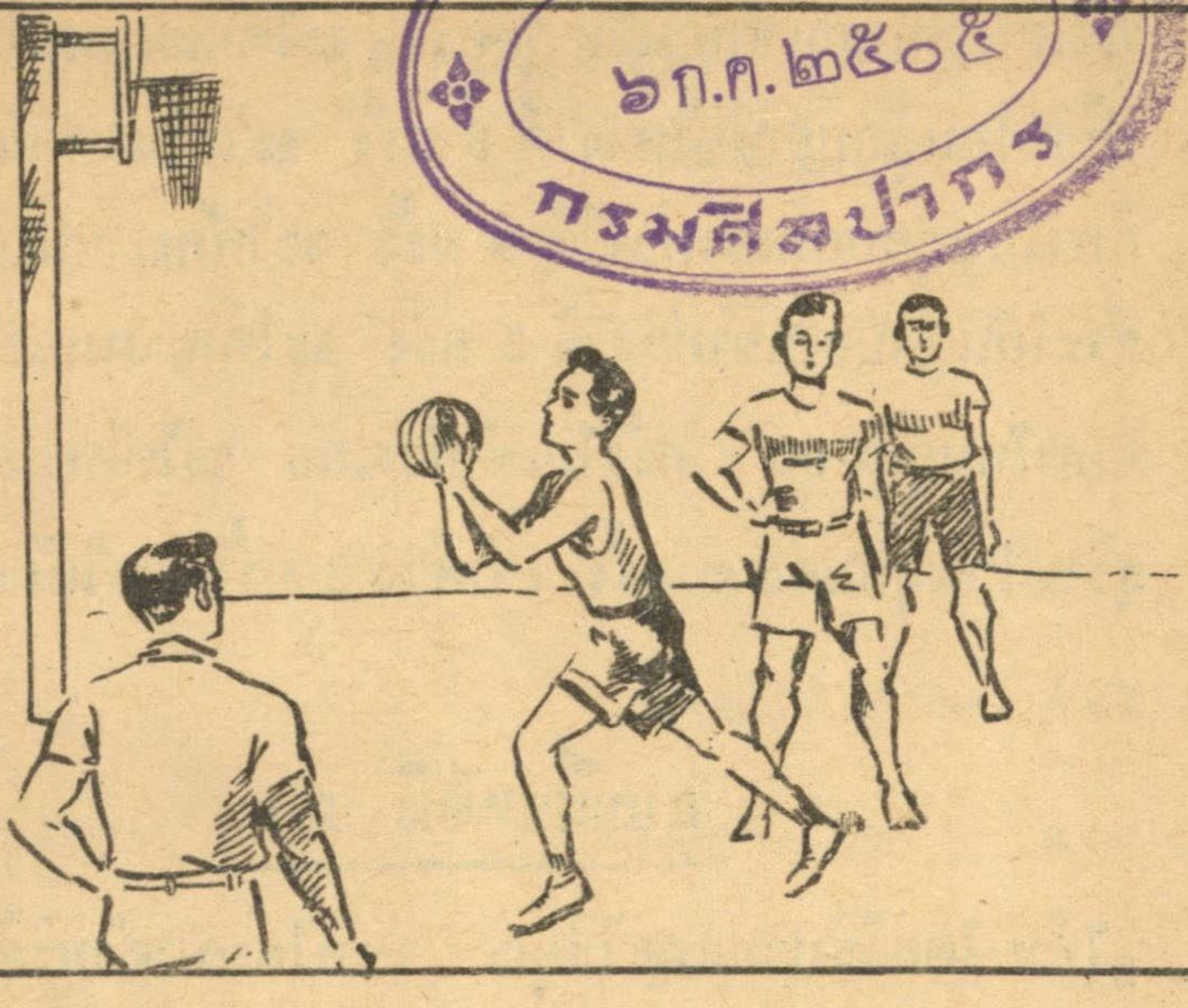
คูณด้วย 0

เด็ก 5 คน ตกปลา แต่ละคนไม่ได้ปลาเลย เรียกว่าได้คนละ 0

ฉะนั้น $0 + 0 + 0 + 0 + 0 = 0$

หรือ $5 \times 0 = 0 \times 5 = 0$

หอสมุดแห่งชาติ
๖ ก.ค. ๒๕๐๕
กรมศิลปากร

นักเรียนกำลังเล่นบาสเกตบอล ถ้าใครโยนลูกบอลเข้าห่วงจะได้คะแนน 2 คะแนนทุกครั้งไป

1. พาทีโยนลูกบอลเข้าห่วงได้หกครั้ง

พาทีได้คะแนน 2 2 2 2 2 2

หรือ 2 × 6

หรือ 6 × 2

2. ทวีโยนลูกบอลเข้าห่วงได้ 7 ครั้ง จะได้คะแนนเท่าไร ?
3. ปรีชาโยนลูกบอลเข้าห่วงได้ 8 ครั้ง จะได้คะแนนเท่าไร ?
4. กีฬาโยนลูกบอลเข้าห่วงได้ 9 ครั้ง จะได้คะแนนเท่าไร ?
5. ธีระโยนลูกบอลเข้าห่วงได้ 5 ครั้ง จะได้คะแนนเท่าไร ?
6. มาลาโยนลูกบอล 4 ครั้งไม่เข้าห่วงเลย จะได้คะแนนเท่าไร ?
7. สุริยะโยนลูกบอล 3 ครั้ง เข้าห่วง 2 ครั้ง จะได้คะแนนเท่าไร ?

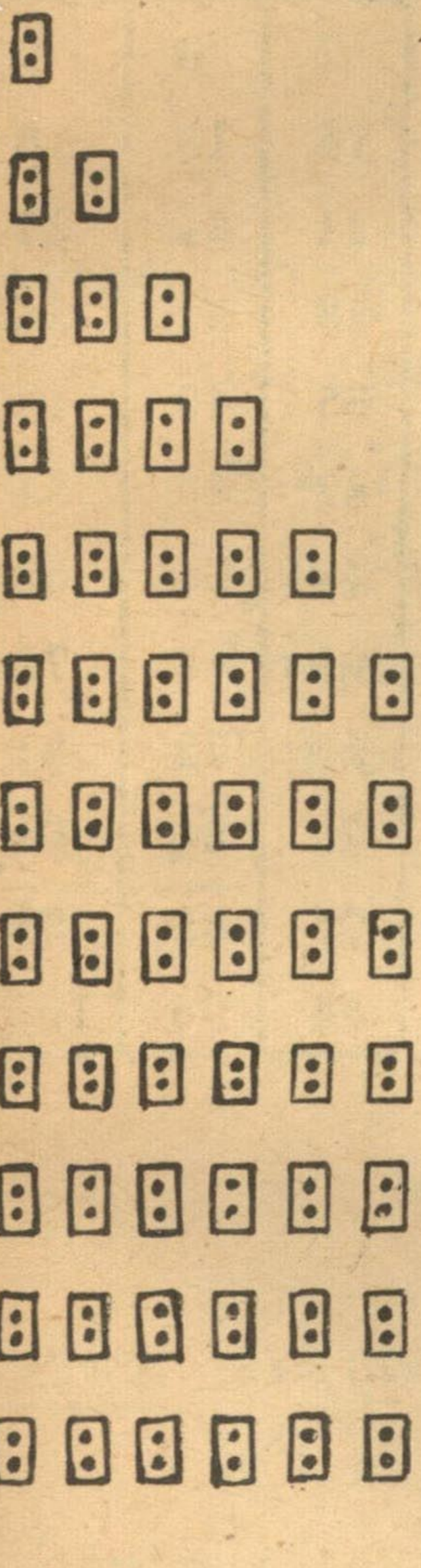
แบบฝึกหัดที่ 21

ให้ทำโดยวิธีบวกและวิธีคูณ (ข้อไหนทำด้วยวิธีคูณไม่ได้ให้เขียนบอกด้วยว่าทำไม่ได้)

1. สบู่หอมราคาก้อนละ 2 บาท ซื้อ 3 ก้อนเป็นเงินเท่าไร ?
2. นักเรียนเข้าแถวเรียงสอง แถวละ 7 คน รวมมีนักเรียนกี่คน ?
3. ไก่ 6 ตัว มีขากี่ขา ?
4. รองเท้า 6 คู่ มีกี่ข้าง ?
5. นก 5 ฝูง ๆ ละ 3 ตัว มีนกกี่ตัว ?
6. รถ 4 คัน มีธงปักคันละ 1 อัน รวมมีธงกี่อัน ?
7. ฉันเก็บเงินได้วันละ 1 บาท 5 วัน ฉันจะเก็บเงินได้กี่บาท ?
8. ไก่ 9 ตัว ไข่ตัวละ 1 ฟอง จะได้ไข่กี่ฟอง ?
9. คน 3 คนไปยิงนก ยิงได้นกคนละ 0 ตัว เขาจะได้นกมารวมทั้งสิ้นกี่ตัว ?
10. เล้าไก่ 4 เล้า มีไก่เล้าละ 4 ตัว รวมมีไก่กี่ตัว ?

หอสมุดแห่งชาติ
๖ ก.ค. ๒๕๐๕
กรมศิลปากร

สูตรคูณแม่สอง

2×1 = 2 หรือ 1×2 = 2

2×2 = 4 ,, 2×2 = 4

2×3 = 6 ,, 3×2 = 6

2×4 = 8 ,, 4×2 = 8

2×5 = 10 ,, 5×2 = 10

2×6 = 12 ,. 6×2 = 12

2×7 = 14 ,, 7×2 = 14

2×8 = 16 ,, 8×2 = 16

2×9 = 18 ,, 9×2 = 18

2×10=20 ,, 10×2 = 20

2×11=22 ,, 11×2 = 22

2×12=24 ,, 12×2 = 24

ในทำนองเดียวกัน อาจทำสูตรคูณแม่สาม . . . . ไว้ใช้เองได้ หรือจำไว้ใช้ในการทำโจทย์เลขต่อไป และควรรวมไว้ดังตัวอย่างในตารางต่อไปนี้.

สูตรคูณ ๐ ถึง ๙

	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
2	0	2	4	6	8	10	12	14	16	18
3	0	3	6	9	12	15	18	21	24	27
4	0	4	8	12	16	20	24	28	32	36
5	0	5	10	15	20	25	30	35	40	45
6	0	6	12	18	24	30	36	42	48	54
7	0	7	14	21	28	35	42	49	56	63
8	0	8	16	24	32	40	48	56	64	72
9	0	9	18	27	36	45	54	63	72	81
10	0	10	20	30	40	50	60	70	80	90
11	0	11	22	33	44	55	66	77	88	99
12	0	12	24	36	48	60	72	84	96	108

การคูณด้วย 2

ตัวอย่างที่ 1 $4 \times 2 = ?$

วิธีทำ

4 (ตัวตั้ง)

× 2 (ตัวคูณ)

8 (ผลคูณ)

ตอบ 8

อธิบาย 4 เรียกว่าตัวตั้ง 2 เรียกว่าตัวคูณ 8 เรียกว่าผลคูณ

ตัวอย่างที่ 2 $30 \times 2 = ?$

วิธีทำ

30

× 2

60

ตอบ 60

อธิบาย เอา 2 คูณ 0 ได้ผลลัพธ์ 0 ใส่ 0 ตรงหลักหน่วย แล้วจึง เอา 2 คูณ 3 (สิบ) ได้ 6 (สิบ) ใส่ 6 ตรงหลักสิบ ควรจำไว้ด้วยว่า เวลาคูณต้องคูณหลักหน่วยก่อน แล้วจึงคูณหลักถัดไป ตัวคูณ คูณหลักหน่วยได้เท่าไร ใส่ผลลัพธ์ไว้ที่หลักหน่วย ตัวคูณ คูณหลักสิบได้เท่าไร ใส่ผลลัพธ์ไว้ที่หลักสิบ

ตัวอย่างที่ 3 $43 \times 2 = ?$

วิธีทำ

43

2

86

4 (สิบ) 3 (หน่วย)

× 2

8 (สิบ) 6 (หน่วย)

ตอบ 86

อธิบาย เอา 2 คูณ 3 ได้ 6 ใส่ 6 ตรงหลักหน่วย เอา 2 คูณ 4 ได้ 8 เอา 8 ใส่ตรงหลักสิบ

ตัวอย่างที่ 3 $2 \times 47 = ?$

วิธีทำ

47

× 2

94

4 (สิบ) 7 (หน่วย)

× 2

8 (สิบ) 14 (หน่วย) = 94

อธิบาย การคูณ จะเอาเลขจำนวนหน้าหรือจำนวนหลัง เป็นตัวตั้งก็ได้ เพื่อความสะดวกควรเอาเลขจำนวนมากกว่าเป็นตัวตั้ง เอาจำนวนน้อยเป็นตัวคูณ

ตามตัวอย่าง 2 คูณ 7 ได้ 14 ใส่ 4 ทดไป 1 (สิบ) เอา 2 คูณ 4 ได้ 8 รวมกับที่ทดไว้ 1 (สิบ) จึงเป็น 9 (สิบ)

แบบฝึกหัดที่ 22

สำหรับคิดในใจ

1. $3 \times 2 = ?$
2. $5 \times 2 = ?$
3. $7 \times 2 = ?$
4. $? \times 2 = 16$
5. $? \times 2 = 18$
6. ส้มราคาผลละ 10 สตางค์ ถ้าซื้อ 2 ผล เป็นกี่สตางค์ ?
7. สมุดเล่มหนึ่งมี 20 แผ่น สมุด 2 เล่มมีกี่แผ่น ?
8. ไก่ตัวหนึ่งมี 2 ขา ถ้าไก่ 12 ตัว จะมีกี่ขา ?
9. ดินสอดำแท่งละ 40 สตางค์ ถ้าซื้อ 2 แท่ง เป็นเงินเท่าไร ?
10. ต่มใบหนึ่งจุน้ำ 11 ถัง ถ้า 2 ต่ม จะจุน้ำได้เท่าไร ?
11. คนจำนวน 25 คน รวมกันมีกี่ขา ?
12. รถจักรยาน 2 ล้อ 14 คัน รวมมีล้อทั้งหมดกี่ล้อ ?
13. ให้เงินแก่เด็ก 15 คน ๆ ละ 2 บาท จะเป็นเงินเท่าไร ?
14. รองเท้า 8 คู่ มีกี่ข้าง ?
15. ข้าวสารราคาถังละ 21 บาท ซื้อ 2 ถัง จะต้องให้เงินเขาเท่าไร ?

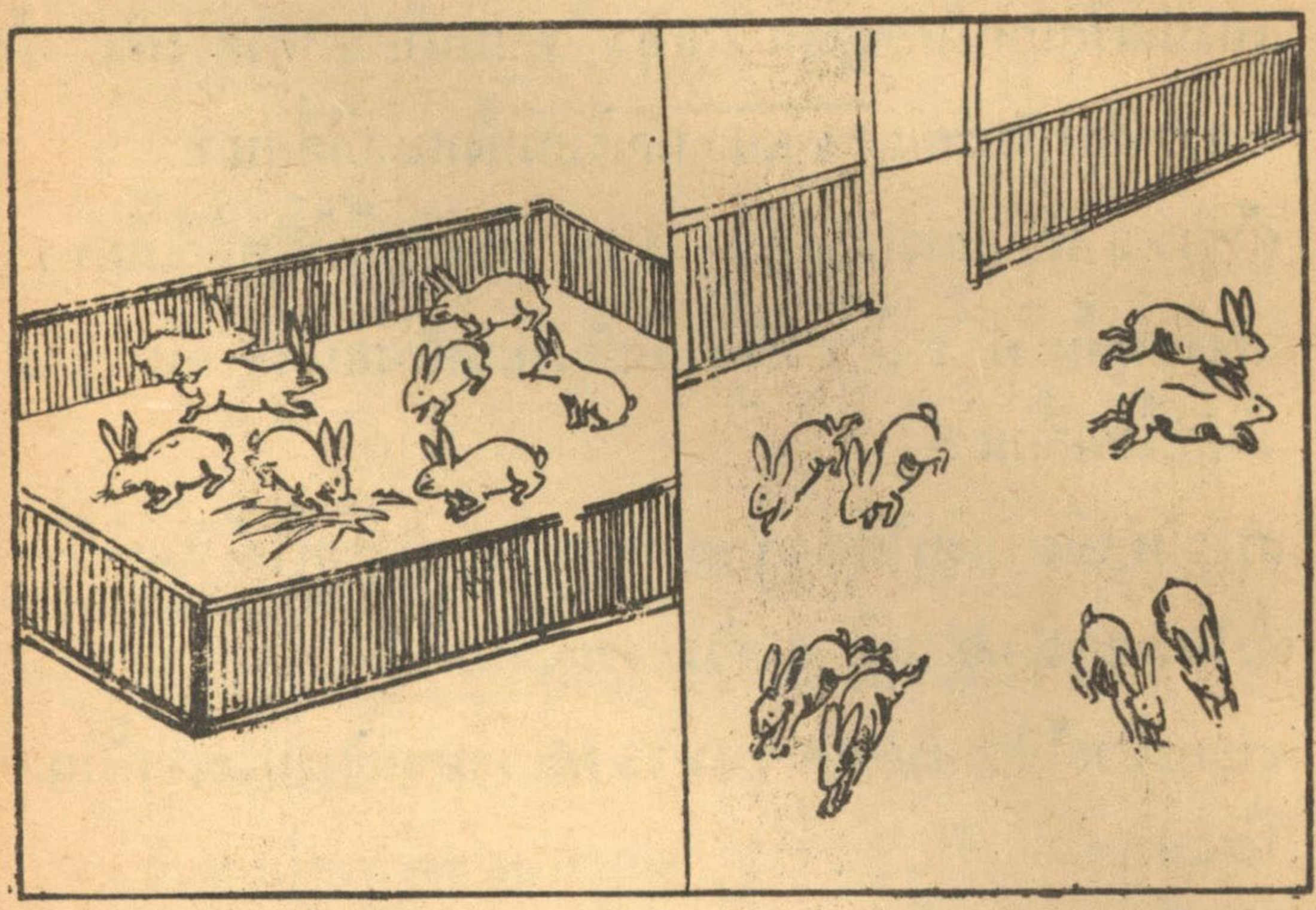
แบบฝึกหัดที่ 23

1. 6 × 2 = ?
2. 18 × 2 = ?
3. 29 × 2 = ?
4. 33 × 2 = ?
5. 35 × 2 = ?
6. 42 × 2 = ?
7. 2 × 46 = ?
8. 2 × 55 = ?
9. 2 × 78 = ?
10. 2 × 91 = ?
11. แถวนักเรียนหน้ากระดาน 2 แถว คนหน้าคนหลังตรงกัน ถ้าแถวหน้ามีนักเรียน 34 คน นักเรียนทั้งหมดมีกี่คน ?
12. ผ้าขาว 2 พับ ยาวพับละ 46 เมตร ผ้าขาวทั้งหมดมีกี่เมตร ?
13. นักเรียนชั้น ป. 2 มี 2 ห้อง มีนักเรียนห้องละ 45 คน รวมมีนักเรียนกี่คน ?
14. สัปดาห์หนึ่งหาเงินได้ 84 บาท หาอยู่ 2 สัปดาห์ได้เงินเท่าไร ?
15. ชั่วโมงหนึ่งมี 60 นาที 2 ชั่วโมงจะมีกี่นาที ?
16. ขายมะม่วงไป 2 กระจาด ๆ ละ 75 ผล รวมขายมะม่วงไปทั้งหมดกี่ผล ?
17. รองเท้า 63 คู่มีกี่ข้าง ?
18. ไม้ขีดไฟกลักหนึ่งมี 58 อัน ถ้าไม้ขีดไฟ 2 กลักรวมกัน จะมีกี่อัน ?
19. ปีหนึ่งมี 52 สัปดาห์ 2 ปีจะมีกี่สัปดาห์ ?
20. ระยะทางยาว 80 เมตร วิ่งไปและกลับจะเป็นทางวิ่งยาวเท่าไร ?

บทที่ ๙

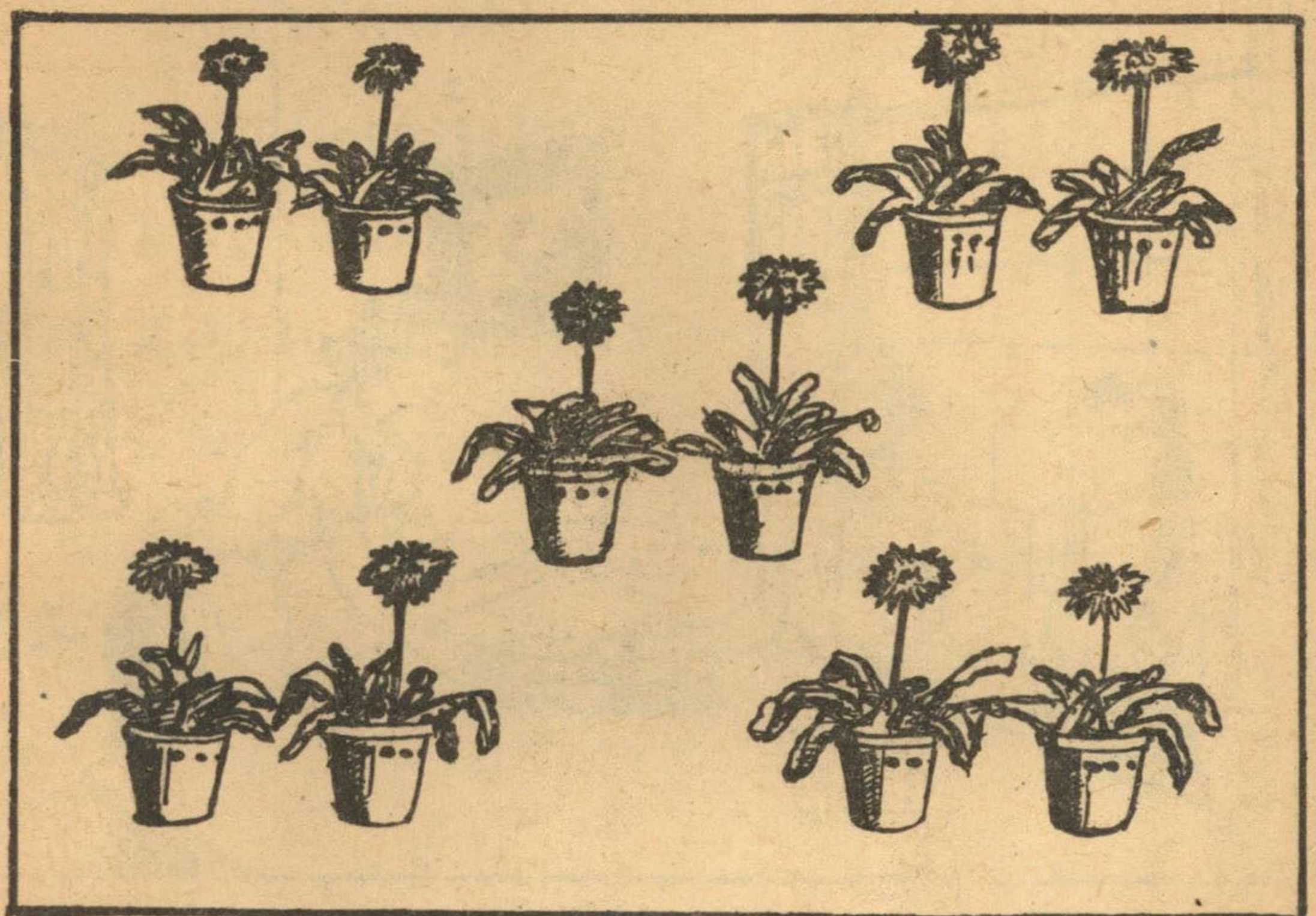
วิธีหารและการหารด้วย 2

ความหมายของหาร

รูปที่ 1 รูปที่ 2

1. กระต่ายอยู่ในกรง 8 ตัว วิ่งออกไปเป็นหมู่ ๆ ละกี่ตัว ?
2. กระต่ายวิ่งออกไปกี่หมู่ ?
3. กระต่ายหมู่ละ 2 ตัวกี่หมู่ = 8
4. กระต่ายหมู่ละ 4 ตัวกี่หมู่ = 8

รูปที่ 3

5. ต้นไม้ 10 ต้น แบ่งออกเป็น 2 กอง ได้กองละกี่ต้น ?

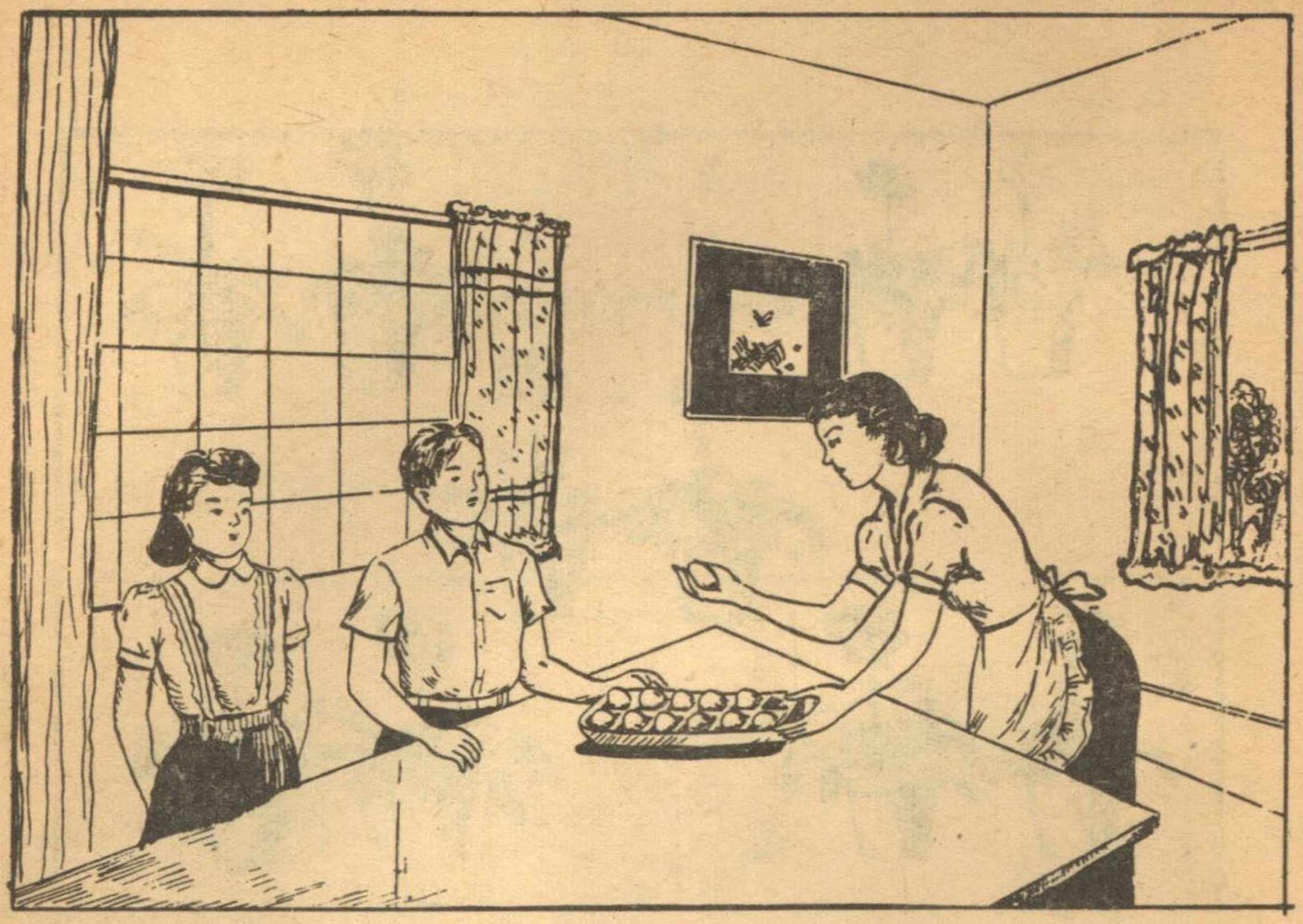
6. ต้นไม้ 10 ต้น แบ่งออกเป็น 5 กอง ได้กองละกี่ต้น ?

7. ต้นไม้ 2 กอง กองละกี่ต้น = 10

8. ต้นไม้ 5 กอง กองละกี่ต้น = 10

9. ต้นไม้กองละ 2 ต้น กี่กอง = 10

10. ต้นไม้กองละ 5 ต้น กี่กอง = 10

ไข่ 12 ฟอง

คุณแม่ซื้อไข่มา 12 ฟอง ให้พาทีและมานีรับประทานในเวลาเช้าทุกวัน ๆ ละฟอง พาทีและมานีจะรับประทานไข่หมดวันอะไร ถ้าเขาจะเริ่มรับประทานไข่เช้าวันจันทร์

วันจันทร์	วันอังคาร	วันพุธ	วันพฤหัสบดี	วันศุกร์	วันเสา์
12	10	8	6	4	2
-2	-	-	-	-	-
10					

1. มีไข่ไก่ทั้งหมดกี่ฟอง ?
2. สองคนรับประทานไข่วันละกี่ฟอง ?
3. สองคนรับประทานไข่หมดในกี่วัน ?
4. มี 2 กี่ครั้งใน 12 ?

5. เอา 2 ลบ 12 กี่ครั้งจึงหมด ?

6. เอา 2 ลบ 14 กี่ครั้งจึงหมด ?

7. เอา 2 ลบ 18 กี่ครั้งจึงหมด ?

8. เอา 2 ลบ 10 กี่ครั้งจึงหมด ?

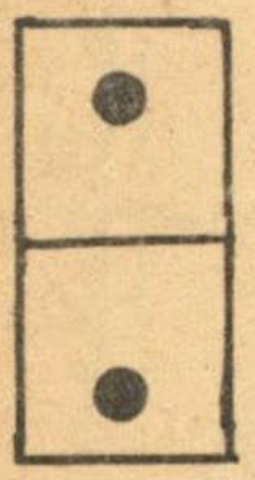
9. เอา 2 ลบ 16 กี่ครั้งจึงหมด ?

10. เอา 2 ลบ 20 กี่ครั้งจึงหมด ?

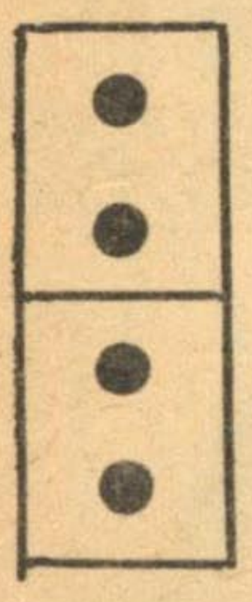
วิธีลบนั้นต้องทำยืดยาวมาก เราอาจทำโดยวิธีลัด ซึ่งเรียกว่าวิธีหารได้เช่น

วิธีลบ	วิธีหาร
12	$12 \div 2 = \frac{12}{2} = 6$
− 2	
10	(12 หารด้วย 2 ได้เท่ากับ 6)
− 2	
8	
− 2	หรือ $2\overline{)\,12}$
6	$\quad\;\; 6$
− 2	
4	
− 2	
2	
− 2	
0	

วิธีหารเป็นวิธีตรงข้ามกับวิธีคูณ เช่นเดียวกับวิธีลบตรงข้ามกับวิธีบวก การหารคือการแบ่งออกเป็นส่วน ๆ ละเท่า ๆ กัน หรือการลบออกครั้งละเท่า ๆ กัน

แบ่ง 2 ออกเป็น 2 ส่วนเท่า ๆ กัน ได้ส่วนละ 1 หรือ $2\overline{)\,2}\,1$

แบ่ง 4 ออกเป็น 2 ส่วนเท่า ๆ กัน ได้ส่วนละ 2 หรือ $2\overline{)\,4}\,2$

แบ่ง 6 ออกเป็น 2 ส่วนเท่าๆ กัน ได้ส่วนละ 3 หรือ $2\overline{)\,6}\,3$

แบ่ง 10 ออกเป็น 2 ส่วนเท่าๆกัน ได้ส่วนละ 5 หรือ $2\overline{)\,10}\,5$

วิธีคูณ $6 = 3 \times 2$ หรือ $6 = 2 \times 3$

วิธีหาร $6 \div 2$ หรือ $\frac{6}{2} = 3$

การหารทำเป็นวิธีได้ดังนี้

$$\begin{array}{r} 3 \\ \hline 2\overline{)\,6} \end{array} \qquad \begin{array}{r} \text{ผลหาร} \\ \hline \text{ตัวหาร}\,)\,\text{ตัวตั้ง} \end{array}$$

แบบฝึกหัดที่ 24

จงหาผลคูณ

1. ก. 1 ข. 2 ค. 3 ง. 4 จ. 5 ฉ. 6 ช. 7 ซ. 8 ฌ. 9

$\times\ 2$ $\times\ 2$ $\times\ 2$ $\times\ 2$ $\times\ 2$ $\times\ 2$ $\times\ 2$ $\times\ 2$ $\times\ 2$

จงหาผลหาร

2. ก. $2\overline{)\,2}$ ข. $2\overline{)\,8}$ ค. $2\overline{)\,16}$ ง. $2\overline{)\,12}$

3. ก. $2\,)\,6$ ข. $2\,)\,10$ ค. $2\,)\,14$ ง. $2\,)\,18$

ตัวอย่างที่ 1 $20 \div 2 = ?$

วิธีทำ

$$\begin{array}{r} 10 \\ \hline 2\overline{)\,20} \end{array} \qquad \begin{array}{r} 1\ (\text{สิบ}) \\ \hline 2\overline{)\,2\ (\text{สิบ})} \end{array}$$

อธิบาย เอา 2 หาร 2 ได้ 1 ใส่ 1 ให้ตรงกับตัวตั้ง 2 (หลักสิบ)

เอา 2 หาร 0 ได้ 0 ใส่ 0 ให้ตรงกับตัวตั้ง 0 (หลักหน่วย)

ตัวอย่างที่ 2 $26 \div 2 = ?$

วิธีทำ

$$\begin{array}{r} 13 \\ \hline 2\,)\,26 \end{array} \qquad \begin{array}{r} 1\ (\text{สิบ})\ 3\ (\text{หน่วย}) \\ \hline 2\,)\,2\ (\text{สิบ})\ 6\ (\text{หน่วย}) \end{array}$$

ตอบ 13

อธิบาย การหาร เริ่มหารจากเลขหลักมากที่สุดไปหาหลักหน่วย ข้อนี้ตัวตั้งมีเลข 2 หลัก เริ่มหารหลักสิบก่อนแล้วจึงหารหลักหน่วย

$26 = 20 + 6$

$26 \div 2$ ก็คือเอา 2 หาร 20 ก่อน ได้ 10 เขียน 1 ให้ตรงกับ 2 แล้วเอา 2 หาร 6 ได้ 3 เขียน 3 ตรงกับ 6 หารแล้วได้ผลหาร 13

ตัวอย่างที่ 3 แบ่งลูกเงาะ 152 ผล ออกเป็น 2 กอง ๆ ละเท่า ๆ กัน จะได้กองละกี่ผล ?

วิธีทำ มีลูกเงาะ 152 ผล

แบ่งออกเป็น 2 กอง

76	7 สิบ 6 หน่วย
2) 152	2) 15 สิบ 2 หน่วย
14	14 สิบ
12	1 สิบ 2 หน่วย
12	1 สิบ 2 หน่วย

ได้กองละ 76 ผล

ตอบ ได้กองละ 76 ผล

อธิบาย เอา 2 หาร 1 (ร้อย) ไม่ได้ ต้องเอา 1 ร้อยไปรวมกับ 5 (สิบ) ได้ 15 (สิบ) 2 หาร 15 (สิบ) ไม่ลงตัว เพราะ $2 \times 8 = 16$ มากกว่า 15 และ $2 \times 7 = 14$ น้อยกว่า 15 อยู่ 1 ซึ่งไม่มากกว่าตัวตั้ง จึงใช้ผลอันนี้เอา 2 หาร 15 ได้ 7 (สิบ) เหลือเศษอีก 1 (สิบ) เอาไปรวมกับ 2 หน่วยได้ 12 หน่วย เอา 2 หารได้ 6 ผลหารจึงเป็น 76

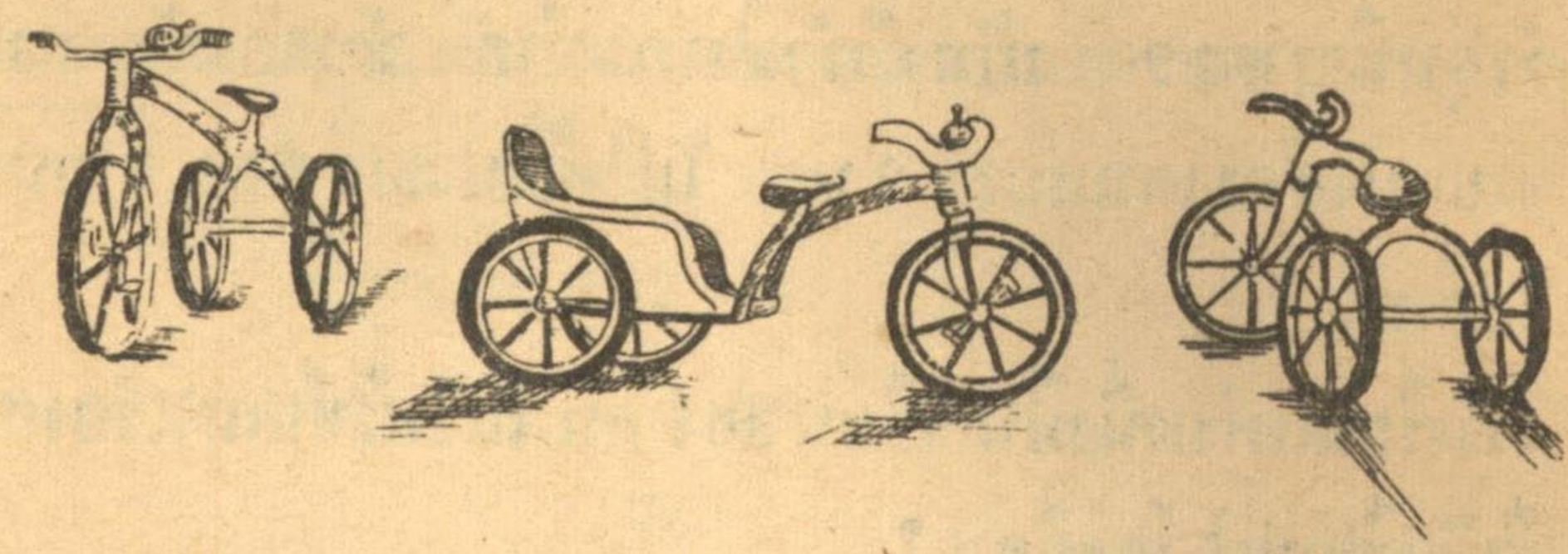
แบบฝึกหัดที่ 25

1. $14 \div 2 = ?$
2. $18 \div 2 = ?$
3. $20 \div 2 = ?$
4. $28 \div 2 = ?$
5. $40 \div 2 = ?$
6. $30 \div 2 = ?$
7. $56 \div 2 = ?$
8. $38 \div 2 = ?$
9. $70 \div 2 = ?$
10. แบ่งไก่ 12 ตัว ใส่เล้า 2 เล้า เท่า ๆ กัน จะมีไก่เล้าละกี่ตัว ?
11. แบ่งนักเรียน 22 คน ออกเป็น 2 หมู่ จะได้หมู่ละกี่คน ?
12. ข้าวสาร 2 กระสอบราคา 270 บาท ข้าวราคากระสอบละเท่าไร ?
13. วัวคู่หนึ่งราคา 904 บาท ถ้าวัวมีราคาเท่ากัน วัวราคาตัวละเท่าไร ?
14. ขายหนังสือราคาเล่มละ 2 บาท ไปได้เงิน 204 บาท ขายหนังสือไปกี่เล่ม ?
15. โรงเรียนแห่งหนึ่งมีนักเรียน 364 คน ถ้าให้เข้าแถวเรียงสอง จะมีนักเรียนแถวละกี่คน ?
16. เครื่องแบบลูกเสือ 2 ชุด ราคา 250 บาท เครื่องแบบลูกเสือราคาชุดละเท่าไร ?
17. สถานีรถไฟห้วยโรงกับสถานีรถไฟชะอำอยู่ห่างกัน 72 กิโลเมตร สถานีรถไฟเพชรบุรีตั้งอยู่ตรงกลาง และอยู่ห่างจากสถานีทั้งสองเท่ากัน สถานีรถไฟเพชรบุรีอยู่ห่างจากสถานีรถไฟชะอำ กี่กิโลเมตร ?
18. ค่าโดยสารรถไฟชั้นที่ 1 จากสถานีกรุงเทพฯถึงสถานีอ่างศิลา เป็นเงิน 214 บาท เสียค่าโดยสารรถไฟครึ่งราคา เป็นเงินเท่าไร ?
19. แบ่งเงิน 536 บาท ออกเป็น 2 ส่วนเท่าๆ กันจะได้ส่วนละเท่าไร ?
20. ก. กับ ข. ซื้อส้มรวมกันเป็นจำนวน 878 ผล เขาจะแบ่งกันคนละกี่ผล จึงจะได้ส้มเท่ากัน ?

หอสมุดแห่งชาติ
๖ ก.ค. ๒๕๐๕
กรมศิลปากร

บทที่ 10

คูณและหารด้วย 3, 4 และ 5

ภาพข้างบน

จักรยาน 3 ล้อ 3 คัน มีล้อรวมกันทั้งหมดกี่ล้อ ?

ก. นับทีละ 3 ได้ 3, 6, 9 ตอบ 9

ข. 3+3+3 = 9 ตอบ 9

นั่นคือ 3 สามครั้ง = 9

หรือ 3×3 = 9

ในทำนองเดียวกัน

3+3+3+3 = 4×3 = 3×4 = 12

4+4+4 = 4×3 = 3×4 = 12

5+5+5 = 5×3 = 3×5 = 15

แบบฝึกหัดที่ 26

1. จงทำสูตรคูณแม่ 3 ถ้าจำยังไม่ได้จงใช้วิธีบวกแล้วเอาผลบวกใส่เป็นผลคูณ

1	2	3	4	5	6	7	8	9
×3	×3	×3	×3	×3	×3	×3	×3	×3

2. จงทำสูตรคูณแม่ 4 ถ้าจำยังไม่ได้จงใช้วิธีบวกแล้วเอาผลบวกใส่เป็นผลคูณ

1	2	3	4	5	6	7	8	9
×4	×4	×4	×4	×4	×4	×4	×4	×4

3. จงทำสูตรคูณแม่ 5 ถ้าจำยังไม่ได้จงใช้วิธีบวกแล้วเอาผลบวกใส่เป็นผลคูณ

1	2	3	4	5	6	7	8	9
×5	×5	×5	×5	×5	×5	×5	×5	×5

4. จงเอา 3 คูณเลขในตารางข้างล่างนี้ แล้วใส่ผลคูณลงในช่องว่างตรงกับเลขตัวตั้งนั้น ๆ

2	4	1	3	6	5	8	7	9

5. จงเอา 4 คูณเลขในตารางข้างล่างนี้ แล้วใส่ผลคูณลงในช่องว่างตรงกับเลขตัวตั้งนั้น ๆ

1	3	5	6	2	4	7	8	9

6. จงเอา 5 คูณเลขในตารางข้างล่างนี้ แล้วใส่ผลคูณลงในช่องว่างตรงกับเลขตัวตั้งนั้น ๆ

3	1	2	4	6	5	8	7	9

7. อะไรคูณกับ 3 ได้

ก. 12 ข. 18 ค. 9 ง. 21 จ. 15

8. อะไรคูณกับ 2 ได้

ก. 16 ข. 12 ค. 14 ง. 10 จ. 18

9. อะไรคูณกับ 4 ได้

ก. 20 ข. 12 ค. 24 ง. 16 จ. 28

10. อะไรคูณกับ 5 ได้

ก. 15 ข. 25 ค. 40 ง. 35 จ. 45

ชอสุ... ๖ ก.ค. ๒๕๐๕ กรมศิลปากร

หาร

การหาร คือการแบ่งจำนวนใหญ่ออกเป็นจำนวนเล็ก จำนวนละเท่า ๆ กันตามต้องการ เช่น

แบ่ง 10 ออกเป็นจำนวนละ 2 ได้ 5 จำนวน

แบ่ง 10 ออกเป็นจำนวนละ 5 ได้ 2 จำนวน

แบ่ง ขนม 8 ห่อออกเป็นกองละ 4 ได้ 2 กอง

แบ่ง ขนม 8 ห่อออกเป็นกองละ 2 ได้ 4 กอง

การคูณตรงข้ามกับการหาร เมื่อจำสูตรคูณได้ ก็อาจหารได้ เช่น

การคูณ	การหาร
ลูกหิน 2 กอง ๆ ละ 5 รวมเป็นกี่ลูก ? นั่นคือ $2 \times 5 = 10$	แบ่งลูกหิน 10 ลูก เป็นกองละ 5 ได้กี่กอง ? นั่นคือ $5\overline{)10}\ 2$
คูณ คือการหาจำนวนใหญ่จากจำนวนเล็ก 2 จำนวนที่รู้แล้ว	หาร คือการหาจำนวนเล็กจำนวนหนึ่ง เมื่อรู้จำนวนใหญ่และจำนวนเล็กอีกจำนวนหนึ่ง

แบบฝึกหัดที่ 27

จงหาผลคูณและผลหารของเลขต่อไปนี้

1. ก. $12 \div 3 =$ ..... ข. $12 \div 4 =$ .....

   ค. $4 \times 3 =$ ..... ง. $3 \times 4 =$ .....

2. ก. $20 \div 4$ = ... ข. $20 \div 5$ = ...

   ค. 4×5 = ... ง. 5×4 = ...

3. ก. $15 \div 3$ = ... ข. $15 \div 5$ = ...

   ค. 3×5 = ... ง. 5×3 = ...

4. ก. $16 \div 2$ = ... ข. $16 \div 4$ = ...

   ค. 2×8 = ... ง. 4×4 = ...

5. ก. $18 \div 2$ = ... ข. $18 \div 3$ = ...

   ค. 9×2 = ... ง 6×3 = ...

6. ก. $14 \div 2$ = ... ข. $14 \div 7$ = ...

   ค. 7×2 = ... ง. 2×7 = ...

7. ก. $21 \div 3$ = ... ข. $21 \div 7$ = ...

   ค. 3×7 = ... ง. 7×3 = ...

8. ก. $24 \div 4$ = ... ข. $24 \div 6$ = ...

   ค. 4×6 = ... ง. 6×4 = ...

9. ก. $12 \div 2$ = ... ข. $12 \div 6$ = ...

   ค. 2×6 = ... ง. 6×2 = ...

10. ก. $27 \div 3$ = ... ข. $27 \div 9$ = ...

    ค. 3×9 = ... ง. 9×3 = ...

11. $4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 4 = 6 \times ?$

12. 3 บวกกันกี่ครั้งได้เท่ากับ 18 ?

13. 5 บวกกันกี่ครั้งได้เท่ากับ 30 ?

14. 4 บวกกันกี่ครั้งได้เท่ากับ 24 ?

15. แบ่งลูกหิน 14 ลูก ออกเป็น 2 กอง ได้กองละกี่ลูก ?

16. แบ่งส้ม 15 ผล ออกเป็นกองละ 5 ผล จะได้กี่กอง ?

17. แบ่งนักเรียน 9 คน ออกเป็นหมู่ ๆ ละ 3 คน จะได้กี่หมู่ ?

18. นักเรียน 12 คนเข้าแถวเรียง 4 จะได้แถวละกี่คน ?

19. จัดเก้าอี้เป็น 4 หมู่ ๆ ละ 4 ตัว ต้องมีเก้าอี้กี่ตัว ?

20. นักเรียน 5 หมู่ ๆ ละ 3 คน มีนักเรียนทั้งหมดกี่คน ?

คูณและหารเลข 2 หลัก ด้วย 3, 4 และ 5

ตัวอย่างที่ 1 $18 \times 3 = ?$

วิธีทำ

18	1 สิบ 8 หน่วย
× 3	× 3
54	3 สิบ 24 หน่วย = 54

ตอบ 54

อธิบาย 8×3 ได้ 24 ใส่ 4 ทดไป 2 (สิบ) 1×3 ได้ 3 (สิบ) รวมกับที่ทดไว้ 2 (สิบ) เป็น 5 (สิบ) ผลคูณจึงเป็น 54

ตัวอย่างที่ 2 $165 \div 5 = ?$

วิธีทำ

33	3 สิบ 3 หน่วย
5) 165	5) 16 สิบ 5 หน่วย
15	15 สิบ
15	1 สิบ 5 หน่วย = 15 หน่วย
15	15 หน่วย

ตอบ 33

อธิบาย 3 หาร 1 ร้อยไม่ได้ กระจายเป็น 10 สิบ รวมกับ 6 สิบ ได้ 16 สิบ เอา 3 หารได้ 5 เหลือเศษ 1 สิบ กระจายไปรวมกับ 5 หน่วย ได้ 15 หน่วย 3 หารได้พอดี

ตัวอย่างที่ 3 ข้าวสารราคากระสอบละ 137 บาท ถ้าซื้อ 4 กระสอบ จะต้องให้เงินเขาเท่าไร ?

วิธีทำ

ข้าวสาร 1 กระสอบราคา 137 บาท

ซื้อข้าวสาร × 4 กระสอบ

ต้องให้เงินเขา 548 บาท

ตอบ ต้องให้เงินเขา 548 บาท

ตัวอย่างที่ 4 โรงเรียนมีนักเรียนชั้นประถมปีที่สอง 120 คน แบ่งออกเป็น 3 ห้องเรียน จะมีนักเรียนห้องละกี่คน ?

วิธีทำ

มีนักเรียน 120 คน

แบ่งเป็น 3 ห้อง

ห้องหนึ่ง ๆ มีนักเรียน 40 คน

3) 120

12

ตอบ มีนักเรียนห้องละ 40 คน

อธิบาย เอา 3 หาร 12 (สิบ) ได้ 4 (สิบ) ไม่มีเลขหลักหน่วยและหารลงตัว จึงได้ 40

แบบฝึกหัดที่ 28

1. $21 \times 3 = ?$ 2. $84 \div 4 = ?$ 3. $15 \times 4 = ?$

4. $96 \div 3 = ?$ 5. $41 \times 5 = ?$ 6. $55 \div 5 = ?$

7. $101 \times 3 = ?$ 8. $120 \div 4 = ?$ 9. $204 \times 4 = ?$

10. $372 \div 3 = ?$ 11. $5 \times 22 = ?$ 12. $305 \div 5 = ?$

13. $110 \times 2 = ?$ 14. $412 \div 4 = ?$ 15. $317 \times 3 = ?$

16. $296 \div 2 = ?$ 17. $317 \times 3 = ?$ 18. $265 \div 5 = ?$

19. $150 \times 4 = ?$ 20. $405 \div 3 = ?$

21. มีโต๊ะเรียนในห้อง 45 ตัว จัดเป็น 5 แถว จะได้แถวละกี่ตัว ?

22. น้ำตาลทรายขาวราคากิโลกรัมละ 5 บาท ซื้อ 13 กิโลกรัม สิ้นเงินเท่าไร ?

23. 1 บาท มี 4 สลึง มีเหรียญสลึงอยู่ 72 อัน เป็นเงินกี่บาท ?

24. วันหนึ่งมี 24 ชั่วโมง 4 วันจะมีกี่ชั่วโมง ?

25. ข้าวสารราคากระสอบละ 137 บาท ถ้าซื้อ 3 กระสอบ จะต้องให้เงินเขาเท่าไร ?

26. มีธนบัตรฉบับละ 5 บาท อยู่ 125 ฉบับ เป็นเงินกี่บาท ?

27. มีเงินอยู่ 500 บาท เป็นธนบัตรฉบับละ 5 บาท ทั้งหมดกี่ฉบับ ?

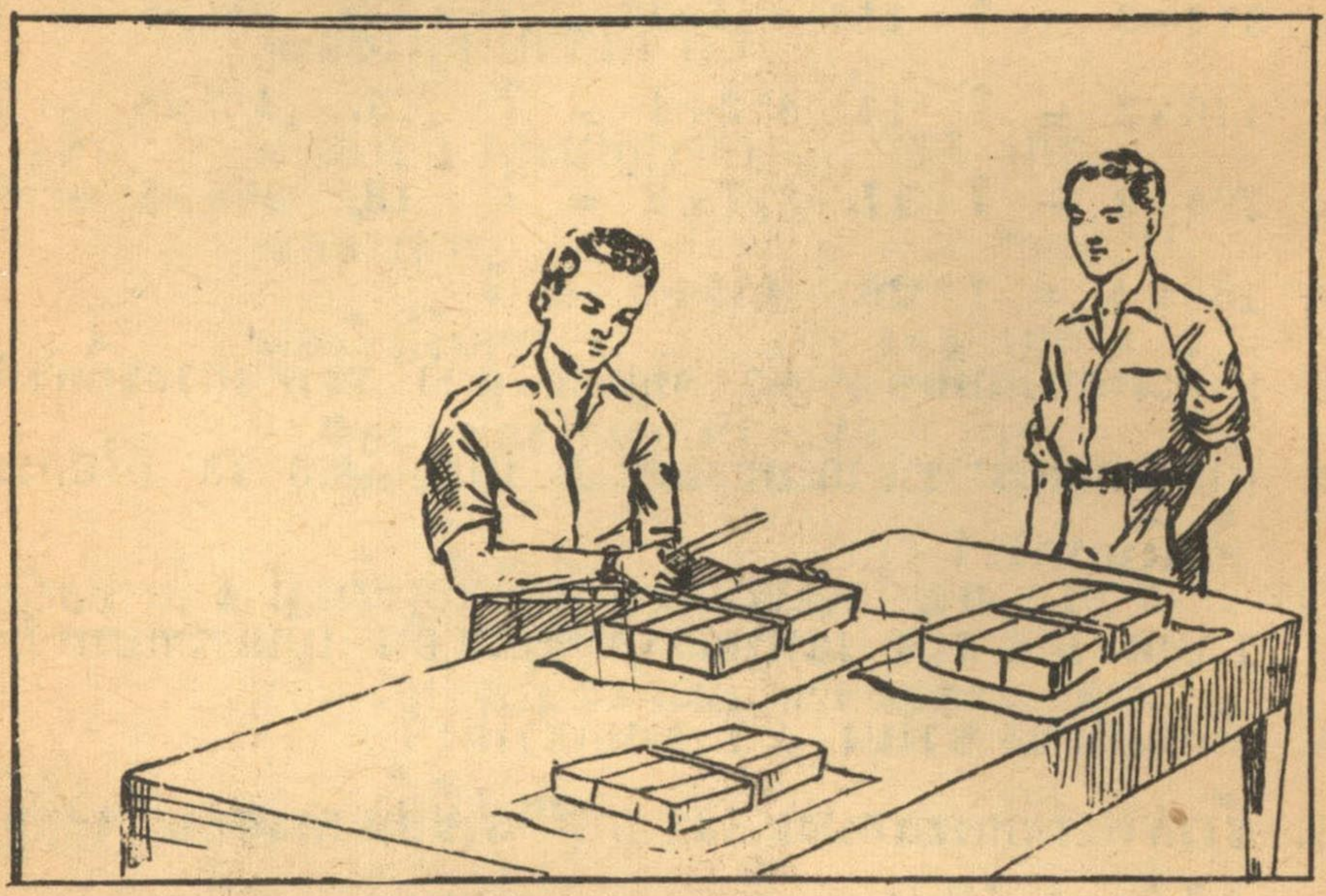
28. แบ่งเงิน 496 บาท ให้แก่คน 4 คน ๆ ละเท่า ๆ กัน จะได้คนละเท่าไร ?

29. มีนักเรียน 423 คน ให้เข้าแถวเรียง 3 จะมีนักเรียนแถวละกี่คน ?

30. ขายหมูไป 3 ตัว ราคาตัวละ 320 บาท จะได้เงินเท่าไร ?

บทที่ 11

คูณและหารด้วย 6, 7, 8 และ 9

ตัดขนมถาดหนึ่ง ๆ ออกเป็น 6 ชิ้น

1. ตัดขนม 2 ถาด จะได้ขนมกี่ชิ้น ? ได้ขนม 6+6 = 12 ชิ้น
2. ตัดขนม 3 ถาด จะได้ขนมกี่ชิ้น ? ได้ขนม 6+6+6 = 18 ชิ้น
3. ตัดขนม 4 ถาด จะได้ขนมกี่ชิ้น ? ได้ขนม 6+6+6+6 = 24 ชิ้น
4. ตัดขนม 5 ถาด จะได้ขนมกี่ชิ้น ? ได้ขนม 6+6+6+6+6 = 30 ชิ้น

ถ้าเพิ่มขนมอีกหลาย ๆ ถาด และทำโดยวิธีบวกจะยืดยาวมาก แม้จะใช้วิธีนับทบก็ยังยาวอยู่นั่นเอง ทำโดยวิธีคูณสั้นกว่า ถ้าจำสูตรคูณได้จะทำได้รวดเร็วขึ้น

ตัวอย่างที่ 1 ตัดขนมถาดหนึ่ง ๆ ออกเป็น 6 ชิ้น มีขนม 20 ถาด จะตัดได้กี่ชิ้น ?

วิธีทำ

มีขนมอยู่	20	ถาด
ถาดหนึ่งตัดได้	×6	ชิ้น
จะได้ขนม	120	ชิ้น

ตอบ ได้ขนม 120 ชิ้น

ตัวอย่างที่ 2 $109 \times 6 = ?$

วิธีทำ

$$\begin{array}{r} 109 \\ \times 6 \\ \hline 654 \end{array}$$

ตอบ 654

แบบฝึกหัดที่ 29

1. $6+6+6+6+6 = 6 \times ? = ?$
2. $7+7+7+7+7+7 = 7 \times ? = ?$
3. $8+8+8+8+8+8 = 8 \times ? = ?$
4. $9+9+9+9 = ? \times 9 = ?$
5. $6 \times 8 = 8 \times ? = ?$

6. $7 \times 9 = 9 \times ? = ?$

7. $8 \times 7 = 7 \times ? = ?$

8. $10 \times 6 = ?$

9. $54 \times 7 = ?$

10. $87 \times 8 = ?$

11. $28 \times 9 = ?$

12. $69 \times 6 = ?$

13. $76 \times 7 = ?$

14. $86 \times 8 = ?$

15. $92 \times 9 = ?$

16. $98 \times 6 = ?$

17. $39 \times 7 = ?$

18. $57 \times 8 = ?$

19. $83 \times 9 = ?$

20. $152 \times 6 = ?$

21. $104 \times 9 = ?$

22. $117 \times 7 = ?$

23. $155 \times 6 = ?$

24. $116 \times 8 = ?$

25. $128 \times 7 = ?$

26. ดินสอสี่ 15 กล่อง ๆ หนึ่งมี 6 แท่ง จะมีดินสอรวมกี่แท่ง ?

27. สมุดราคาเล่มละ 65 สตางค์ ซื้อสมุด 7 เล่ม สิ้นเงินเท่าไร ?

28. ห้องเรียนห้องหนึ่ง ๆ วางโต๊ะม้านั่งนักเรียนได้ 45 ชุด ห้องเรียน 9 ห้อง จะวางโต๊ะเรียนม้านั่งได้กี่ชุด ?

29. สัปดาห์หนึ่งมี 7 วัน 46 สัปดาห์จะมีกี่วัน ?

30. ลูกโป่งราคาลูกละ 25 สตางค์ ซื้อ 8 ลูกจะสิ้นเงินเท่าไร ?

31. ปัญญาออกกำลังวันละ 20 นาที ใน 7 วัน เขาออกกำลังกี่นาที ?

32. มะม่วง 8 กระจาด ๆ ละ 39 ผล รวมมีมะม่วงทั้งหมดกี่ผล ?

33. หมูราคากิโลกรัมละ 14 บาท ซื้อ 9 กิโลกรัมเป็นเงินเท่าไร ?

34. ข้าวสารราคาลิตรละ 95 สตางค์ ซื้อ 6 ลิตร เป็นเงินเท่าไร ?

วิธีหารด้วย 6, 7, 8 และ 9 ทำอย่างเดียวกับวิธีหารด้วย 2 3, 4 และ 5 ข้อสำคัญนักเรียนจะต้องจำสูตรคูณได้ จึงจะหารได้คล่องเท่าที่เรียนไปแล้วเป็นการหารอย่างลงตัว แต่เลขบางข้ออาจหารไม่ลงตัว คือมีเศษเวลาตอบก็ต้องตอบเศษไปด้วย

ตัวอย่างที่ 1 $456 \div 6 = ?$

วิธีทำ

```
      76
   ------
6) 456
   42
   --
   36
   36
   --
    0
```

(1) 6 หาร 45 ได้ 7 เขียน 7 ตรงกับ 5

(2) 7 คูณ 6 ได้ 42 เขียน 42 ใต้ 45

(3) เอา 42 ลบ 45 ได้ 3.3 น้อยกว่าตัวหาร 6

(4) ชัก 6 ลงมา

(5) หาร 36 ด้วย 6 เขียน 6 ตรงกับ 6

(6) 6 คูณ 6 ได้ 36 เขียน 36 ใต้ 36

(7) 36 ลบ 36 หมดพอดีไม่มีเศษ

ตอบ 76

ตรวจคำตอบ

```
  76
 ×6
 --
456
```

ตัวอย่างที่ 2 $234 \div 7 = ?$

วิธีทำ

```
   33
  ---
7) 234
   21
   --
   24
   21
   --
    3
```

ตรวจคำตอบ

```
  33
 ×7
 --
231
 +3
 --
234
```

ตอบ 33 เศษ 3

อธิบาย หารอย่างเดียวกับตัวอย่างที่ 1 เศษ 3 ครั้งสุดท้าย เอา 7 หารต่อไปอีกไม่ได้ เพราะไม่มีเลขที่จะชักลงมาอีก จึงต้องตอบเศษ 3

แบบฝึกหัดที่ 30

เมื่อหารแล้วให้ตรวจคำตอบดูด้วยทุกข้อ

1. 450÷6 2. 301÷7 3. 184÷8 4. 216÷9

5. 448÷8 6. 603÷9 7. 434÷7 8. 324÷6

9. 637÷7 10. 477÷9 11. 336÷8 12. 462÷6

13. 458÷6 14. 375÷7 15. 429÷8 16. 573÷9

17. 500×7 18. 280÷9 19. 468÷8 20. 585÷6

21. นักเรียน 248 คน ถ้าแบ่งเป็นหมู่ ๆ 8 คน จะได้กี่หมู่ ?

22. แบ่งเงิน 651 บาท ให้แก่คน 7 คน ๆ สะเท่า ๆ กัน จะได้คนละเท่าไร ?

23. มีแสตมป์อยู่ 300 ดวง แบ่งแสตมป์ออกเป็น 6 กองเท่า ๆ กัน จะได้กองละเท่าไร ?

24. คนขายตั๋วดูละครเก็บเงินขายตั๋วเฉพาะที่นั่งราคาที่นั่งละ 6 บาท ได้เงินทั้งสิ้น 804 บาท เขาขายตั๋วได้กี่ใบ ?

25. จงหาเลขจำนวนหนึ่งซึ่งเมื่อคูณกับ 7 ได้ 672 ?

26. รถแล่นได้ทาง 288 กิโลเมตร ในเวลา 8 ชั่วโมง เฉลี่ยรถแล่นได้ชั่วโมงละเท่าไร ?

27. ผ้าชิ้นหนึ่งยาว 9 เมตร ราคา 171 บาท ผ้าราคาเมตรละเท่าไร ?

28. สมุด 6 เล่มราคา 3 บาท 30 สตางค์ สมุดราคาเล่มละเท่าไร ?
29. ปลูกต้นไม้ไว้ 8 ร่อง ๆ ละเท่า ๆ กัน นับรวมกันได้ 256 ต้น มีต้นไม้ร่องละกี่ต้น ?
30. จ่ายเงิน 798 บาท ให้แก่แม่ครัวไว้ซื้ออาหารมื้อละ 7 บาท แม่ครัวจะซื้ออาหารได้กี่มื้อ ?
31. ไม้ท่อนหนึ่งยาว 245 เซนติเมตร ตัดเป็นท่อนเล็ก ๆ ท่อนละ 9 เซนติเมตร จะได้ไม้กี่ท่อน ? เหลือเศษเท่าไร
32. ผ้าพับหนึ่งยาว 128 ฟุต ตัดทำเป็นผ้าถุง ๆ หนึ่งยาว 6 ฟุต จะตัดได้กี่ถุง ? และเหลือเศษเท่าไร

หารยาวกับหารสั้น

นักเรียนได้เรียนวิธีหารมาแล้ว และถ้าทำชำนาญ จำสูตรคูณได้ก็อาจหารโดยไม่ต้องอาศัยวิธีลบช่วย ทำโดยวิธีหารสั้น เพราะสั้นและทำได้เร็วกว่า เช่น

583÷4

หารยาว

$$
\begin{array}{r}
145 \\
\hline
4\overline{)\,583} \\
4 \\
\hline
18 \\
16 \\
\hline
23 \\
20 \\
\hline
3
\end{array}
$$

ตอบ 145 เศษ 3

ตรวจคำตอบ

$$
\begin{array}{r}
145 \\
\times\ 4 \\
\hline
580 \\
+\ 3 \\
\hline
583
\end{array}
$$

หารสั้น

$$
\begin{array}{r}
145\ \text{เศษ}\ 3 \\
\hline
4\overline{)\,583}
\end{array}
$$

หรือ

$$
\begin{array}{r}
145\ \text{เศษ}\ 3 \\
\hline
4\overline{)\,583}
\end{array}
$$

ตอบ 145 เศษ 3

อธิบาย ในการหารสั้น ทำเช่นเดียวกับหารยาว เป็นแต่คิดกระจายเศษที่เหลือไปเป็นเลขหลักที่ถัดไป เช่น 4 หาร 5 ได้ 1 เอา 4 คูณ 1 ได้ 4 ไปลบ 5 เหลือเศษ 1 กระจาย 1 ไปรวมกับ 8 เป็น 18 เอา 4 หารได้ 4 4 คูณกับ 4 ได้ 16 ไปลบ 18 เหลือเศษ 2 กระจาย 2 ไปรวมกับ 3 ได้ 23 เอา 4 หารได้ 5 4 คูณกับ 5 ได้ 20 ไปลบกับ 23 เหลือเศษ 3

ตัวอย่างที่ 1 ในงานวันเด็ก ครูพานักเรียนไปทัศนาจร ได้ตกลงเช่ารถมาราคา 180 บาท และให้นักเรียนช่วยกันออกคนละ 6 บาท ก็พอดีกับค่าเช่ารถ มีนักเรียนไปทัศนาจรกี่คน ?

วิธีทำ

ค่าเช่ารถ	180	บาท
นักเรียนออกคนละ	6	บาท
จะมีนักเรียนไปทัศนาจร	30	คน

6) 180

ตอบ มีนักเรียนไป 30 คน

แบบฝึกหัดที่ 31

จงทำโดยวิธีหารสั้น แล้วตรวจดูคำตอบ

1. $356 \div 4 = ?$ 2. $438 \div 6$ 3. $104 \div 8$ 4. $171 \div 3$

5. $204 \div 6 = ?$ 6. $455 \div 7$ 7. $344 \div 8$ 8. $306 \div 9$

9. $480 \div 5 = ?$ 10. $205 \div 7$ 11. $216 \div 9$ 12. $235 \div 8$

13. พี่น้อง 3 คน เก็บหนังสือพิมพ์เก่า ๆ ขายได้เงิน 7 บาท 50 สตางค์ เขาเอามาแบ่งคนละเท่า ๆ กัน จะได้เงินคนละเท่าไร ?

14. เรณูจะปลูกหอมเป็น 5 แถว แต่เรณูมีหัวหอม 144 หัว ถ้าจะปลูกหอมให้ได้แถวละเท่า ๆ กัน จะต้องปลูกแถวละกี่หัว และจะเหลือหอมอีกกี่หัว ?

15. ในงานวันปิดภาคเรียน ปัญญาซื้อขนมไปรับประทานอาหารกับเพื่อน ๆ เขามีสตางค์อยู่ 3 บาท 75 สตางค์ ถ้าซื้อขนมห่อละ 8 สตางค์ จะได้ขนมกี่ห่อไปในการเลี้ยง และจะเหลือสตางค์อีกเท่าไร ?

ร้านขายเครื่องเล่นปิดราคาของเล่นไว้ดังนี้

รถยนต์เก๋งราคาคันละ	6	บาท
รถยนต์โดยสารราคาคันละ	7	บาท
รถจักรยานยนต์ราคาคันละ	4	บาท
เรือบินราคาลำละ	5	บาท
ตุ๊กตาราคาตัวละ	8	บาท

16. มีเงินอยู่ 35 บาท จะซื้อรถยนต์เก๋งได้กี่คัน และเหลือเงินอีกกี่บาท ?

17. มีเงินอยู่ 20 บาท จะซื้อรถโดยสารได้กี่คัน และเหลือเงินอีกเท่าไร ?

18. มีเงินอยู่ 25 บาท จะซื้อรถจักรยานยนต์ได้กี่คัน และเหลือเงินเท่าไร ?

19. มีเงินอยู่ 30 บาท จะซื้อเรือบินได้กี่ลำ และเหลือเงินเท่าไร ?

20. มีเงินอยู่ 27 บาท จะซื้อตุ๊กตาได้กี่ตัว และจะเหลือเงินเท่าไร ?

หอสมุดแห่งชาติ
๖ ก.ค. ๒๕๐๕
กรมศิลปากร

บทที่ 12

บวก ลบ คูณ หาร ระคน

โจทย์เลขที่นักเรียนได้เรียนมาแล้วมี 2 ชนิด คือ โจทย์เครื่องหมาย เช่น 3+4−2 หรือ 3×4+2 เป็นต้น และโจทย์ปัญหา เช่น สมุดเล่มละ 35 สตางค์ ซื้อ 3 เล่ม สิ้นเงินเท่าไร โจทย์สองชนิดนี้ โจทย์เครื่องหมายมีที่ใช้ในชีวิตประจำวันน้อยมาก นอกจากจะมีไว้ให้ฝึกหัดบวก ลบ คูณ และหาร แต่ละอย่างให้คล่องเท่านั้น ส่วนโจทย์ปัญหาเป็นโจทย์ที่ใกล้หรือเหมือนกับชีวิตของเราจริงๆ นักเรียนจึงควรฝึกทำโจทย์ปัญหามากๆ จะได้รู้จักวิธีคิดและจดจำไปใช้ให้เป็นประโยชน์กับชีวิตต่อไป

โจทย์เครื่องหมาย

1. จงบวกโดยวิธีนับลงไป แล้วตรวจคำตอบโดยนับรวมขึ้นไป

ก.	ข.	ค.	ง.	จ.
3	5	6	4	5
8	4	7	5	6
7	7	8	6	9
20				

2 จงบวกโดยวิธีนับลงไป แล้วตรวจคำตอบโดยนับรวมขึ้นไป

ก. 15	ข. 43	ค. 59	ง. 164	จ. 316
				119
28	38	16	232	220
30	27	21	337	118
73				

3. จงบวกเข้าด้วยกัน

ก.	4.00	บาท	ข.	3.58	บาท
	1.20	,,		.63	,,
	1.25	,,		1 47	,,
	.65	,,		2.65	,,

4. ก. 83-48 = ? ข. 857-409 = ? ค. 780-306 = ?

ง. 634-391 = ? จ. 517-370 = ? ฉ. 920-689 = ?

5. ก. 43×3 = ? ข. 54×4 = ? ค. 65×5 = ?

ง. 98×6 = ? จ. 90×2 = ? ฉ. 57×8 = ?

ช. 93×7 = ? ซ. 62×9 = ?

6. ก. 45×9 = ? ข. 67×8 = ? ค. 53×6 = ?

ง. 97×7 = ? จ. 78×9 = ? ฉ. 60×7 = ?

ช. 94×8 = ? ซ. 58×6 = ?

7. ก. 248÷4 = ? ข. 824÷8 = ? ค. 387÷9 = ?

ง. 267÷6 = ? จ. 249÷7 = ? ฉ. 408÷5 = ?

ช. 579÷2 = ? ซ. 845÷3 = ?

8. จงหาเลขใส่แทนเครื่องหมาย* ให้ถูกต้อง

ก. 49 ข. 5* ค. 73

+ 5* + *6 + **

102 141 98

9. จงหาเลขใส่แทนเครื่องหมาย* ให้ถูกต้อง

ก. 8* ข. 195 ค. **

- 46 - 6* - 56

34 127 31

10. จงหาเลขใส่แทนเครื่องหมาย* ให้ถูกต้อง

6*

ก. 3* ข. *** ค. 4) 248

× 6 × 4

210 876

11. จงเอา 5 คูณเลขต่อไปนี้ คูณได้เท่าไรแล้วเอา 2 หาร

ก. 102 ข. 98 ค. 174

12. จงเอา 4 หารเลขต่อไปนี้ หารได้เท่าไรแล้วเอา 7 คูณ

ก. 184 ข. 276 ค. 332

โจทย์ปัญหา

โจทย์ปัญหา คือ โจทย์ที่มีถ้อยคำประกอบตัวเลข เพื่อบอกให้ทราบว่า จะต้องทำอย่างไร ทำวิธีไหน โจทย์บางข้อบอกบ่งให้ทำแต่วิธีบวก วิธีลบ วิธีคูณ และวิธีหาร วิธีใดวิธีหนึ่ง โจทย์บางข้อ

ก็บ่งให้ทำ บวก ลบ ระคนกัน บวก คูณ ระคนกัน บวก หาร ระคนกัน ลบ คูณ ระคนกัน ลบ หาร ระคนกัน คูณ หาร ระคนกัน ลบ คูณ หาร ระคนกัน บวก คูณ หาร ระคนกัน หรือต้องใช้ทั้ง บวก ลบ คูณ และหาร จึงเวลาทำโจทย์ปัญหา นักเรียนจะต้องอ่านโจทย์ให้ดีว่า โจทย์แต่ละตอนบอกอะไรให้ จะหาอะไรได้จากโจทย์แต่ละตอน โจทย์ทุกตอนเกี่ยวข้องกันอย่างไร ทำอย่างไรจึงจะได้ผลตรงกับคำถาม นักเรียนได้ทำโจทย์ปัญหาเกี่ยวกับ บวก, ลบ, คูณ, และหารมาแล้ว คงจำถ้อยคำที่บ่งว่า จะต้องบวก จะต้องลบ จะต้องคูณ จะต้องหารได้ ในการทำโจทย์ระคนก็จะพบถ้อยคำเหล่านั้นอีก และจะช่วยให้ทำโจทย์ระคนง่ายเข้า

การแยกโจทย์นั้นควรทำดังตัวอย่างต่อไปนี้

โจทย์ มีเงินอยู่ 100 บาท ไปซื้อเสื้อกล้าม 2 ตัว ๆ ละ 7 บาท จะเหลือเงินเท่าไร ?

พิจารณาโจทย์บอก	หาอะไรได้
1. มีเงิน 100 บาท	หาอะไรยังไม่ได้
2. เสื้อกล้าม 2 ตัว ตัวละ 7 บาท	หาราคาเสื้อ 2 ตัว ใช้วิธีคูณ ตอนสอง เกี่ยวพันกับตอน 1 หรือไม่ ?
3. โจทย์ถาม เหลือเงินเท่าไร	เกี่ยวข้อง เพราะเอาเงินไปซื้อเสื้อ ต้องเอาราคาเสื้อไปลบเงินที่มีอยู่ จึงจะรู้เงินที่เหลือ

วิธีทำ

เสื้อกล้าม 1 ตัว	ราคา	7	บาท
เสื้อกล้าม		× 2	ตัว
เสื้อกล้าม 2 ตัว	ราคา	14	บาท
มีเงินอยู่		100	บาท
ซื้อเสื้อกล้าม		− 14	บาท
คงเหลือเงิน		86	บาท

ตอบ คงเหลือเงิน 86 บาท

โจทย์ปัญหา ที่คนเราต้องใช้เกี่ยวกับชีวิตของเราทุกวันนี้มีมาก เช่น เกี่ยวกับการเดินทาง การซื้อของ การขายของ การทำสวนครัว การเลี้ยงสัตว์ การใช้จ่ายต่าง ๆ เป็นต้น แต่ละเรื่องต้องใช้วิธี บวก ลบ คูณ หาร ทั้งสิ้น บางตอนก็ใช้คละกัน เกี่ยวพันกัน นักเรียนจึงควรพิจารณาดูให้ดี ว่าจะทำโดยวิธีใดจึงจะถูกต้อง

โจทย์ ขายไก่ 7 ตัว ๆ ละ 15 บาท เอาเงินที่ขายไก่ได้ไปซื้อลูกไก่พันธุ์ไข่ดก ราคาตัวละ 5 บาท จะได้ลูกไก่กี่ตัว?

พิจารณาโจทย์	โจทย์บอก	หาอะไรได้
ขายไก่ 7 ตัว ๆ ละ 15 บาท		หาราคาไก่ 7 ตัวได้ ใช้วิธีคูณ ได้เป็นเงินที่ขายไก่ได้
ซื้อลูกไก่ตัวละ 5 บาท		หาอะไรยังไม่ได้ แต่เกี่ยวข้องกับเงินที่ขายไก่ได้
โจทย์ถามซื้อลูกไก่ได้กี่ตัว ?		เอาราคาลูกไก่หารเงินที่ขายไก่ได้ เป็นจำนวนลูกไก่

วิธีทำ

ไก่ 1 ตัว ราคา 15 บาท

ไก่ × 7 ตัว

ขายไก่ 5 ตัว ได้เงิน 105 บาท

ซื้อลูกไก่ได้ 21 ตัว

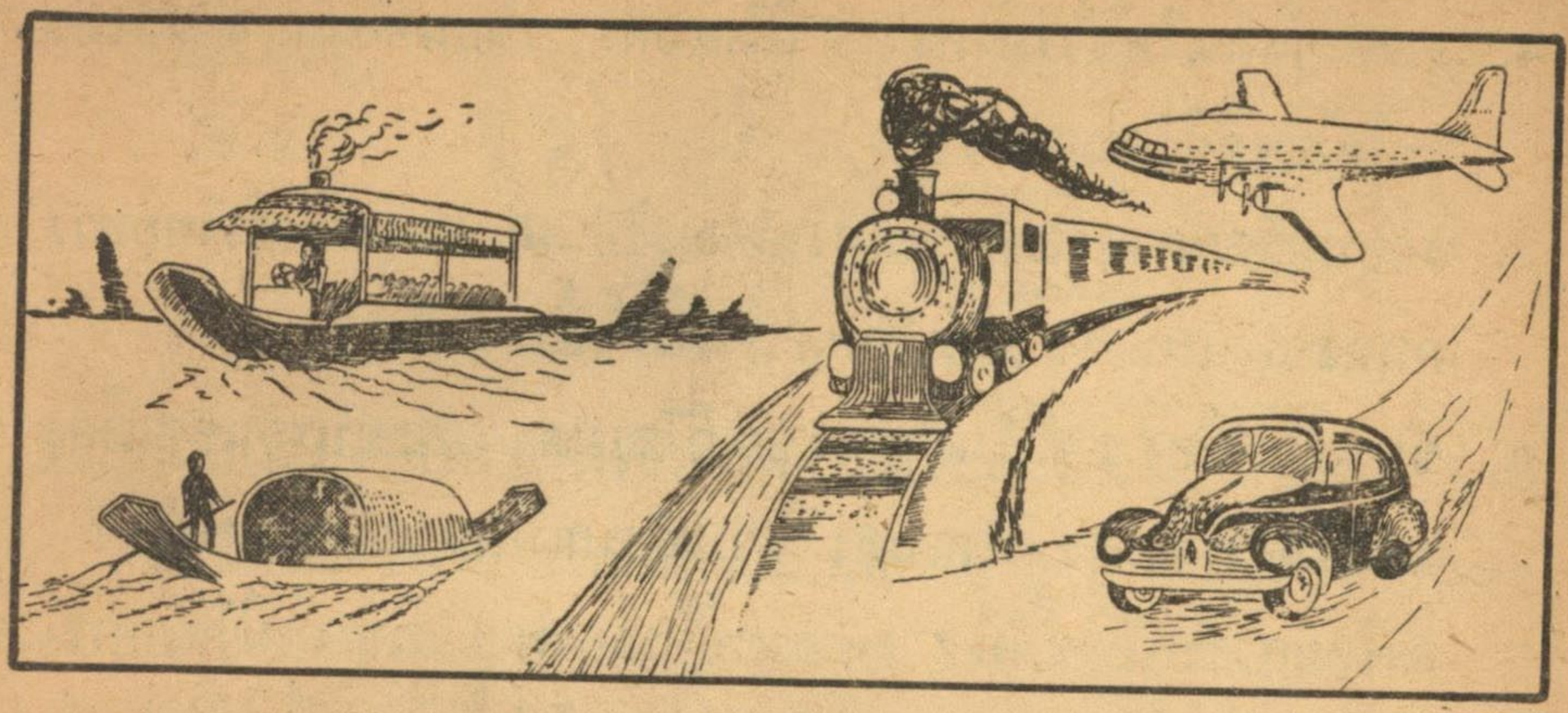
5) 105

10

5

5

ตอบ ซื้อลูกไก่ได้ 21 ตัว

การเดินทาง

ในการเดินทางไปในระยะทางใกล้หรือไกลก็ตาม ทั้งทางบก ทางน้ำ ทางอากาศ เรามีพาหนะสามอย่าง คือ เรือ รถ และเครื่องบิน ตามธรรมดาเรือบิน บินใน 1 ชั่วโมงได้ทางประมาณ 400–600 กิโลเมตร รถไฟในประเทศไทยแล่นใน 1 ชั่วโมง ได้ทางประมาณ 45–60 กิโลเมตร รถยนต์แล่นในเมือง 1 ชั่วโมง ได้ทางประมาณ 35 กิโลเมตร นอกเมืองประมาณ 45 กิโลเมตร

1. เครื่องบิน บินได้ทาง 760 กิโลเมตร ใน 2 ชั่วโมง เครื่องบินบินได้ชั่วโมงละเท่าไร ?
2. เรือแล่นใน 8 ชั่วโมง ได้ทาง 96 กิโลเมตร เรือแล่นใน 1 ชั่วโมง ได้ทางเท่าไร ?
3. ค่าโดยสารรถไฟคิดกิโลเมตรละ 9 สตางค์ ระยะทาง 29 กิโลเมตร จะเป็นค่าโดยสารเท่าไร ?

4. รถยนต์แล่นได้ชั่วโมงละ 45 กิโลเมตร รถยนต์แล่น 8 ชั่วโมง . จะได้ทางกี่กิโลเมตร ?

5. รถยนต์โดยสาร บรรทุกคนโดยสารไป 38 คน เก็บค่าโดยสารคนละ 5 บาท จะได้ค่าโดยสารรวมทั้งสิ้นเท่าไร ?

6. ขับรถในเมือง 2 ชั่วโมง ๆ ละ 30 กิโลเมตร และขับรถนอกเมือง 4 ชั่วโมง ๆ ละ 42 กิโลเมตร รวมขับรถเป็นทางทั้งสิ้นเท่าไร ?

7. ค่าโดยสารรถไฟชั้นที่ 2 จากสถานีกรุงเทพ ฯ ถึงสถานีโคกกระเทียม เป็นเงิน 29 บาท ค่าโดยสารรถไฟชั้นที่ 1 เป็นเงิน 2 เท่าของชั้นที่ 2 ค่าโดยสารรถไฟชั้นที่ 1 ราคาเท่าไร ? ถ้าได้ลดค่าโดยสารครึ่งราคา จะเสียค่าโดยสารทั้งไปและกลับเท่าไร ?

8. ค่าโดยสารรถไฟชั้นที่ 3 จากสถานีกรุงเทพฯ ถึงสถานีนครปฐม เป็นเงิน 3 บาท ครูพานักเรียนไปทัศนาจรจังหวัดนครปฐม 36 คน จะเสียค่าโดยสารทั้งไปและกลับเท่าไร ?

9. ในการไปทัศนาจรต่างจังหวัด นักเรียนมีเงินไป 25 บาท เสียค่ารถไฟไปและกลับเที่ยวละ 3.50 บาท เสียค่าอาหาร 8 บาท เสียค่ารถสามล้อรวม 7 บาท จะเหลือเงินเท่าไร ?

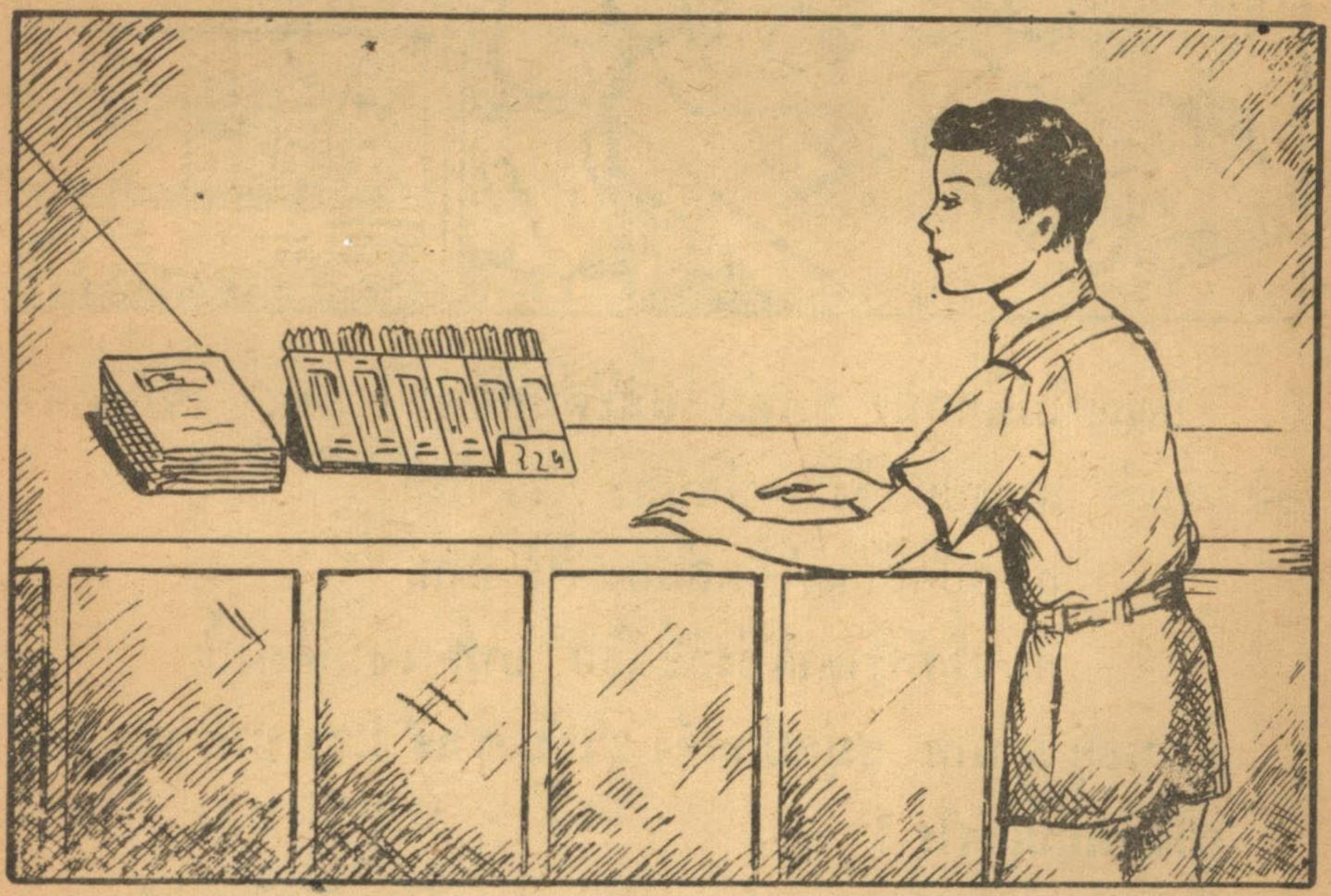
ค่ารถไฟ 1 เที่ยว เป็นเงิน	3.50	บาท
ค่ารถไฟ	× 2	เที่ยว
ค่ารถไฟ 2 เที่ยว เป็นเงิน	7.00	บาท
ค่าอาหาร	+ 8.00	บาท
ค่ารถสามล้อ	+ 7.00	บาท
รวมทั้งสิ้น	22.00	บาท

หอสมุดกลาง ๒๕๐ ก.ค.

มีเงินอยู่ 25.00 บาท
ใช้ไป -22.00 บาท
คงเหลือเงิน 3.00 บาท

ตอบ 3 บาท

10. ในการไปทัศนาจรต่างจังหวัด นักเรียนมีเงินไป 20 บาท เสียค่ารถยนต์โดยสารไปและกลับเที่ยวละ 2 บาท เสียค่าอาหาร 6 บาท ซื้อของต่าง ๆ มา 5 บาท จะยังเหลือเงินเท่าไร ?

เด็กคนหนึ่งไปซื้อเครื่องเขียน เขาดูราคาของต่าง ๆ และคิดจะซื้อ เขาเลือกดูของและเปรียบเทียบราคา ว่าควรจะซื้ออย่างไหนดี เขามีเงินเท่าไรพอจะซื้ออย่างไหนได้ เมื่อทุกคนไปซื้อของ ทุกคนต้องเลือกดูของก่อน ว่าควรจะซื้ออย่างไหนดี มีเงินพอจะซื้อของชนิดไหน อย่างไหนถูก อย่างไหนแพง ควรจะซื้ออย่างไหน เท่าไร ?

ปัญญาไปซื้อสมุด 2 เล่ม และดินสอดำ 1 แท่ง เขาดูราคาของเห็นว่า สมุดปกแข็งราคาเล่มละ 3.75 บาท

สมุดปกอ่อนราคาเล่มละ .45 บาท

ดินสอดำราคาแท่งละ .50 บาท เขาคิดดังนี้

1. มีเงินอยู่ 5 บาท สมุดปกแข็ง 2 เล่ม ๆ ละ 3.75 บาท ราคามากกว่าเงินที่มีเท่าไร ?
2. มีเงิน 5 บาท ซื้อสมุดปกอ่อน 2 เล่ม จะเหลือเงินเท่าไร ?
3. มีเงิน 5 บาท ซื้อสมุดปกอ่อน 2 เล่ม ดินสอ 1 แท่ง จะเหลือเงินเท่าไร ?
4. มีเงิน 5 บาท ซื้อสมุดปกแข็ง 1 เล่ม สมุดปกอ่อน 1 เล่ม จะเหลือเงินเท่าไร ?

5. มีเงิน 5 บาท ซื้อสมุดปกแข็ง 1 เล่ม สมุดปกอ่อน 1 เล่ม ดินสอ 1 แท่ง จะเหลือเงินเท่าไร ?

6. เสื้อยืดทอในประเทศไทยราคาตัวละ 7 บาท เสื้อยืดทอจากต่างประเทศราคาตัวละ 12 บาท เสื้อยืดทอในประเทศถูกกว่าตัวละเท่าไร ? ถ้าซื้อเสื้อยืดทอในประเทศไทย 6 ตัว จะประหยัดเงินได้เท่าไร ?

7. ปีหนึ่งนักเรียนใช้เครื่องแบบนักเรียน 3 ชุด ๆ ละ 45 บาท เสื้อกางเกงอยู่กับบ้านราคา 120 บาท ปีหนึ่งนักเรียนต้องใช้เงินซื้อเสื้อผ้าเท่าไร ?

8. ผู้ปกครองให้เงินนักเรียน 20 บาท ไปซื้อยาสีฟัน 1 หลอด ราคา 5.75 บาท แปรงสีฟัน 1 อัน ราคา 3.25 บาท สบู่กรด 2 ก้อน ราคา 1 บาท จะเหลือเงินเท่าไร ?

9. ผู้ปกครองให้นักเรียนไปจ่ายตลาด ซื้อของดังนี้

ก. ไข่เป็ด 3 ฟอง ๆ ละ 55 สตางค์

ข. ไข่ไก่ 5 ฟอง ๆ ละ 65 สตางค์

ค. เนื้อหมู 5 บาท

ง. แตงกวา 2 บาท

จ. ผักกาดขาว 1 บาท

จ่ายตลาดสิ้นเงินเท่าไร ?

10. ในสัปดาห์หนึ่ง ๆ ผู้ปกครองให้เงินนักเรียนรวมเป็นเงิน 21 บาท นักเรียนซื้อขนมเสียวันละ 2 บาท นักเรียนจะมีเงินเหลือกี่บาท ? ในสัปดาห์หนึ่ง ๆ (สัปดาห์หนึ่งมี 7 วัน)

11. ซื้อสมุดปกอ่อนมา 6 เล่ม ราคา 2.10 บาท สมุดราคาเล่มละเท่าไร ? ถ้าซื้อปลีกราคาเล่มละ 40 สตางค์ ซื้อปลีกราคาแพงกว่าซื้อจำนวนมากเล่มละเท่าไร ?

12. ผ้าตัดเสื้อราคาเมตรละ 22 บาท ซื้อ 3 เมตรครึ่ง จะสิ้นเงินเท่าไร ? กับซื้อรองเท้าราคาคู่ละ 65 บาท รวมซื้อสองอย่างสิ้นเงินเท่าไร ?

พาที่กับบิดาทำสวนครัวและเลี้ยงไก่ พาที่ช่วยบิดาคิดราคาของ ช่วยปลูกผัก และช่วยให้อาหารไก่ ช่วยเก็บไข่ ช่วยซื้อของให้

1. บิดาซื้อหัวหอมมา 90 หัว จะมาปลูกในแปลงที่ทำไว้แล้ว ให้ได้ 4 แถว พาที่ช่วยบิดาคิด แล้วบอกได้ถูกต้องว่าปลูกได้แถวละกี่หัว เหลือกี่หัว พาทีคิดได้เท่าไร ?
2. บิดาพาทีขายไข่ได้ 245 บาท , จะไปซื้อลูกไก่พันธุ์ไข่มาเลี้ยง ลูกไก่ราคาตัวละ 7 บาท จะได้ลูกไก่กี่ตัว ?
3. บิดาให้พาทีเอาไข่ไก่ไปขายที่ร้านกาแฟ 6 ฟอง ขายได้ฟองละ 55 สตางค์ พาทีจะได้เงินเท่าไร ? บิดาให้พาทีเอาเงินนั้นไปซื้ออาหารไก่ 3 กิโลกรัม ๆ ละ 1.20 บาท พาทีจะเหลือเงินกลับมาคืนบิดาเท่าไร ?
4. พาทีช่วยบิดาเลี้ยงไก่ บิดาขายไข่ได้ ให้เงินพาทีสัปดาห์ละ 6 บาท ไปฝากออมสินไว้ ใน 1 ปี (52 สัปดาห์) พาทีเก็บเงินได้เท่าไร ? ใน 3 ปี พาทีเก็บเงินได้เท่าไร ?
5. ขายเป็ด 25 ตัว ๆ ละ 8 บาท ขายผักได้เงิน 28 บาท เอาเงินไปซื้ออาหารเสีย 39 บาท จะเหลือเงินเท่าไร ?
6. ขายมะพร้าว 6 ผล มะละกอ 7 ผล ราคาผลละ 95 สตางค์ ทั้งสองอย่าง จะได้เงินเท่าไร ?

แบบฝึกหัดทบทวน

ชุดที่หนึ่ง

คำสั่ง ข้อใดนักเรียนเห็นว่าเป็นข้อความที่ผิดความจริง ให้เขียน ผ. ไว้ข้างหน้าข้อ ถ้าข้อความเป็นความจริง หรือถูกต้อง ให้เขียน ถ. ไว้ข้างหน้าข้อ เช่น ข้อ 1, 2, และ 6

ผ 1. 22 อ่านว่า สองสอง

ผ 2. 11 อ่านว่า สิบหนึ่ง

.... 3. 201 อ่านว่า สองร้อยหนึ่ง

.... 4. 32 เลข 3 เป็นหลักสิบ

.... 5. 132 เลข 1 เป็นเลขหลักหน่วย

ถ 6. 6 เป็นเลขคู่

.... 7. การคูณเป็นวิธีลัดของการบวกเลขจำนวนที่เท่า ๆ กันเข้าด้วยกัน

.... 8. เดือนเมษายนเป็นเดือนที่หนึ่งของปี

... 9. เดือนที่ลงท้ายคำว่า ยน มี 30 วัน

.... 10. การหารเป็นวิธีตรงข้ามกับวิธีคูณ

.... 11. วิธีลบเป็นวิธีตรงข้ามกับวิธีบวก

.... 12. วันหนึ่งมี 12 ชั่วโมง

.... 13. ปีหนึ่งมี 12 เดือน

.... 14. $8 \div 4$ มากกว่า $6 \div 2$

.... 15. $8 \div 2$ มากกว่า $6 \div 3$

.... 16. 1' เมตรยาวกว่า 1 ฟุต

.... 17. 1 เซนติเมตรยาวกว่า 1 นิ้ว

.... 18. น้ำหนักของสิ่งของในประเทศไทยโดยมากคิดเป็นกิโลกรัม

.... 19. เดือนกุมภาพันธ์เป็นเดือนที่ 2 ของปี

.... 20. เวลา 21.00 น. คือ เมื่อเข็มยาวชี้ที่เลข 12 เข็มสั้นชี้ที่เลข 9 ในเวลากลางคืน

.... 21. 18×5 เราเรียก 18 ว่าตัวตั้ง

.... 22. 12×5 เราเรียก 5 ว่าตัวคูณ

.... 23. 15÷3 เราเรียก 15 ว่าตัวตั้ง

.... 24. 15÷3 เราเรียก 3 ว่าตัวคูณ

.... 25. 15÷3=5 เราเรียก 5 ว่าผลคูณ

.... 26. เดือนที่ 12 ของปี คือ เดือนพฤศจิกายน

.... 27. ในการแบ่งของเป็นหมู่ ๆ ละเท่า ๆ กัน วิธีที่สั้นและเร็วก็คือวิธีหาร

.... 28. ในการรวมของเป็นหมู่ ๆ ละเท่า ๆ กัน ใช้วิธีบวกเร็วที่สุด

.... 29. ในการรวมของเป็นหมู่ซึ่งไม่เท่ากัน ใช้วิธีคูณเร็วที่สุด

.... 30. ในการตรวจคำตอบจากการหาร เราเอาผลหารคูณกับตัวหารว่า ได้เท่ากับตัวตั้งหรือไม่

ชุดที่สอง

คำสั่ง คำถามแต่ละข้อ มีคำตอบให้ไว้ 4 คำตอบ นักเรียนเห็นว่าคำตอบไหนถูก ให้ขีดเครื่องหมาย √ ใน □ ซึ่งอยู่หน้าคำตอบนั้น

ตัวอย่าง 30+40 = ?

□ 34 □ 43 [√] 70 □ 10

1. 1+2+3+4 = ?

□ 8 □ 9 □ 10 □ 11

2. 12×8 = ?

□ 20 □ 96 □ 69 □ 84

3. 529÷5 = ?

☐ 106 ☐ 106 เศษ 1 ☐ 105 เศษ 4 ☐ 105

4. 279÷3 = ?

☐ 93 ☐ 153 ☐ 89 ☐ 83

5. 8+7+5 = ?

☐ 15 ☐ 19 ☐ 22 ☐ 20

6. 102×6 = ?

☐ 602 ☐ 620 ☐ 612 ☐ 216

7. ดูนาฬิกา เห็นเข็มสั้นชี้ที่เลข 8 เข็มยาวชี้ที่เลข 12 และเป็นเวลากลางคืน เป็นเวลากี่นาฬิกา ?

☐ 12 นาฬิกา ☐ 8 นาฬิกา ☐ 20 นาฬิกา ☐ 22 นาฬิกา

8. ....×5 = 35 เลขที่หายไปคือ

☐ 5 ☐ 7 ☐ 3 ☐ 9

9. 56÷... = 8 เลขที่หายไปคือ

☐ 7 ☐ 8 ☐ 9 ☐ 6

10. ครึ่งหนึ่งของนักเรียน 30 คน คือ

☐ 10 ☐ 12 ☐ 30 ☐ 15

11. 8.30 นาฬิกา ถึง 10.30 นาฬิกา เป็นเวลากี่ชั่วโมง ?

☐ 1 ชั่วโมง ☐ 30 นาที ☐ 2 ชั่วโมง ☐ 15 นาที

12. มีไก่ 45 ตัว จะใส่เล้าละ 9 ตัว ต้องทำเล้ากี่เล้า ?

☐ 5 เล้า ☐ 4 เล้า ☐ 8 เล้า ☐ 9 เล้า

13. วันที่ 2 เป็นวันจันทร์ วันที่ 9 เป็นวันอะไร ?

☐ อังคาร ☐ พุธ ☐ อาทิตย์ ☐ จันทร์

14. $\frac{1}{5}$ ของ 1 ฟุต เท่ากับกี่นิ้ว ?

□ 3 นิ้ว □ 4 นิ้ว □ 19 นิ้ว □ 6 นิ้ว

15. น้ำตาลกิโลกรัมละ 4 บาท ซื้อ 10 กิโลกรัม เป็นเงินเท่าไร ?

□ 4 บาท □ 10 บาท □ 20 บาท □ 40 บาท

16. ซื้อของ 32 สตางค์ ให้เงินเขา 1 บาท จะได้รับทอนเท่าไร ?

□ 68 □ 58 □ 48 □ 78

17. เหรียญสองสลึง 1 อัน เหรียญสลึง 1 อัน สตางค์สิบ 1 อัน สตางค์แดง 2 อัน รวมเป็นกี่สตางค์ ?

□ 87 □ 97 □ 78 □ 87

ชุดที่สาม

คำสั่ง ได้ตั้งคำถามไว้ทางซ้าย คำตอบไว้ทางขวา แต่คำตอบนั้นไม่ได้เรียงไว้ตรงกับคำถาม ให้ตรวจดูว่าคำถามใด ควรตอบด้วยคำตอบใดก็เขียนข้อของคำตอบที่ให้ไว้ข้างหน้าข้อคำถาม

1.

.... ผลจากการบวกเลขเรียกว่าอะไร ก. ผลคูณ

.... ผลจากการลบเลขเรียกว่าอะไร ข. ผลบวก

.... ผลจากการคูณเลขเรียกว่าอะไร ค. ผลหาร

.... ผลจากการหารเลขเรียกว่าอะไร ง. ผลลัพธ์

.... ผลจากการทำเลขอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือเรียกทั่วไปว่าอย่างไร จ. ผลลบ

2.

.... ถ้าเรารู้ราคาลูกหิน 6 ลูก เราจะหาราคาลูกหิน 1 ลูก เราจะต้องทำอย่างไร ? ก. เอาจำนวนลูกหินทั้ง 6 กอง มาบวกกัน

.... ถ้าเรารู้ราคาลูกหิน 1 ลูก เราจะหาราคาลูกหิน 6 ลูก เราจะต้องทำอย่างไร ?

.... ถ้าเราต้องการแบ่งลูกหินกองหนึ่งออกเป็น 6 กอง ๆ ละเท่า ๆ กัน จะต้องคิดโดยวิธีใดจึงจะเร็ว ?

.... ถ้าเราต้องการรู้จำนวนลูกหิน 6 กอง ๆ ละเท่า ๆ กัน ว่ามีทั้งหมดกี่ลูกเราจะคิดโดยวิธีใดจึงจะเร็ว

.... ถ้าเราต้องการรู้จักจำนวนลูกหินกองซึ่งไม่เท่ากันว่ามีทั้งหมดกี่ลูกเราจะคิดโดยวิธีใด

ข. เอา 6 คูณจำนวนลูกหินของกองหนึ่ง ๆ

ค. เอา 6 หาร จำนวนลูกหินทั้งหมด

ง. เอา 6 คูณราคาลูกหิน 1ลูก

จ. เอา 6 หาร ราคาลูกหินทั้งหมด

ฉ. เอาราคาลูกหิน 1 ลูก กับราคาลูกหิน 6 ลูกบวกกัน

3. จงใช้คำต่อไปนี้เติมลงในช่องว่างของข้อต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

ลิตร, เมตร, กิโลกรัม, เซนติเมตร, ถัง ช้อนโต๊ะ

ก. หมอสั่งให้คนไข้รับประทานยาครั้งละ 1 .....

ข. 1 เมตรมี 100 .....

ค. ทางราชการให้ใช้วัดความยาวในการซื้อขายผ้าเป็น .....

ง. เราใช้ .....ตวงข้าวเปลือกขาย

จ. หมูหนัก 1.....ราคา 14 บาท

ฉ. ถังตวงข้าวเปลือกจุ 20.....

ชุดที่ 5

1. ปีหนึ่งมี 52 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 7 วัน ปีหนึ่งมีกี่วัน ?
2. จงหาว่าในปีหนึ่งมี 52 สัปดาห์ถูกหรือไม่ นักเรียนจงหาว่าในเดือนหนึ่ง ๆ มีกี่สัปดาห์ และกี่วัน โดยทำดังนี้

เดือนมกราคม มี 31 วัน ÷ 7 = 4 สัปดาห์ กับ 3 วัน
เดือนกุมภาพันธ์ มี 28 วัน ÷ 7 = 4 ,, ,, 0 วัน
เดือนมีนาคม มี 31 วัน ÷ 7 = 4 สัปดาห์ กับ 3 วัน
เดือนเมษายน มี.....วัน÷ 7 = ... ,, ,,.....,,
เดือนพฤษภาคม มี.....วัน÷ 7 = ...,, ,, ...,,
เดือนมิถุนายน มี.....วัน÷ 7 = ... ,, ,,..... ,,
เดือนกรกฎาคม มี.....วัน÷ 7 = ...,, ,, ...,,
เดือนสิงหาคม มี.....วัน÷ 7 = ... ,, ,, ... ,,
เดือนกันยายน มี.....วัน÷ 7 = ... ,, ,,.....,,
เดือนตุลาคม มี ..... วัน÷ 7 = ... ,, ,,.....,,
เดือนพฤศจิกายน มี.....วัน÷ 7 = ...,, ,,.....,,
เดือนธันวาคม มี .....วัน÷ 7 = ...,, ,, ... ,,

รวมมี ..... วัน, รวมมี ..... สัปดาห์ กับ ..... วัน

3. ตั้งแต่วันที่ 17 มิถุนายน ถึง 17 สิงหาคม รวมมีกี่วัน ?
4. ปัญญาไปเที่ยวไร่ของลุงวันที่ 2 เมษายน เขาพักอยู่ที่ไร่ลุง 2 สัปดาห์ (คิดทั้งวันไปถึงและวันกลับ) เขากลับจากไร่ลุงวันที่เท่าไร ?

5. จงนับครั้งละ 6 และเขียนตัวเลขที่นับได้ลงในช่องว่างให้ครบ

6		18	24		36			54		66	72		84

ชุดที่ห้า

1. จงทำให้เป็นผลสำเร็จ

ก. 330
+ 280
.....
– 206
.....

ข. 102
× 9
3)
.....
– 156
.....

สมุดแห่งชาติ
๒๘ ก.ค. ๒๕๕๐
กรมศิลปากร

2. เนื้อวัว 6 กิโลกรัมราคา 54 บาท เนื้อหมูราคากิโลกรัมละ 15 บาท เนื้อหมูราคาแพงกว่าเนื้อวัวกิโลกรัมละเท่าไร ?
3. เอา 5 บวกกันกี่ครั้งจึงจะได้ 625 ?
4. หนังสือราคาเล่มละ 4 บาท ซื้อ 25 เล่มได้ลดราคา 20 บาท ซื้อหนังสือ 25 เล่ม เป็นเงินเท่าไร ?
5. ส้มเขียวหวาน 8 ผล ราคาเท่ากับมะม่วง 6 ผล มะม่วงราคาผลละ 80 สตางค์ ส้มเขียวหวานราคาผลละเท่าไร ?

ชุดที่หก

1. จงเอา 515 ตั้ง ลบด้วย 319 ได้เท่าไรเอา 3 คูณ แล้วเอา 2 หาร
2. ซื้อสมุดมา 6 เล่ม ราคาเล่มละ 3.25 บาท ขายไปเล่มละ 3.50 บาท จะได้กำไรทั้งสิ้นเท่าไร ?

3. เก็บสตางค์ได้วันละ 25 สตางค์ อยู่ 7 วัน และเก็บได้วันละ 15 สตางค์อยู่ 9 วัน รวมเก็บสตางค์ได้ทั้งสิ้นเท่าไร ?
4. เอาเชือกยาว 8 เมตร วัดขอบสนามโดยรอบได้ 36 ครั้ง ขอบสนามโดยรอบยาวเท่าไร ?
5. ซื้อพันธุ์ผักมา 6 ห่อ เป็นเงิน 4.50 สตางค์ ถ้าจะขายให้ได้กำไรห่อละ 10 สตางค์ จะต้องขายห่อละเท่าไร ?

ชุดที่เจ็ด

1. เลขจำนวนหนึ่งเมื่อเอา 7 หาร จะได้ผลหาร 135 เหลือเศษ 6 เลขจำนวนนั้นเป็นเท่าไร ?
2. ขายส้มโอไปราคาผลละ 2 บาท ขายส้มโอ 17 ผล ขายส้มโอไปได้เงินเท่าไร ?
3. มีธนบัตรฉบับละ 50 สตางค์อยู่ 3 ฉบับ ฉบับละ 5 บาทอยู่ 4 ฉบับ ฉบับละ 10 บาท 9 ฉบับ รวมมีเงินเท่าไร ?
4. มีส้มอยู่ 260 ผล แบ่งออกเป็น 4 ส่วนเท่า ๆ กัน ขายไปแล้วยังเหลืออีก 1 ส่วน ขายส้มไปกี่ผล ?
5. พ่ออายุ 42 ปี แม่อ่อนกว่าพ่อ 3 ปี ลูกอ่อนกว่าแม่ 20 ปี ลูกมีอายุเท่าไร ?

ชุดที่แปด

1. วันหนึ่งมี 24 ชั่วโมง เรียนหนังสือ 6 ชั่วโมง นอน 8 ชั่วโมง ช่วยผู้ปกครองทำงานบ้าน 3 ชั่วโมง จะมีเวลาเหลือทำงานอย่างอื่นกี่ชั่วโมง ?
2. ลูกไก่กับลูกเป็ดราคารวมกัน 147 บาท เฉพาะลูกเป็ดราคา 63 บาท ถ้าลูกไก่ราคาตัวละ 6 บาท จะมีลูกไก่กี่ตัว ?

3. ปัญญามีเงิน 238 บาท พาทีมีน้อยกว่าปัญญา 41 บาท เรณูมีมากกว่าพาที 25 บาท เรณูมีเงินเท่าไร ?

4. นมราคากระป๋องละ 4.70 บาท ซื้อนม 6 กระป๋อง ให้ธนบัตรฉบับละร้อยบาทเขาไป จะได้รับทอนเท่าไร ?

5. เมืองสองเมืองอยู่ห่างกัน 72 กิโลเมตร ขี่รถได้ชั่วโมงละ 9 กิโลเมตร ขี่รถจากเมืองหนึ่งไปอีกเมืองหนึ่ง แล้วกลับจะกินเวลากี่ชั่วโมง ?

หอสมุดแห่งชาติ
26 เม.ย. 2552
กรมศิลปากร

พิมพ์ที่โรงเรียนการช่างวุฒิศึกษา (แผนกการพิมพ์) วงเวียนใหญ่ ธนบุรี
นายแถม ชอบฝึก ผู้พิมพ์และผู้โฆษณา ๒๕๐๕ โทร. ๖๐๘๔๐

หอสมุดแห่งชาติ
๖ ก.ค. ๒๕๐๕
กรมศิลปากร

ใบอนุญาตให้ใช้แบบเรียน

ฉบับที่ ๔๔/๒๕๐๕

วันที่ ๒๘ เดือน กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๐๕

หนังสือ เลขคณิต ชั้นประถมปีที่ ๒

ของ นายระบิล สีคสุวรรณ

พิมพ์ครั้งที่ ๕ จำนวน ๑๐,๐๐๐ ฉบับ ใน พ.ศ. ๒๕๐๕

เจ้าหน้าที่ได้ตรวจแล้ว อนุญาตให้ใช้ในโรงเรียนได้

รองปลัดกระทรวงรักษาราชการแทน
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

(ใช้ได้เฉพาะในการพิมพ์ครั้งนี้เท่านั้น และห้ามมิให้นำใบอนุญาตนี้ไปพิมพ์ในหนังสือเรื่องอื่นที่มิได้รับอนุญาตเป็นอันขาด)